

Kansanääni

Mielipidelehti työn, toimeentulon, rauhan ja kansanvallan puolesta

Nro 1/16, helmikuu 2016-maaliskuu 2016, 15. vuosikerta, irtonumero 1,7 €

Irtaantuuko ammattiyhdistysliike työväenliikkeestä?

Liittojohtajia viedään kuin "pässia narussa" s. 4
Jatkuuko Lähi-idässä sota ja pakolaistulva s. 7
Arvioita kommunistien historiasta osa 4, s. 12
Uskonnollisuus kertoo imperialismin voimistumisesta s. 14
Taistelu Venezuelassa jatkuu s. 15
Banderalaisten nousu Länsi-Ukrainassa s. 16
Venäjä: Jääkaappi voittaa television s. 17

Syysmyrskyssä Helsingin Rautatietorille kokoontuneet 30000 ay-aktiivia eivät varmasti tule hyväksymään ay-johdon aikeita irrottava ay-liike työväenliikkeestä. Se heiltä yritetään salata.

Yhteiskuntasopimusta eli kapitalistien voittojen kasvattamista eläkeläisten ja palkansaajien kukkarosta puuhataan jälleen. Työpaikkakohtaisen sopimisen avulla pyritään aiottuakin isompiin palkanalennuksiin. Pöydässä on luopuminen TES-sopimusten yleissitovuudesta. Pisteinä iin päälle ay-johdo puuhaa suurliittoa, joka haluaa eroon työväenliikkeestä. Rautatietorilla 18.9. -15 kokoontunut väki ei tätä vaatinut. Torjutaan nämä suunnitelmat yhdessä.

Sivut 2, 3, 4, 5 ja 6

Sivut 2-3

- Loppu seikkailupolitiikalle ja imperialismille
- Eläkelaisköyhyys taitettava
- VR:n yksityistäminen estettävä
- Energia-ala kansallistettava
- Uusi koreografia työläisille

Sivut 4-5

- Liittojohtajia viedään kuin "pässia narussa"
- Metalliliiton vaalit
- Sote-soppa palaa pohjaan taas
- Ay-johdolla ylellistä elämää Ruotsissa

Sivut 6-7

- Ahneuden askelmerkit
- Poinintoja lehdistä
- Jatkuuko Lähi-idässä sota ja pakolaistulva?

Sivut 8-9

- Hyvinvointimalli tuhottiin tietoisesti
- Pysähtyneisyyden ajasta sortokautteen
- Kauppaan kipin kapin

Sivut 10-11

- HOK-Elannon ja Osuuskunta Tradekan edustajiston vaalit.

Sivut 12-13

- Johtopäätöksiä Suomen kommunistien lähistoriasta, osa 4
- Myöhäisheränneitä
- Neuvosto-aika oli Krimin tataarien parasta aikaa.
- Kansalaissodan vuosipäivänä

Sivut 14-15

- Uskonnollisuuden kasvu ja imperialismin voimistuminen
- Virheellinen tulkallisuus
- Taistelu vallankumouksen puolesta jatkuu Venezuelassa
- Solidarisuutta Ukrainan kommunisteille.

Sivut 16-17

- Banderalaisten nousu Ukrainassa
- Venäjä: Jääkaappi voittaa television

Sivut 18-19

- Kansan ääni kuuluu
- työkansan ilmoituksia

Sivu 20

- Pariisin rauhansopimus velvoittaa
- Maailma muuttuu halusitpa tai et
- Postin kustotoimet uhkaavat palveluja

Yhteiskunnalle tärkeät alat tulee kansallistaa

Carunan ja Fortumin pääkonttorit komeilevat "sulassa sovyssa" rinnakkain Espoon keilaniemessä.

Carunan yritys nostaa sähkönsiirtomaksuja jopa 30 % osoitti yhtiöiden hamuavan kansalaisten kustannuksella suurvoittoja. Tämä tapahtuu myös maamme huoltovarmuuden kustannuksella. Siksi koko energia-ala on saatettava julkiseen valvontaan ja perustettava yksi valtiollinen energiayhtiö, joka hoitaa sähkön siirron, -tuotannon ja -myynnin. Tämä esitettiin jo STP:n v. 2007 eduskuntavaaliohjelmassa. On myös torjuttava muiden vastaavien yritysten kuten VR:n yksityistäminen.

Katso sivut 2-3

Ei oikeutta rasismiin meidän nimissämme

Helsingin rautatietorilla 30.11.-16. 400 ihmistä osoitti mieltään rasistista katupartiointiä vastaan.

Vaivaako ihmisiä yhteiskunnallinen sokeus? Globaali uusliberalismi synnytti sodat, jotka ajoivat ihmiset pakosalle Lähi-idästä ja Pohjois-Afrikasta, mutta uhrit, maahanmuuttajat syyllistetään. SSS-hallitus leikkaa köyhiltä ja perustelee sitä palkansaajien liian suurilla tuloilla. Kummassakin tapauksessa oikea syy on kapitalistien ahneus. Tilanne voi parantua vasta, kun syytösten kärki osoitetaan laajasti oikeaan kohteeseen.

Katso sivut 7 ja 20

Kaikkien maiden proletaarit-
liittyykää yhteen!

Kansanääni

Päätoimittaja:

Tommi Lievemaa, PL 780, 00101 Helsinki
0408335360

Helsinki 25.2.2016

Loppu seikkailupolitiikalle ja imperia- lismille

Suomen poliittinen alamäki jatkuu kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla. Yhteiskunnan avainalojen yksityistäminen ja alasajo jatkuvat huolimatta varoittavista esimerkeistä kotimaassa ja ulkomailla. Forumin sähkönsiirron myynti kansainvälisille sijoittajille oli eräs lukuisista viime vuosien hölmöilyistä. Olemattoman alhaista yhteisöveroa Suomeen maksava, veroparatiisien kautta varojaan pyörittävä Caruna ilmoitti asiakkailleen rajuista hinnankorotuksista sähkönsiirtoihin. Veroja välttelevät myös esimerkiksi kansainvälisessä omistuksessa olevat, Suomen terveydenhuoltobisnekseen rantautuneet terveysalan suuryritykset.

SSS-hallitus ajaa järempäisesti yhteiskuntasopimusta, jolla pyritään palkansaajien ansiotason heikentämiseen ja vastaavasti kapitalistien voittojen kasvattamiseen. Hallituksen mittavat budjettileikkaukset alkavat näkyä kansalaisten arjessa toden teolla tämän vuoden kuluessa. Sote-uudistuksella haetaan niin ikään merkittäviä säästöjä, mikä näkyy tulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalveluiden heikentymisenä entisestään.

Nykyinen uusliberalistinen finanssikapitalismi ei tarjoa tavalliselle kansalle minkäänlaisia myönteisiä tulevaisuudennäkymiä. Niin kauas kuin katse kantaan, on edessä vain leikkauksia, alasajoja, lisää leikkauksia ja yksityistämisiä. Hyvinä aikoina – jos sellaisia vielä joskus tulee – varaudutaan huonoihin aikoihin säästämällä ja leikkaamalla. Huonoina aikoina leikataan sitäkin kovemalla kädellä. Kurjistumiskierre on näin valmis.

Vaarallista leikkiä tulella

Suomen ulkopoliittikka on sekini rappiotilassa. Viime aikoina erityistä huolta on aiheuttanut presidentti Sauli Niinistön ilmeinen kyvyttömyys ymmärtää tämän hetken maailmanpoliittista tilannetta. Tämä näkyi selvästi presidentin pitämässä Valtioapäivien avajaispuheessa, jossa ei ollut päätä eikä häntä. Oikeat analyysit esimerkiksi pakolaistilanteesta ja Syyrian sodasta loistivat poissaolollaan. Presidentti vaikutti lähinnä kosiskelvan populistisilla heitoillaan eri ryhmissä toimivia uufasisteja ilmeisen hyvällä menestyksellä.

Presidentti ja hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta (utva) päättivät viime syksynä suostua Yhdysvaltojen ehdotukseen tuoda amerikkalaishävittäjät Suomeen sotaharjoitukseen tänä keväänä. Presidentti ja hallitus eivät katso, että asiasta pitäisi informoida eduskuntaa puhumattakaan siitä, että eduskunta osallistuisi päätöksentekoon asiassa. Niin ikään ilmoitusasiassa on kerrottu, että myös amerikkalaiset panssariajoneuvot ja merivoimat ovat tulossa kevään ja kesän aikana Suomeen sotaa harjoittelemaan.

Viimeistään nyt on pysäytettävä tällainen vaarallinen tulella leikkiminen. Jokainen ymmärtää, että USA:n sotakaluston saapuminen Suomen maaperälle on tarkoitettu uhmakkaaksi viestiksi Venäjän suuntaan. Ulkopoliittinen johtomme on hylännyt perinteiset opit puolueettomuudesta ja pysyttämisen suurvaltojen ristiriitojen ulkopuolella. Nykyinen lyhytnäköinen seikkailupolitiikka voi pahimmillaan johtaa viime sotien kaltaiseen katastrofiin. On vaadittava täyskäännyksiä niin ulkopoliittikkaan kuin kansaa kurjistavaan markkinaliberalistiseen talouspolitiikkaan.

Toimituksen pääkirjoitus:
Tommi Lievemaa

Tilaan

Kansanäänen

Lehti ilmestyy 6 kertaa vuodessa. Vuosikerran hinta on 20 €.

Olen maksanut tilaushinnan 20 €

Maksettu tilille Op FI08 5541 1420 0279 66

Lehti laskuttaa

Sukunimi _____ Etunimi _____

Lähiosoite _____ Postinumero ja -paikka _____

Tilaus os. Kansan ääni PL 780, 00101 Helsinki

Tilaus sähköpostilla: tilaukset.kansanaani@gmail.com

Tilausohje: Jos tilaat Kansan äänen ainoastaan maksamalla tilausmaksun pankkitilille FI08 5541 1420 0279 66, laita viesti-osaan ehdottomasti osoitteesi. Ilman osoitetta emme voi lähettää lehteä sinulle. Osoitteen voit ilmoittaa myös ilmoittamalla sen sähköpostilla tilaukset.kansanaani@gmail.com.

EU:n määrittelemä köyhyysraja on Suomessa yhden hengen ta-
louksissa 1166 euroa kuukaudessa. Sen alapuolella elää yli 75-
vuotiaista 20 %, yli 85-vuotiaista 30 % ja 100-vuotiaista lähes puolet. Kaik-
kein huonoimmassa asemassa ovat
yli 65-vuotiaat yksin elävät naiset,
joista noin 28 % elää köyhyysrajan
alapuolella.

Suomessa on noin 1,5 miljoonaa eläkkeensaajaa. Vuonna 2014 keskimääräinen kokonaiseläke oli 1588 euroa kuukaudessa. Lakisääteisiä eläkkeitä maksettiin vuonna 2014 yhteensä 27,5 miljardia euroa. Työeläkettä sai 1 422 000 henkilöä, heistä suurin osa, 1 184 000 oli vanhuuseläkeläisiä.

Mikä on taitettu indeksi?

Taitettu indeksi tarkoittaa, että eläkkeet tarkistetaan vuosittain tammi-
kuun alussa työeläkeindeksillä, jota laskettaessa palkkatason muutoksen painokerroin on 0,2 ja hintatason muutoksen painokerroin 0,8. Suomen nykyinen työeläkeindeksi on ollut EU-maiden seitsemänneksi heikoin painottaessaan palkkatason muutoksen sijasta hintatasoa. Puhdas palkkatasoindeksi on yhä käytössä maailman parhaiksi arvioituissa eläkejärjestelmissä Alankomaissa ja Tanskassa.

Alun perin työeläkelakia säädettyäessä 1960-luvulla eläkkeet sidottiin palkkojen nousuun sataprosenttisesti. Vuonna 1977 säädettiin niin sanottu puoliväli-indeksi, jolloin palkkojen nousu vaikutti eläkeindeksiin 50 % ja hintojen nousu 50 %.

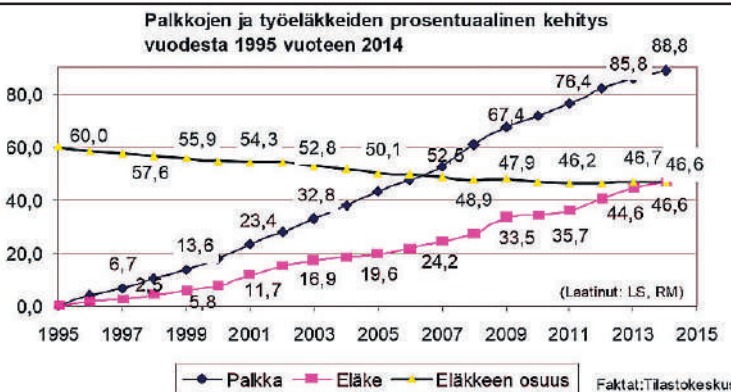
Paavo Lipposen hallitus heikensi vuonna 1995 eläkeläisten toimentuloa säätämällä taitetun indeksin, joka on osoittautunut köyhyysautomaatiksi. Työeläkeläisiltä leikkaaminen ei ole auttanut valtion kassaa, vaan "säästö" valui kokonaan eläkerahastoihin. Eläkkeiden ostovoima on siis hiipunut pikku hiljaa 20 vuoden ajan. Työeläke, joka 1996 alussa oli 60 prosenttia henkilön tuolloisesta palkasta, on painunut vuonna 2015 enää vain noin 47 prosenttiin vastaavasta saman henkilön palkkatasosta. Vuosina 1995 - 2014 palkkatason nousu oli 88 %, mutta työeläkkeiden vain 46 %.

Onko meillä varaa muuttaa eläkeindeksiä?

Työnantajilta ja työntekijöiltä vuosittain kerätyt eläkevakuutusmaksut ovat ylittäneet ulos maksettujen

Eläkeläisköyhyys on taitettava

Missään muualla Länsi-Euroopassa köyhyys ei kasaudu ikäihmisiin kuten Suomessa. Tämän on aiheuttanut niin sanotun taitetun eläkeindeksin käyttöönotto vuoden 1996 alusta alkaen. Se on pienentänyt eläkkeiden ostovoimaa vähintään yhden prosenttiyksikön verran joka vuosi.

eläkkeiden määrät vuoteen 2013 saakka. Runsaista ylijäämistä on kerätty mahtava potti eläkerahastoihin, noin 180 miljardia euroa. Eläkerahastojen sijoitusten pelkkä tuotto oli 12 miljardia vuonna 2014. Rahastoja ei ole tarvinnut vielä käyttää eläkkeiden maksuun, vaan pieni vaje kerättyjen maksujen ja maksettujen eläkkeiden välillä on voitu kattaa pienellä osalla sijoitusten tuotoista, muutamalla sadalla miljoonalla eurolla.

**Vuosina 1995 - 2014 eläkerahastojen varat ovat yli nelinker-
taistuneet.** Eläkerahastot ovat yli kolme kertaa enemmän kuin valtion budjetti (54 miljardia euroa), ja seitsemän kertaa enemmän kuin yhden vuoden kokonaiseläkemeno. Eläkevarat on suurelta osin sijoitettu ulkomaisiin kohteisiin ja sitä kautta myös veroparatiiseihin.

Palkkatasoindeksin käyttö lisää yhden vuoden eläkemenoja noin 312 miljoonaa euroa olettaen reaali-palkkojen kasvun olevan keskimäärin 1,6%. Indeksiuudistuksen hinta on 0,18 % eläkerahastojen pääomasta ja 2,6 % niiden tuotosta. Palkkatasoindeksin käyttöönotto ei aiheuta työeläkemaksujen korotusta eikä pienennä eläkerahastoja.

Kansantaloutta elvyttävä vaikutus

Eläkeläisten elintason kohentaminen palautuu elvytyksenä kansantaloudelle. Kun eläkeläisten ostovoima lisääntyy, sillä on positiivinen vaikutus varsinkin kotimarkkinataloudelle ja palveluille.

Jos annat eläkeläiselle 100 eu-

roa, se ei jää kukkaraan mak-
maan, vaan menee välttämättömään kulutukseen. Eläkkeiden korotus myös lisää valtion ja kuntien verotuloja, ja samaan aikaan eläkkeensaajien asumistuki- ja toimeentulotukimenot vähenevät, jos eläkeläiset pääsevät köyhyysrajan yli. Kaiken kaikkiaan eläkeläisten toimeentulon kurjistaminen on ollut kansantalouden kannalta hölmöläisten peiton jatkamishommaa.

Eläkeindeksi eduskunnan käsittelyyn

Suomen Senioriliike julkaisi syyskuussa 2015 kansalaisaloitteen taitetun indeksin muuttamisesta takaisin palkkatasoindeksiksi. Aloitteessa on nyt yli 60 000 allekirjoitusta, joten eduskunnan pitää ottaa se käsittelemään. Keräysaika päättyy 24.3., jonka jälkeen aloite luovutetaan eduskunnalle.

Eduskunnan käsittely ei tietysti takaa indeksin korjausta. Se mitä käsittelemään tulee tapahtumaan, riippuu paljon kansalaisten aktiivisuudesta aloitteen tukemisesta. Kansanedustajille on asetettava painetta eläkeläisköyhyiden poistamiseksi. On saatava aloite julkiseen keskusteluun, järjestettävä mielenosoituksia ja kirjoitettava runsaasti kannanottoja.

Kun eläkeläisköyhyys saadaan julkiseen keskusteluun, voidaan vaatia myös pienten työeläkkeiden korjaamista euromääräisellä kuoppakorotuksella. Eläkerahastoissa on siihen rahat valmiina.

Marjaliisa Siira

Raideliikenteen yksityistäminen estettävä

**Valtion yhtiötä on Suomessa yksityistetty ideologisista syistä. Val-
lalla olevan oikeistolaisen ideologian mukaan valtio ja kunnat eivät saa omistaa mitään. Hallituksen toisensa jälkeen, niiden värikirjosta riippumatta, ovat myyneet valtionomaisuutta pilkkahinnalla nopean voiton tekemiseen keskittyvälle ulkomaiselle pääomalle.**

Sipilän porvarihallitus jatkaa samalla linjalla. Se suunnittelee myyvän kokonaan tai osittain viimeisetkin valtionyhtiöt. Myymisen jälkeen niiden osinkotulot menisivät yksityisten kapitalistien taskuihin. Vielä viime vuonna valtion kassaan niistä kilahti 1,6 miljardin euron osingot.

Viime syksynä heti halpabussiyhtiö Onnibusin omistajan, brittiläisen Sir Brian Souterin Suomen vierailun jälkeen, liikenneministeri Anne Berner ilmoitti kiirehtivänsä raideliikenteen avaamista kilpailulle. Pääministeri Sipilä vahvisti välittömästi, että kilpailu henkilöliikenteessä aiotaan avata jo vuonna 2016 niillä reiteillä, joilla säännöllisen junaliikenteen on suunniteltu lakkaavan.

teen on suunniteltu lakkaavan.

Yksityistäminen nostanut lippujen hintoja Britanniassa

Britannian junaliikenne on mainio esimerkki siitä, miten raideliikenteen yksityistämässä käy. Hinnat nousevat eikä palvelu parane. Britanniassa koko junaliikenne yksityistettiin nopeasti vuonna 1993 voimaan astuneen lain myötä. Aluksi rataverkostokin yksityistettiin, mutta se jouduttiin kansallistamaan uudelleen yksityisen omistajan laiminlyötyä sen ylläpidon ja sitä seuranneen onnettomuuksien suman seurauksena.

Matkustajien ja veronmaksajien taakkaa yksityistäminen ei

Asko Julkunen

ole keventänyt. Britanniassa hallitus säätelee osaa yksityisten junayhtiöiden hinnoista, esimerkiksi kausilippuja. Brittiläisen ammattiliittojen keskusjärjestön TUC:n mukaan säädeltyjen lippujen hinnat ovat nousseet vuoden 2010 jälkeen kaikkiaan 25 prosenttia. Samalla palkat ovat nousseet vain 8,7 prosenttia. Britannian hallitus aikoo hillitä junalippujen hintojen nousua veronmaksajien rahoilla 960 miljoonan euron summalla valtion budjetista seuraavan viiden vuoden aikana.

Junaliikenne sai vuonna 2014 lähes kaksinkertaisen määrän valtiontukia yksityistämistä edeltäneeseen aikaan verrattuna eli yli viisi miljardia euroa. Vaikka junayhtiöt maksavat

Jatkuu sivulla 17

Huoltovarmuus kuntoon pakkolunastuksella

Maamme energian tuotanto ja sen siirto kuluttajille katsottiin myös kuuluvaksi maan huoltovarmuuden piiriin ja siinä määrin merkitykselliseksi, että nekin rakennettiin pääosin valtionyhtiöiden varaan. Suomen sähkösiirron niin sanottu kantaverkko oli ollut valtio-omisteisen Imatran Voiman hallinnoima ja ylläpitämä. Myös iso osa sähköntuotannosta ja maahantuonnista oli valtiollisen yhtiön toimialaa. Öljyn maahantuonti ja jalostus oli niin ikään valtionyhtiö Nesteen hoidossa. Nämä kaksi huoltovarmuuden kannalta strategisesti merkittäviä yhtiötä fuusioitiin vuonna 1998 ja perustettiin Fortum-niminen yhtiö, jonka enemmistöosakas oli edelleen valtio.

1990-luvulla Suomen sähkömarkkinat vapautettiin, mikä merkitsi että muun muassa sähköntuotanto ja sähköntuotto eli verkkoliiketoiminta erotettiin eri yhtiöiden toimialueiksi.

Vuonna 1995 Suomessa oli säädetty sähköntuotannon ja siirron eri yhtiöihin eriyttämistä edellyttänyt laki, sähkömarkkinalaki. Tällä valmistauduttiin jo tuolloin silloiselta EY:ltä (nyk. EU) myöhemmin odotettavissa olevaan direktiivi - ohjaukseen. Perustettiin Suomen Kantaverkko Oyj., jonka nimi myöhemmin muutettiin Fingrid Oyj:ksi. Suurimmat omistajat olivat Fortum, Pohjolan voima ja Suomen valtio.

EU:n määräysvaltaa

Tuossa vaiheessa siis Suomen valtio sekä tuotti sähköenergiaa (Fortum), että siirsi sitä (Fingrid) kuluttajille. Vuonna 2011 tuli voimaan - EU:n määräyksestä - laki, jolla määrättiin, etteivät sähköenergian tuotanto ja

Suomessa määriteltiin aikanaan joitakin yhteiskunnan ja talouden rakenteita strategisiksi toimialueiksi. Näille aloille perustettiin valtion omistamat yhtiöt, ja näin varmistettiin maan tärkeimpien toimintojen kannalta välttämätön jatkuvuus myös erilaisten kriisien aikana. Tätä sanottiin huoltovarmuuden takaamiseksi. Aloja, jotka saivat tämän korkeimman valtiollisen suojelun, olivat esimerkiksi kaikki infrastruktuuriin luokiteltavat toimialueet ja monia perustutannon aloja kuului myös tähän luokitukseen.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Nämäkin linjat on joskus rakennettu ja energian hinta on kyetty säilyttämään vakaana. Tarvitsemme kansallisen valtionyhtiön, joka hoitaa sähköntuotannon ja siirron sekä tasaa tariffit asuinpaikasta riippumatta samanlaisiksi koko maassa. Rahastuksen tulee loppua.

sen siirto voi olla saman tahon, tässä siis valtion, hoidossa. Fortumista jo aikaisemmin erotettu, pelkkään sähköntuottoon erikoistunut yhtiö Fingrid, myytiin vuonna 2014 kansainväliselle finanssikonsortiolle. Tämän kaupan myötä nyt pääosin australialaisomisteinen Caruna vastaa 640 000 suomalaisen asiakkaan sähköntuotantoa ja on näin Suomen suurin sähköntuottaja. Tämän yhtiön omistuksessa olevat siirtoverkot sijaitsevat pääosin lähinnä Etelä-, Lounais- ja Länsi-Suo-

messä, mutta myös muualla maassa. Carunan omistaa Suomi Power Networks Oy, jonka osakkaita ovat suomalaiset eläevakuutusyhtiö Keva (12,5 %) ja Elo (7,5 %) sekä kansainväliset pääomasijoittajat First State Investments (40 %) ja Borealis Infrastructure (40 %).

Sateenkaaren väreissä

Jyrki Kataisen kuuden puolueen (kok, sd, vas, vihreät, rkp, kd) hallitus oli päättänyt luopua Suomessa aikaisemmin tärkeänä pidetys-

tä huoltovarmuuden periaatteesta, ja tässä yhteydessä sen myötä valtion strategisesta omistuksesta valtakunnan sähköntuotannossa. Tuolloin valtion omistajaohjauksesta vastanut ministeri Heidi Hautala muistellee nyt, että "Huoltovarmuusongelmaa ei ollut, koska kaikkia toimijoita säädellään sähkömarkkinalailla." (HS).

Caruna määrittelee internetin kotisivuillaan yhteiskuntavastuutaan muun muassa: "...sähköverkkoliiketoiminta on säänneltyä. Sääntelyä tarvitaan, jotta sähkösiirtöhinnat pysyvät kohtuullisina ja sähköverkkoliiketoiminta tehokkaana." "Viranomaiset pyrkivät sääntelyn ja valvonnan avulla löytämään tasapainon...niin asiakkaan kuin sähkösiirtoyhtiönkin näkökulmasta." "Sähkömarkkinalaissa...on määritelty sähkösiirtoyhtiöiden velvollisuudet. Energiainfrastruktuurin valvontamallissa on määritelty menetelmät kohtuullisten hintojen laske- miseksi. Valvontamalli määrittelee jakeluverkonhaltijan kohtuullisen tuottotason kokonaisuudessaan, mutta se ei ota kantaa yksittäisten tariffien kohtuullisuuteen."

Helppoa rahastusta

Nyt tiedetään tämän pääomasijoitusyhtiön nostavan sähkösiirron hintoja kohtuuttomilla, ennätyskallilla prosenteilla ja perusteluna yhtiö käyttää odotettavissa olevia investointeja tuleviin verkon muutoksiin ja kunnostuksiin. Carunan toiminta-alue on koko Suomen siirtoverkkoa ajatellen kaikkein helpoimmin hoidettavaa juuri niiden siirtolinjojen kunnossapidon kannalta. Yhtiö toimii maamme tiheimmin asutuilla alueilla. Voidaan vain olettaa

minkälaisen nousupiikin tämä kansainvälinen esimerkki mahdollisesti aiheuttaa maan haja-asutusalueilla operoivien, paikallisten siirtoyhtiöiden hinnoitteluun. Kansalaisen kuukausittaiseen sähkölaskuun sisältyvää energian siirtohintaanhan ei voi vaikuttaa niin sanotulla kilpailuttamisella. Vain linjoja pitkin tulevan energian toimittajan voi vaihtaa hintojen vertailun perusteella.

Sähköntuotannon sanotaan olevan luonnollinen monopoli eli millekään samalle alueelle ei kannata rakentaa rinnakkaisia sähköntuotolinjoja. Tuolla onnettomalla kaupalla maamme hallitus, eduskunnan lopullisesti suunaamana, luovutti lähes neljäsosan suomalaisista sähköntuottajista kansainvälisen monopolin rahastuksen armoille. Näille kansainvälisille rahamarkkinakonsortioille tyypillisesti myöskään Caruna Oy ei maksa veroja Suomeen, vaan kikkailee niin sanotulla verosuunnittelulla suomalaisilta sähköntuottajilta rahastamansa voitot ainakin tänäkäläisen verottajan ulottumattomiin.

Virhe on korjattavissa

Nyt olisi vaadittava Suomen hallitukselta edellisten hallitusten, mutta käytännössä samojen puolueiden omilla päätöksillään aiheuttaman vahingon korjaamiseksi välittömiä toimia. Suomen laki antaa - yleisen edun niin vaatiessa - mahdollisuuden toteuttaa "käypään hintaan" pakkolunastus. Tämä olisi nyt, ei pelkästään ideologisista ja moraalisisista syistä, vaan Suomen huoltovarmuuden kannalta välttämätöntä panna toimeen heti.

Unto Nikula
Vantaa

Uusi koreografia - työläisten tanssittavaksi

Työläisten järjestäytyminen alkoi runsaat sata vuotta sitten perustamalla alkeellisia ammattiyhdistyksiä työnantajien hillitöntä mielivaltaa ja riistoa vastaan. Vuonna 1903 syntyi todellinen sosialidemokraattinen työväenpuolue, joka sai jo vuoden 1916 vaaleissa eduskuntaan enemmistön. Se aiheutti porvareissa pelkoa. Siksi he aloittivat heinäkuussa 1917 suojeluskuntien perustamisen. Niiden vastapainoksi alkoi myös työväen järjestyskaartien perustaminen.

Työväen enemmistöinen eduskunta hyväksyi heinäkuussa 1917 yleisen ja yhtäläisen äänioikeuteen perustuvat uudet kunnallislait ja kahdeksantuntin työaikalain. Sama eduskunta hyväksyi myös valtalain, jonka mukaan Suomessa korkein valta kuuluu eduskunnalle. Venäjän porvarillinen väliaikainen hallitus, jonka pääministerinä diktaattorin oikeuksin toimi Aleksander Kerenski. Se hajotti väkivalloin Suomen eduskunnan ja määräsi porvarien riemuksi uudet vaalit.

Pian sen jälkeen lokakuussa 1917 Venäjällä tapahtui vallankumous. Suomen porvarit menet-

tivät Venäjän tuen. Sen seurauksena helmikuussa 1918 alkoi Suomessa kansalaissota, luokkasota, jonka jälkeen työväenliikkeen poliittiselle ja ay-toiminnalle koitti kovat ajat. Suurta aktiivien joukkoa vietiin linnasta linnasta, mutta eräät työväenliikkeen johtajat, tannerilaiset, alistuivat porvarien valtaan ja saivat käsiinsä sosialidemokraattisen puolueen.

○○○

Toisen maailmansodan päätyttyä alkoi työläisille uusi vapaan toiminnan aika. Järjestäytyminen poliittisiin puolueisiin ja ammattiosastoihin kasvoi valtaviin mittoihin, vaikka tannerilaisuuden ansiosta työväenliikkeen kahtiajaosta tuli pysyvä. Siitä huolimatta maahan oli syntynyt vasemmistolainen voima, jolla niin sanottu hyvinvointivaltio rakennettiin.

Työläisten kannalta se ei ollut aina kivutonta. Koko sodanjälkeisen ajan työväenliikkeessä on häärännyt monenkirjavia hajottajien joukko. Niitä on synnytetty tietoisesti, mutta useat ovat syntyneet tavallaan itsestään, sillä ensimmäiset porvarilliset propagandabakteerit istutetaan jo kirkollisessa kasteessa.

Hajottajat ovat saaneet elinvoimansa tietoisesti tai tietämättään lukuisista porvareitten koti- ja ulkomaisista propagandalaborato-

rioista. Ne ovat saastuttaneet ihmisten mieliä mahtavan median ja jopa hollywoodilaisen unelmateollisuuden voimalla. Nyt saastumiseen uskoen oikeisto painaa päälle kaikella voimalla.

Pääministeri Juha Sipilän (kesk) hallituksen vaatimus työmarkkinoille on "Sopimus palkkojen ja työehtojen alentamisesta". Kun se on ronskia, joku keksi sille nimen: "Yhteiskuntasopimus". Se on kauniimpi ja on helpompi hyväksyä. SSS-hallituksen yhteiskuntasopimuksella on selkeä tavoite siitä, millä summalla on tehtävä tuottavuushyppy kansan kukkarosta kapitalistien kukkariin.

Ammattiyhdistysliike on työläisten välitön tuki ja turva, mutta sen johto on porvariston propagandan vanki. Siitä kertoo osallistuminen neuvotteluihin sopimuksista, jolla alennetaan elintasoja, vaikka ay-liikkeen tehtävä on aina ollut päinvastainen. Nykyiset ay-johtajat todella suuripalkkaisina tietävät, että yhteiskuntasopimus ei kosketa heitä niin kauan, kun jäsenjoukko ei tiedä missä mennään, ei tiedä, että neuvotteillaan vain yritysten voittojen kasvattamisesta.

Jo aikoja sitten SAK hyväksyi Sipilän esityksen, mutta vähän pienemmällä summalla, joka olisi sisältöltään hieman poikennut SSS-halli-

tuksen esityksestä. Ei kelvannut. Toisaalla AKT ja EK änkyröivät eikä sopimusta syntynyt. Nyt EK on hylännyt AKT:n ja viides yritys saatiin käyntiin.

○○○

Suurpääoman ajatushautomot ovat keksineet, että koko ay-liike on jääne menneestä maailmasta. Ne väittävät, että palkat ja työehdot heikentävät kilpailukykyä. Joulun alla Hesarissa sanottiin, että työnantajien EK:ssa on paljon turhautuneita. Heidän mielestä työntekijäin ajatukset ja toimintatavat eivät enää vastaa tätä päivää.

Hesarin toimittaja Teija Sutinen toteaa edelleen, että nyt johtajat näkevät historiallisen tilaisuuden. Pitkä taantuma on heikentänyt työntekijät, joten nyt työmarkkinoille voi kehittää uuden koreografian. On vain kirjoitettava sellaiset paikallisen sopimisen sävelet, että yritykset voivat tanssittaa palkkatyöläisiä mielensä mukaan.

Turhautuneet johtajat haluavat päästä sopimusten yleissitovuudesta ja jo muutenkin olemattomasta irtisanomissuojasta. He haluavat yksin paikallisesti päättää työehdoista. Heillä elää 30-luvun isäin henki: "Jos ei kelpaa, saat mennä, portin takana riittää tulijoita".

Kapitalistit sanovat, että teollisuuden kilpailuvyöstä ollaan muista jäljessä aivan hurjas-

ti. Esitetty luku vastaa täsmälleen teollisuuden maksamia palkkoja. Jos työt tehtäisiin ilmaiseksi, kilpailukyky olisi kunnossa. Jos se olisi tosi, silloin teollisuudella ei olisi elämisen mahdollisuuksia eikä se voisi jakaa jo nyt mielettömiksi kasvaneita voittoja osinkoina!

○○○

Kilpailukyky ei ole, eikä ole koskaan ollut työläisten asia. Yritysten välisessä kilpailussa työnantaja aina kehittää oman yrityksensä työn tuottavuutta niin, että se on muita parempi. Tänä joku johtaa ja toiset seuraa, huomenna johtaa joku toinen, sitten taas joku muu. Näin kapitalistinen kilpailu toimii tai pitäisi toimia. Globaalissa kilpailussa pääomasurssit ratkaisevat, suuret kaatavat pienet.

Kapitalistit kuvittelevat, että joku ihmeen uusi koreografia voisi muuttaa jotain. Ei voi. SSS-hallitus kuvittelee, että tuhoamalla kaiken se pääsee kurjuuden maaliin. Ei pääse. Palkkatyöläisillä on käytössä voittamaton voima. Se pyörittää koko yhteiskuntaa tai sitten ei. Tarvittaessa ja lopulta se vaihtaa poliittiset ja ay-johtajat - ja panee maan asiat kuntoon.

Kai Kontturi

Liittojohtajia viedään kuin "pässä narussa"

SAK ja STTK ovat suostu- massa palkka-aleen

SAK:n puheenjohtaja Lauri Lyly puolestaan oli ylen ykkösaamu ohjelmaa (la. 20.2.2016) sitä mieltä, että palkkoista olisi sovittava nyt. SAK on tarjonnut jo syksyllä 0-korotusta tälle vuodelle. Se ei ole työntekijöille kelvannut. Lylyn mielestä jos palkankorotuksista sovitaan vasta ensi syksynä, on liitoilla jotkin muut kuin 0 vaatimukset. Lyly sanoikin suoraan, että palkkaratkaisu koskisi vuotta seitsemäntoista.

Lisäksi SAK esitti viime syksynä, että työntekijöiden työtömysvakuutusmaksua korotetaan. Se tarkoittaa suomeksi sanottuna palkanalennusta. Tiedetään myös, että neuvottelupöydässä ovat arkipyhien muuttaminen palkattomiksi eli työajan pidennys, lomarahojen leikkaus eli palkanalennus, sekä sairausajan karenssin palauttamisen eli palkanalennus.

Paikallisella sopimisella haetaan raakaa ansiotason heikentämistä

Yksi nyt käytävien yhteiskuntasopimus-neuvottelujen pääaiheista on ns. paikallinen sopiminen. Hallitus kiristi työntekijäjärjestöjä uhkaamalla säätää paikallisesta sopimisesta lain ilman, että nämä voisivat siihen mitenkään vaikuttaa. Nyt SSS-hallitus on kuitenkin ilmoittanut, että siitä voidaan sopia työmarkkinajärjestöjen kesken ja hallitus täydentää sitä lailla. Mitä se sitten tarkoittaa? Työnantajajärjestöt ovat huutaneet paikallisen sopimisen perään ikään kuin se pelastaisi Suomen kaikelta maailman pa-

Yhteiskuntasopimusta on väännetty pystyyn kohta kokonainen vuosi, eikä ratkaisua ole vielä saatu aikaan. Hallitus on uhannut säätää ns. pakkolait, jos työmarkkinajärjestöt eivät sopimukseen pääse. Neuvottelut ovat jo useaan kertaan katkenneet. Tällä hetkellä niitä jatketaan ja on todennäköistä, että sopimus syntyy helmi-maaliskuun vaihteeseen mennessä. Työnantajan keskusjärjestö EK ei lehti-tietojen mukaan ole halukas sopimaan palkankorotuksista nyt käynnissä olevissa neuvotteluissa, vaan olisi siirtämässä niitä ensi syksyn liittokohtaisiin neuvotteluihin.

Ay-pomoja matkalla "käskynjaoille Kätäisen Korpilampeen". Hyvinhe ovat läksynsä oppineet.

Katainen järjesti oman "Korpilampi seminaarinsa" Vantaan heureka-sa 26.8.-13. Siellä piti tehdä historiallinen sopimus Suomen luotsaamiseksi vaikeiden aikojen yli. Nyt ollaan jo siinä vaiheessa, että TES-sopimusten yleissitovuus on uhattuna, työpaikkakohtaisesta sopimisesta ollaan sovittu, ay-järjestöjä irrotetaan työväenliikkeestä jne. Tähän "Korpilampeen" Antti Palola marssi yksinään, mutta Mäenpään jalanjälkiä hän näyttää seuraavan "Paavillisemmin kuin paavi itse."

halta. Varsinkin yrittäjät ovat vaatineet paikallisen sopimisen lisäämistä. Kun heidän vaatimuksiaan kuuntelee, tulee vakuuttuneeksi heidän tarkoittavan sillä sitä, että paikallisesti työnantaja voisi sanella palkkojen alennuksista ja muista työehtojen heikennyksistä. Työehtoisista on voinut paikallisesti sopia aina työehtosopimuksesta poiketen. TES on kuitenkin ollut perälauta, jota ei ole alitettu. Nyt työnantajat ja varsinkin Suomen yrittäjät haluaisivat tuon perälaudan pyyhkiä pois. Haluaisivat siis romuttaa TES:n yleis-

sitovuuden. Sitä ei tule sallia.

"Paikalliselle sotimiselle" ei ymmärrystä löydy

Työpaikoilla ei paikallisen sopimisen lisäämiselle löydy ymmärrystä. Työntekijöillä on siitä monin paikoin karvaista kokemusta ja sitä kutsutaankin yleisesti paikalliseksi sotimiseksi. Sotiminen takuuvarmasti työpaikoilla lisääntyy, jos työehtoisista kuten arkipyhistä, lomarahosta ja sairausajan karenssista "sovitetaan paikallisesti". Kaiken lisäksi työrauhasta sovitaan keskusjärjestö-

- ja liittotasolla. Eipä ole työnantaja - puolelta kuulunut vaatimuksia, että paikallisesti sovittaisiin myös työrauhasta. Se pitääkin työntekijäpuolen ottaa heti kärkehänkeeksi!

Suurliittohankkeet ihmetyttävät

Suomessa on suunnitteilla parikin suurliittohanketta. Työntekijäkeskusjärjestöt SAK ja STTK ovat yhdistymässä yhdeksi parin miljoonan jäsenen keskusjärjestöksi. Metalliliitto, Puoliitto, teollisuusalojen ammattiliitto TEAM ja Paperiliitto ovat hyväksyneet liittojen yhdistämistä koskevan aiesopimuksen, jonka mukaan niiden on määrä yhdistyä vuoden 2017 loppusyksyllä. Sopimuksen mukaan uuden liiton ensimmäinen liittokokous olisi marras-joulukuussa 2017. Teollisuuden uusi liitto olisi 270 000 jäsenenä Suomen suurin ammattiliitto. Maaliskuussa käynnistyy liittojen yhteinen selvitystyö 10 valmisteluryhmässä. Tämän työn on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä. Liittojen hallinnot tekevät varsinaiset yhdistymispäätökset ensi vuoden keväällä.

Teollisuuden liittofuusiota valmisteltu salassa

Suurliittohankkeita on valmisteltu lähestulkoon salassa ja "hipi hiljaa". Ei puhuttakaan, että asiasta olisi järjestetty laaja jäsenkäsittely esim. ammattiosastoissa. Toivoa sopii, että tästä eteenpäin tietoa tulee. Metallityöväen liiton liittokokous on ensi toukokuussa ja liittofuusio nousee siellä keskusteluun sata varmasti. Metallin vaikuttajat (metallin vasemmiston ja sitoutumattomien vaalliliitto) esti v. 2009 määrävähem-

mistöllään metalliliiton lakkauttamisen ja sulauttamisen silloin perustettuun TEAM:iin. Nyt metallin hallinto on yksimielisesti hyväksynyt aiesopimuksen ja jatkoselvitysten teon, joten vielä ei tiedetä syntyykö teollisuusalojen uusi suurliitto vai ei. Paljon riippuu metallin liittokokouksen päätöksistä.

Suurliitoilla irrotetaan ay-liikettä työväenliikkeestä

Mihin näitä suurliittoja sitten tarvitaan? Moni on sitä mieltä, että ei mihinkään. Niitä on perusteltu paremmalla neuvotteluvuorolla ja suuruuden mukanaan tuomalla arvovallalla. Voi olla, että voima lisääntyisi. Mutta SAK:ssa on miljoona jäsentä. Milloin sen voimaa on viimeksi käytetty muuhun kuin pelkkään työehtojen huononnuksista sopimiseen? Onko mahdollisesti käymässä niin, että uusista suurliitoista on tulossa järjestöjä, joilla työväenluokan voima sidotaan tiukemmin markkinoiden valtaan? Miten käy jäsendemokratian? Mitä pitäisi ajatella siitä, että EK:n toimitusjohtaja Martti Alahuhta lämpimästi kannatti työntekijäjärjestöjen yhdistämistä? Aina ennen ovat työnantajat vastustaneet proletariin yhteenliittymistä. Soivatko kellot jossain? Eikö siinä ole ristiriita, että perustetaan suurempia liittoja, joita työnantajapomo kannattaa - ja samaan aikaan murennetaan yleis-sitovuutta paikallisella sopimisella? Siis liittoja suurennetaan, sopimuksia pienennetään. Onko tässä koira haudattuna? Sitä kannattaa liittojen jäsenten yhdessä ja erikseen miettiä.

Markku Nieminen

Toimituksen väliotsikointi

Metallityöväen liiton vaalit ja liittokokous

Vuoden tärkeimmät vaalit eli Metallityöväenliiton liittokokousvaalit käydään tänä keväänä. Niissä valitaan toukokuussa pidettävään liittokokoukseen 422 edustajaa. Metallin vaaleilla on aina ollut suuri merkitys. -90 luvulle asti vaalit olivat syksyisin, puoli vuotta ennen eduskuntavaaleja ja niitä seurattiin tarkasti. Ne olivat eräänlainen esivaali eduskunta-vaaleille ja niiden lopputuloksesta arvioitiin vasemmiston keskinäisiä voimasuhteita paitsi metallissa - ja ay-liikkeessä yleensä, myös tulevaisuudessa eduskuntavaaleissa.

Vielä -70 luvulla metalliliiton voimasuhteet olivat lähes tasan sosialidemokraattien ja kansande-

Metallityöväen liitossa ylintä päätäntävaltaa käyttää joka neljäs vuosi kokoontuva liittokokous. Liittokokousedustajat valitaan vaaleilla piirikohtaisesti, joka noudattelee valtakunnallista vaalipiirijakoa. Lisäksi seitsemän valtakunnallista sopimusala valitsee erikseen liittokokousedustajansa. Liittokokous päättää liiton toiminnan suuntaviivoista seuraavaksi nelivuotiskaudeksi. Liittokokous valitsee liiton puheenjohtajan, liittosihteerin ja muut liittohallituksen jäsenet sekä liittovaltuuston jäsenet. 22. liittokokous järjestetään 22.-25.5.2016 Tampereella Tampere-talossa. Liittokokousvaalit järjestetään uurnaavalina 10.-12.4.2016. Ennakkoonestys järjestetään sähköisesti 18.-28.3.2016 sekä postiaänestyksenä 18.3.-1.4.2016

mokraattien välillä. Sittemmin sosialidemokraatit ovat vaali vaalilta lisänneet kannatustaan. Samalla on ay-liike menettänyt voimaansa uskottavana työläisten puolustajana ja aloitteen tekijänä.

Metallin vaaleja seurataan silmä kovana myös työnantajalinnakkeissa. Sielläkin seurataan voimasuhteiden muutoksia sekä

äänestysaktiivisuutta. Nyt on aika metallityöläisten antaa äänensä vuoden tärkeimmissä vaaleissa. Niissä mitataan paitsi Metalliliiton, koko ay-liikkeen uskottavuutta. Jos äänestysaktiivisuus jää alhaiseksi, on turha kuvitella, että työnantajat ottavat vaatimuksiamme vakavasti. Nyt on aikaa antaa äänen kuulua! Metalliduunarin äänellä on edel-

leenkin merkitystä. Merkitystä on silläkin kenelle äänensä antaa. Suosittelemme sen antamista metallin vasemmiston ja sitoutumattomien, eli Metallin Vaikuttajat vaalliliitto C:n ehdokkaille.

Suomi ei ole kriisissä, koska pörssihtiöllä oli varaa jakaa osinkoja yli 11 miljardia! Siksi vaadimme: (1) Itsenäisen Metallin puo-

lesta! (2) Työehtoja on varaa parantaa! (3) Työaika lyhennettävä 30 tuntiin viikossa ansiotasoa alentamatta! (4) Palkankorotukset euromääräisinä kaikille! (5) Ammattiyhdistysliike säilytettävä osana taistelevaa työväenliikettä.

METALLIN VAIKUTTAJAT

Helsingin piiri

36

Haaja Ilpo
Päluottamusmies

Osasto 41
Helsinki

Helsingin piiri

43

Laitila Terho
Sähköasentaja

Osasto: 70
Helsinki

Helsingin piiri

47

Nieminen Jyrki
Propulsioasentaja,
Päluottamusmies
Osasto: 70
Vantaa

Helsingin piiri

49

Nieminen Markku
Asentaja,
Päluottamusmies
Osasto: 77
Tuusula

Tietoliikenneala

16

Wahrman Kalevi
Teleasentaja
Telemontör
Osasto: 229
Porvoo, Hamari

15 vuoden ulkoistamisprojekti

Sote-uudistuksen alkutahdit lyötiin jo vuonna 1991, jolloin tehty salainen EY-selvitys kertoi sosiaaliturvan rahoittamisesta omavastuuperiaatteella. IS kertoi 21.12.1991 (A-P. Pietilä): "Salainen raportti tukee Suomen EY-jäsenyyttä. Ulkoministeriön laatima salainen selvitys tukee Suomen EY-jäsenyyttä. Toistaiseksi vain neljä ministeriä pääministerin ja presidentin lisäksi tuntevat raportin sisällön. Esko Aho kieltäytyi eilen jyrkästi antamasta tietoja selvityksestä eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle." Sitaatti sivulta A 11: "Valtiontaloudelle EY-jäsenyys aiheuttaisi myös suuria rahoitusongelmia. Rajojen avautuminen ja tavaroiden vapaa liikkuvuus kaikkien jäsenmaiden kesken merkitsisi tulli- ja valmisteverotottojen tuntuvaa vähentymistä. Valtion tulot laskisivat noin 1/10 eli 17-20 mrd mk/v. Tämä aiheuttaisi suuria paineita niin valtion kuin kuntataloudenkin supistamiselle. Esille nousisi myös sosiaaliturvan rahoittaminen omavastuuperiaatteella." Kyseinen selvitys tehtiin valtiosihteerin Martti Ahtisaaren johdolla. Salainen selvitys "kuivu" 9.1.1992 eduskunnalle annetuksi selonteoksi.

Suuruuden ekonomia – valheiden viritelmä

Suomen päättäjät tietävät tasan tarkkaan, että sote-alueen koko kasvattaa kustannuksia. Tehokkaimmin Suomessa sosiaali- ja terveyspalvelut tuotetaan 10-40 000 asukkaan alueilla. Ruotsissa vastaava luku oli 20 - 50 000 asukasta.

Kysyin pari vuotta sitten syntymäkuntani Punkalaitumen kunnanjohtaja Heidi Rämöltä, miksi asukasluvun noustessa sote-kustannukset kasvavat selvästi suhteessa enemmän. Heidi kertoi, että jos hän kysyy jotain asiaa naapurikuntien Huittisten ja Sastamalan johdolta, Huittisista vastaus tulee samantien, mutta Sastamalan vastausta saa odottaa päiviä. Sastamala on jätisuuri. Nyt Suomen kunnanjohtajien puheenjohtaja, Lempäälän kunnanjohtaja Rämö arvostellee ankaraasti hallituksen tapaa toteuttaa uu-

Sote-soppa palaa taas pohjaan

Pääministeri Jyrki Katainen lausui 2012 "Kuntia on satakunta, kun hallitus lopettaa. Totesimme Urpilaisen kanssa yhdessä, että tämä me viedään maaliin". Karttajarjoituksia teki ministeri Henna Virkkunen. Kuntien sote-toimi saatiin sekaisin. Kuntauudistus mahdollisine pakkoliitospykälineen päätyi Ö-mappiin ja uudistuksen isoisä Katainen ja isoäiti Virkkunen poliittisten norsujen hautausmaalle Brysseliin. Kataisen hallitus sanoi toteuttavansa maan laajuisen kuntauudistuksen, jonka tavoitteena on vahvoin kuntiin perustuva elinvoimainen kuntarakenne, ylikunnallisten hallintohimmeliön purkaminen ja kuntalaisen demokratian laajentaminen. Nyt Juha Sipilän SSS-hallitus jatkaa samaa ilveilyä: kunnat yritetään lahdata pakon sijasta hivuttamalla. SSS-hallitus yrittää luoda himmeliön himmeliön ns. maakuntamallilla.

Ihmiset tietävät, että ydinkysymys tässä hallitusten "uudistus- ja muutosvimmassa" on, saadaanko julkiset peruspalvelut säilytettyä. Tulee kyetä torjumaan mm. terveydenhoidon siirtäminen yksityiseksi bisnekseksi

distusta. Kokonaisnäkemys puuttuu; kuntien tulevaisuudesta ja perustehtävistä ei ole tietoa.

20 kunnan Suomi

Rämö näkee, että uudistuksen takana hämmöittää 20 kunnan Suomi. Kataisen ja Virkkusen yritys toteuttaa se kuntaliitosten kautta meni karille. Samaa tavoitetta yritetään nyt keskustan "kotikunta-karakuntamallilla". Kunnanjohtajien mukaan olemme projektin ensi vaiheessa, mikä on "jumalaton hämmennys".

Maakuntiin piti siirtää valtion väliportaan hallintoa. Nyt suunnitellaan kuntien tehtävien siirtoa maakunnille. Ensinnäkin sote-asiat, jotka ovat reilusti yli puolet kuntien budjeteista, sitten koulu- ja muut kun-

nan tehtävät. Näin kunnat voitaisiin muuttaa perinneyhdistyksiksi.

Uudistuksen yksityiskohdat ovat hämärän peitossa ja rahoitus on vielä täysin auki. Rämö toteaa aivan oikein, että uudistuksen kokonaisuus ei ole kenenkään hallinnassa. SSS-joukon marraskuun yönä yli 1 promillen humalatilaa vastaavan väsymyksen vallassa tekemä keskitämisspäätös pitää unohtaa pian.

Sotea muovataan taas kerran uusiin puihin

Hallitus väänsi marraskuussa kompromissin maakunta- ja sote-uudistuksesta. Kolme kuukautta on kulunut ja taas ollaan lähtörudussa. Sote on törmännyt perustuslaillisiin ongelmiin. Uudessa hallintohimme-

lissä piti olla 18 itsehallintoaluetta ja 15 sote-aluetta, jolloin kolme maakuntaa joutuisi yhteistyöhön toisen alueen kanssa. Se sotii kansalaisten yhdenvertaisuutta vastaan. Kokoomuksen sote-ekspertti Paula Risikko kyseenalaisti haikaillun sote-ratkaisun ja esittää aikalisää ja asian valmistelua. Marraskuun kompromissi 15 sote-alueesta onkin päätymässä romukoppaan ja koko rakennelmaa muovataan uudelle pohjalle.

Hallituksen ideapankista voidaan tässä vaiheessa odottaa mitään tahansa; pitkittyessään asiat mutkistuvat. Sote-kuvioita on veivattu kevästä 2006 lähtien neljässä eri hallituksessa ja lukemattomissa työryhmissä. Kunnilta on pyydetty lausuntoja viritelmistä – ei kos-

kaan siitä, mitä ongelmia sotessa on ja onko nykyinen kuntapohjainen perusterveydenhoito ja sosiaalitoimi parempi kuin uusviritelmä. Ratkaisua on vaikea löytää – sitä ei edes haluta etsiä.

Hallitus on kaivamassa kaapistaan myös yhden vanhoista kompromisseistaan eli erityisvastuualueiden mallin, joka perustuu viiteen yliopistolliseen keskussairaalaan. Erva-alueille annettaisiin vastuu sote-palveluista. Tutkimus ja kehittäminenkin tulisivat niiden vastuulle. Keskustan hellimät 18 maakuntaa hoitaisivat peruspalveluita. Himmeliin tulee vielä yksi taso lisää. Ja taas kokoomus ja keskusta ovat toistensa kimpussa.

SSS-joukko ei kumoa perustuslakia

Kokemattomienkin ministerien pitäisi opiskella valtiosääntöä, jotta eivät tekisi tolkkuttomia lakiesityksiä koepalloina. Vallan ja rahojen siirto ei mennyt perustulakivaliokunnan läpi. Ei toteutuneet suuret isäntäkunnat, joiden valtaan pienet renkikunnat piti alkujaan alistaa. Valta ei siirtynyt myöskään 5 erva-alueelle. SSS-joukko ei tajua vielääkään, että perustuslaki ei ole niitä turhia säädöksiä, jotka se on luvannut kumota. Tokkopa kuntien itsehallintoa tai kuntalaitosta romutetaan – ainakaan vuoteen 2019 mennessä.

Rehula: Askelmerkit asetettu

Suunnistusta harrastava sote-uudistuksen vastuuministeri Juha Rehula on sanonut, että askelmerkit uudistukselle on asetettu. SSS-joukko on asettanut askelmerkit, mutta ei osaa pukea verryttelypukua päälleen, ei saa piikkareita jalkaan, eivätkä osaa edes verryttellä saati ponnistaa loikkaa tavoitellen. Säätilan muutos aiheuttaa sen, että askelmerkit eivät osu lähellekään ja jopa kisa voidaan joutua peruuttamaan. Askelmerkit osaa asettaa kilpailija, joka ei hyppäsi pääse edes hiikkakasaan asti ja korkeushyppääjä, joka alittaa riman joka yrityksellä.

Sote-urakka on vain suunniteltua ja tekemistä vaille valmis.

Juhani Tanski

Jäsenistö maksaa Ruotsin ammattiliittojen johdon ylellisen elämän

LO-liittojen määrä on puolittunut 40 vuodessa, sillä ammattiliittoja yhdistetään jättimäisiksi ammattiliitoiksi. Niissä johtajat istuvat kädet sylttypurkissa yhdessä työntekijöiden kanssa ja estävät lakkoja ja konflikteja. Johtajat toimivat siten, että jäsenistö tyytyy mahdollisimman vähään. Aktiivisuus on vähentynyt etäisyyden myötä. Aktiivisia jäseniä vaivataan ja heidän toimintaansa hankaloitetaan ja heistä yritetään päästä eroon. Jäsenistö joutuu yhä kauemmaksi johdosta ja jäsenten demokraattiset mahdollisuudet vähenevät. Todellinen valta on Tukholman LO-talon suojissa olevien liittojen johtajien käsissä. Liitot ovat tulleet hampaattomiksi toiminnossaan. Jäsenistö ei voi vaikuttaa asioihin kovinkaan paljoa.

Ruotsin kunnantyöntekijäliitto

Viimeisin esimerkki siitä, kuinka ammattiyhdistyksen johto on täysin hakoteillä toiminnassaan, on Kommunal, Ruotsin kunnantyöntekijäliitto. Se joutui tiedo-

Ruotsin kommunistit ovat aina sanoneet, että ammattiliiton johtajat ovat suurin vaara itse liitoille. Liittojen jäsenmäärä lähentelee tänään 30-luvun tasoa. Se ei ole ihme, kun paljastukset kertovat johtajaeliitin ylellisestä elämästä, joka itse asiassa on syynä toiminnan lamaantumiseen. Pampujen lojaalisuus työntekijöiden kanssa kulkee ennen solidaarisuutta työntekijöille. Tavallinen työntekijä vain ihmettelee, kuinka kauan tällainen kulttuuri kestää jatkuvista paljastuksista huolimatta.

tusvälineiden jyrän alle, kun paljastui, että liiton johto oli törkeästi käyttänyt jäsenten veroja loistoravintolan pitämiseen. Siellä juotiin 30 000 kruunun viinejä, katseltiin pornoesityksiä ja mässailtiin tuhansien kruunujen edestä. Lisäksi ajeltiin taksilla ja ulkomaanmatkoilla jäsenten rahoilla. Reaktio oli melkoinen, sillä 10 000 jäsentä erosi hetkessä. Johdon eroa vaadittiin heti. Eikä ihme, sillä sen jäsenistö muodostuu suurelta osin matalapalkkaisista naisista. Naisista, joilla on vaikeuksia selvitä eläkepäivistään, kun se päivä koittaa. Yli 50 prosentilla on taloudellisia vaikeuksia eläkkeellä, sanoo uusin tutkimus.

Liiton puheenjohtaja Annelie Nordström pyyteli anteeksi televisiossa, mutta sanoi, että hän jatkaa liittokokoukseen saakka keväällä. Näin hän takaa itselleen 2,1 mil-

joonan tulot laskuvarjoineen. Hän sanoi matkaavansa ympäri maata ja käyvänsä kertomassa uudesta poliittisesta linjauksesta. Hän valitteli myös, että hän katui matkaa Etelä-Afrikkaan. Tällöin 29 henkilöä sekä yksityisiä että liiton johtohenkilöitä, kävi kongressimatalla liiton kustannuksella. Kaksi päivää meni Krugerin puistossa, jonne johtajat maksoivat sisäänpääsymaksun, mutta ottivat päivärahat. Nordström totesi vain lehdistökokouksessa, että kunnantyöntekijöiden kulttuuriin kuuluu sallia itselleen ylimääräistä, kun matkataan noinkin kauaksi.

Lakeja koetetaan heikentää

Törkeintä asiassa kuitenkin on, että Nordström kuului samaan aikaan hallituksen nimittämänä puheenjohtajana Tulevaisuuskomiteaan, jo-

ka tutkii tulevaisuuden työtä. Ryhmä on toiminut täydessä hiljaisuudessa, jotta protestit eivät pääsisi häiritsemään tavoitetta. Tämän ryhmän tarkoituksena on selvästi heikentää LAS:ia eli työntekijöiden työturvaa; yritetään päästä pois ajatuksesta, että viimeksi tullut ensiksi ulos. Nyt pyritään saamaan tämä laki pois, jotta aktiiveja ay-miehiä ja -naisia voidaan helpommin poistaa työpaikalta. Myötämäärämlakia heikennetään myös. Kysymys oli tietysti työntekijöiden puolelta, kenen mandaatilla Nordström toimi ryhmässä työntekijöiden puolesta?

Pääministeri Erlander piti kamppailua kommunisteja vastaan ammattiyhdistyksissä tärkeämpänä kuin suurkapalisteja vastaan ja hyväksyi lauseen "se, mikä on hyväksi Wallenbergille, on hyväksi Ruotsille". Siitä lähtien ovat sosia-

lidemokraatit ajaneet luokkayhteistyön politiikkaa työnantajien kanssa ja heikentäneet työntekijöiden asemaa.

Solidaarinen yhteiskunta

Jo Pariisin kommuuni teki selväksi periaatteet, kuinka solidaarista yhteiskuntaa hallitaan. Heidän mukaansa työntekijöiden edustajat voitiin erottaa heti, kun luottamusta ei enää ollut. Edustajilla tuli olla sama palkka ja elinolot kuin edustetuilla. He olivat velvollisia raportoimaan kaikesta ja puolustamaan päätöksensä valitsijoidensa edessä. Tänä päivänä johtajilla on miljoonapalkat. Johtajia helmitään suurkapitalistien taholta ja ajetaan kauemmaksi työntekijän vaikutuspiiristä. Päätökset ovat usein pimennossa.

Jokainen tärkeä työntekijää koskeva sopimus työelämässä täytyy käsitellä jäsenäänestyksessä työpaikalla. Se on aina ollut kommunistien näkemys asiasta. Ammattiliitto on jäseniään, ei johtoa varten.

Esa Salomaa

AHNEUDEN ASKELMERKIT

Juhani Valo

1900-luvun alkuvuodet

Pertti Haapala kirjoittaa: "1900-luvun alun Suomi oli aikalaisille uudenlainen kapitalistinen talous. Rahatalous oli yleistynyt nopeasti ja ulottui myös maaseudulle. Ihmiset laittoivat ylimääräiset rahansa pankkiin ja Helsingin pörssistä saattoi ostaa osakkeita. Maan suurimmat yritykset olivat osakeyhtiöitä ja niiden osakkeita omistivat äveriäät suvut, pankit ja toiset yritykset, ulkomalaiset ja jopa jotkut työntekijät.

Suuryritykset olivat jakautuneet kahteen pankkileiriin, suomenmieliseen Kansallis-Osake-Pankkiin ja ruotsinkieliseen pääoman Yhdyspankkiin. Myös keinotekelu kuului aikaan. Konkurssseja tehtiin useasti ja toisinaan yrityksiä saattoi ostaa pilkkahintaan. 1910-luvulla ja varsinkin sodan alettua elokuussa 1914 aika oli suotuista osakekierrokselle ja valuuttakaupalle, jota käytiin myös lainarahalla. Sijoittamisesta tuli kansanhuvia, jota Eino Leino kuvasi vuonna 1915 romaanissaan 'Pankkiherroja'.

Suuret tuloerot näkyivät elämäntapaeroina, asunnossa, vaatteissa ja ruoassa. Näiden suhteen herrat ja kansa elivät aivan eri maailmoissa. Edellisten elämää leimasi ylellisyys, jälkimmäisten puute."

Sata vuotta myöhemmin

"Suomessa ja Euroopassa pitää nyt uskalttaa tehdä päätöksiä, jotka ei-

Uusliberalismin isin kuuluva Milton Friedman opetti, että "kriisin puhjettua oli ehdottomasti toimittava ripeästi, toteutettava nopeita ja peruuttamattomia muutoksia ennen kuin kriisin ravistelema yhteiskunta ehtisi toipua". Kapitalisti riistää yhä saman mallin mukaan kuin sata vuotta sitten Suomessa. SSS/EK haluaa palauttaa suomalaiset työläiset aikaan ennen I maailmansotaa. Kapitalismin tavoitteet eivät muutu, eikä luokkasopuilla kannata. Tulee taistella eroon kapitalismista. Emme saa suostua minkäänlaiseen "yhteiskuntasopimukseen", minkä tarkoitus on vain vahvistaa kapitalismia.

vät aina ole kansalaisten mieleen". Näin ei lausunut suuri valtiomies, vaan uusliberalismin isän, Friedmanin teesiä talouden shokkihoidosta mukaillen entinen Kannuksen kunnan elinkeinoasiamies, laman varjolla pääministeriksi 1991 nostettu Esko Aho Helsingin Sanomissa. Friedmanin uusliberalismin oppia saarnasi Ayn Rand'kin, yksi ultrakapitalismin luoja ja näihin Aho sekä nykyinen hallitus nojautuvat. Esko Aho on SSS/EK-hallituksen pääneuvonantaja, jota edelliset porvari- ja demarivetoiset hallitukset ovat kuunnelleet Ahon pääministerikaudesta alkaen. Sadassa vuodessa kapitalistin luonne on pysynyt muuttumattomana.

Nordea vuonna 2014

Nordean vuoden 2014 yt-menettely ei näkynyt kansanliikkeenä eikä ammattiliiton äänenä. Irtisanomiset tulivat ja menivät menojaan. Miljardituloksen tehnyt Nordea haki uusia jättisäästöjä; se tiukensi 2013 aloitettua säästökuuria. Yhtiö tavoitteli 2013-2015 yhteensä 900 miljoonan euron säästöjä, kun aiempi tavoite oli 450 miljoonaa. Nordea karsi jättisäästöön päästäkseen kont-

toriverkkojaan, tehosti IT-toimintojaan ja leikkasi kuluja keskitetyistä toiminnoistaan. Nordean liikevoitto oli loka-joulukuussa 2013 hieman yli miljardi euroa, liki samalla tasolla kuin edellisellä vuonna. Koko vuodelta 2013 Nordea teki liikevoittoa yli 4,1 miljardia euroa. Nordea aloitti jättituloksestaan huolimatta, tyydyttääkseen osakkeenomistajien osinkovoittohaluja yt-neuvottelutammikuussa 2014. Nordea arvioi vähennystarpeen olleen 250-300 henkilön suuruinen.

Pankissa oli vuoden 2014 aikana alkamassa myös pienempiä yt-neuvotteluja. Nordean järjestäytyneet henkilöstö kuuluu ammattiliitto Nousuun. Julkisuuteen 2.4.2014 kommentoineen henkilöstön edustajan mukaan leikkaukset tähtäsivät pankin omistajien voittojen maksimointiin. Aikaisempina vuosina toteutetut suuret henkilöstöleikkaukset tuntuivat henkilöstöedustajan mukaan vielä vuoden 2014 alussa jaksamisongelminä työpaikoilla ennen uusia irtisanomisneuvotteluja. Nordean hallituksen puheenjohtaja Björn Wahlroos kehui joulukuussa 2013 yhtiön

Kuva: Heikki Männikkö

Vietimme "Pankkien vastuun ja uhrien muistopäivää" jo 17.10.2011 Helsingin Nordean konttorin luona. Silloin pankin asiakkaat olivat pääsääntöisesti kanssamme samaa mieltä. Tässä tilaisuudessa esitimme tunnuksen, että maahamme tulee perustaa valtion omistama kansanpankki, jossa vähävaraiset eläkeläiset ja palkansaajat voivat riskittömästi säilyttää vähii rahojaan. Puhumassa Pekka Tiainen. Katso myös Kansan äänen numerot 5 ja 6/2011, jotka löydät näköispainoksina netistä os. www.kansanaani.net.

pääoman tuplaantuneen vuoteen 2007 verrattuna, joten Nordea korratti osingonjaon määrää, jottei Nordea Wahlroosin mukaan uisi pääomassa. Toisin sanoen, vuoden 2014 yt-menettelyt tulivat näkymään suurentuneina osinkoina.

Henkilöstön mielenilmaisu sulki 13.6.2014 suurimman osan Nordean konttoreista Suomessa. Työntekijät poistuivat työpaikoiltaan vastalauseena pankin rajulle saneerausohjelmalle. Ammattiliitto Nousun mukaan pankki vähentäisi konttoreista henkilökuntaa selvästi yli 300 henkilöä eli enemmän kuin yt-neuvottelujen alussa arvioidut 250-300. Nordean työntekijät menettivät uskonsa pankin ylimpään johtoon. Oliko ammattiliiton pakko hyväksyä yt-alkuarvionkaan lukuja?

Nordea jakoi eniten osinkoja vuonna 2015

Nordea jakoi pörssihevään 2015 muhkeimmat osingot. Yhtiön osakepotti oli neljänneksen Helsingin pörssin yhtiöiden maksamista osingoista. Nordea teki 2014 historiansa parhaan tuloksen eli noin 4,4 miljardia euroa. Hyvä tulos näkyi yhtiön osingossa, joka oli osaketta kohden yli 40 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten 2014.

Yhteensä Helsingin pörssin yhtiöt maksoivat 2015 keväällä 10,3 miljardin euron osingot. Tämä oli noin 800 miljoonaa euroa enemmän kuin 2014. Osakesäästäjien keskusliiton toimitusjohtaja Antti Lahtisen mu-

jatkuu sivulla 19

Poimintoja lehdistä

Aivovienti

Kliinisen molekyyliääketieteen professori Anu Wartiovaara kirjoittaa: "Aivovienti on jo alkanut" (**Yliopisto 9/2015**). SSS-hallituksen säästöt voivat johtaa tutkimusryhmien alasajoon. Yliopiston hallintojohtaja Esa Hämäläisen mukaan määräaikaisia sopimuksia ei jatketaisi. Tämä on väärin niitä yksiköitä kohtaan, jotka ovat itse hankkinut rahoituksensa toisin kuin yleisellä perusrahoituksella toimivat. Monet pakkaavat jo tavaroitaan. Jos aivopääoma nyt menetetään, niin vastaavan asiantuntemuksen uudelleen rakentaminen vie vuosikymmeniä.

Kirjasto

Kirjailija Marja-Leena Mikkolan mukaan kirjasto takaa sivistyksen, ymmärryksen ja tasa-arvon (**Yliopisto 9/2015**). Mikkola oli 1970-luvulla Kulttuurityöntekijäin liitossa hyvin kiinnostunut marxilaisuudesta. "Se, että tutustuin marxilaisiin teorioihin, on auttanut minua orientoitumaan myös nyky-Suomen ja maailman tilanteeseen. Minua ei voida höynäyttää sillä, että nykyinen järjestelmämme olisi ihanteellinen ja ideaali." Mikkola ja monet muut taistelivat oman, Käpylän lähikirjastonsa puolesta Helsingissä, ja he saivat kirjaston säästettyä.

Rauha ja kasvatus

Rauhankasvattaja Helena Kekkosen

(1926-2014), joka sai ensimmäisenä Unescon rauhankasvatuspalkinnon 1981, muistokirja "**Rauhan silta kantaa**" julkistettiin 24.10.2015 YK:n 70-vuotispäivänä (**TEP-tiedote 2/2015**). Kirjan julkaisijat ovat Rauhankasvatusinstituutti, Rauhankasvatusinstituutti, Rauhankasvatusinstituutti ja Tekniikka Elämää Palvelemaan (TEP). Tilaisuudessa puhui professori emeritus Kari Uusikylä aiheena "Kasvattaja hyvän elämän puolustajana". Otteita:

"Nyt vaaditaan, että koulun tulisi jalostaa oppilaista osaajia työelämän tarpeisiin, oppilas on ikään kuin raaka-ainetta. Äärimmillään tämä tappaa sivistyneisyyden, inhimillisyyden, yhteisöllisyyden ja moraalien." (...) "Yhteiskunnan vaurastumisen ja menestymisen kannalta aito lähimmäisestä välittäminen ei ole enää edes toivottavaa, vaan itsekkyyden, ahneuden ja turhamaisuuden hallitsemat meitä yhä enemmän. Missä on elämämme mieli, missä aidot ystävät?" (...) "Ihmisarvo on jäänyt näyttämisen, julkisuuspisteiden ja tulostamien varjoon."

"Peruskoulun opetusuunnitelmakomitea 1970: 'Koulun tulisi ohjata oppilaita havaitsemaan, että jokaisella on ihmisarvo, joka on täysin riippumaton ammatista, varallisuudesta, rodusta, iästä, saavutuksista, terveydestä, kyvyistä ja muista henkilökohtaisista ominaisuuksista. Siksi opetuksessa on tähdennettävä, että on arvokasta ponnistella itsensä kehittämisek-

si. Konkreettisenä lähtökohtana oppilaiden omassa elämänsäpiirissä voidaan pitää sitä, että he eivät kohtele ketään väheksyvästi, vaan osoittavat ystävällisyyttä ja avuliaisuutta erityisesti heikompiin, avun tarpeessa olevia sekä vanhuk- sia kohtaan."

Robespierre

Maxime Carvin (salanimi) kirjoitti artikkelin "Robespierren todelliset kasvot" (**Le Monde Diplomatique 6/2015**). Maximilien Robespierre (1758-1794) (R) on herjattu 200 vuotta. Lenin koki "lännessä" saman tapaisen kohtalon. Wikipedian mukaan R muistetaan julmana vastustajiansa teloittajana. Historian professori Hervé Leuwers laati 2014 ilmestyneen R:n elämäkerran. Siinä R on kaukana tarinoiden raakalaisdiktatuurista.

R vallanjanoinen? Hän hyväksyi vastentahtoisesti hänelle tarjotut tehtävät ja kannusti kollegoitaan "jättämään tien auki uusille ja tarmokkaille seuraajille". R ihmiskunnan vihollinen? Hän asettui juutalaisten täyden kansalaisuuden puolelle ja siirtomaajärjestelmää vastaan. R tyranni? Hän kannatti varhain ja yksinäisenä yleistä ja yhtäläistä äänioikeutta, hän taisteli vetoamusoikeuden ja lehdistönvapauden puolesta eikä koskaan lakannut suojelemasta kansalaisia asevoimilta ja johtajilta. R totalitaarisen keskusvallan perustaja? Hän laati teoriaa vallanjaosta ja tuomitsi "hallitusten ikivanhan vimman hallita liikaa". R verenhimoinen fanaatikko? Hän oli pitkään vaatinut kuolemanrangaistuksen poistamista ja

tuomioiden lieventämistä. Koska R vastusti vallankumouksen vihollisia, hän vetosi siihen, että "syyllisten määrää ei moninkertaistettaisi", "hairahtuneet" säästettäisiin ja "verta vältettäisiin". Tasavaltaa uhanneiden vaarojen takia hän lähti terroripolitiikkaan, josta ei vastannut yksin eikä palavimmin.

R väitti aina puhuvansa rahvaalle eikä koskaan tahtonut tunnustaa omistajille vähimmäistäkään näkyvyyttä. R pelkäsi, että vanha "länitysaristokratia", jonka vallankumous kaatoi, korvautuisi "raharistokratialla". Poliitikassa R puolusti laajaa käsitystä kansansuvereniteetista. Kansalaisyhteiskunnassa hän halusi rajoittaa omistus- ja kaupankäyntioikeutta, sikäli kuin ne olivat ihmisten luonnollisen olemassaolo-oikeuden vastaisia. Kun R ajoi "kansan asiaa", hänestä tuli huipentuneen, juuriin käyvän ja kansanomaisen vallankumouksen vertauskuva.

R toisteli, että demokratiaa ja vapautta ei ole ilman tasa-arvoa. Hän katsoi, että politiikka ei ole ura. Hän vaati rajoittamaan hallintotehtävien haalimista ja vahvistamaan kansanedustajien mahdollisuutta valvoa johtajia. R kiisti väitteen, että "omistusoikeus ei voi koskaan olla ristiriidassa ihmisten hengissä pysymisen kanssa". Hän hylkäsi näkemyksen, jonka mukaan yksityiset pyyteet koituvat yhteiseksi eduksi. Hänen mielestään mella- koihin ei pitänyt vastata kuolemanrangaistuksilla, sillä piti "mennä pahan juuriin" ja "selvittää, miksi kansa kuolee nälkään". Kun girondistit kiih-

koilivat eurooppalaisille ruhtinaille, R muistutti, että vapautta ei voi viedä ulkomaille "aseellisin lähettiläin".

Jumalaton mies

Kosmologi Lawrence M Krauss ei usko jumalan olemassaoloon (**Yliopisto 10/2015**). Jumala on merkityksetön universumin synnyssä eikä sitä kannata mieltä. "Sallimme yhteiskunnassa taikauskon ja anname sen vaikuttaa elämäämme. Myytit ja taikausko, johon uskonnot perustuvat, ovat yli 2000 vuotta vanhoja. Haluaisin, että ihmiset nauttivat todellisuuden ihmeistä ja todellisesta maailmasta, joka on monta kertaa kiinnostavampi kuin taikauskon maailma".

Vanhuspalvelulaki epäonnistui

Tutkija Hanna-Kaisa Hopppanin valtio-opin väitöskirjasta selviää, että vanhushuolulaki 2013 ei ole ratkaissut vanhustenhuollon ongelmia (**Yliopisto 10/2015**). Laista hoitajien pienin määrä jäi pois. Jäi avoimeksi, mihin asti vanhus on itse vastuussa hoitonsa kustannuksista. Tilanne on epätasa-arvoinen. Varrakkaat voivat ostaa palvelusetelillä haluamansa, mutta vähävarainen ei pysty samaan, jos hänen rahansa eivät riitä setelin omavastuuosuuteen. Vanhustenhuollossa on pantu toimeen uusliberaaleja uudistuksia. Hoidon tuottajista suuri osa on yksityisiä yrityksiä. Kepu ja persut aikoinaan vaativat riittäviä resursseja vanhustenhoitoon.

Hannu Kautto

Jatkuuko Lähi-Idässä sota ja pakolaistulva? (1)

Ajatelkaamme lyhyesti menneen vuosisadan 1900-luvun historiaa. Sen alkua oli aikaa, jolloin juutalaisten, lähinnä eurooppalaisen juutalaistyön ja arabien keskuudessa syntyivät ajatukset kansallismielisestä liikkeestä, joilla pyrittiin itsenäisten valtioiden perustamiseen. Arabeille se merkitsi unelmaa yhtenäisestä suuresta arabi-kuningaskunnasta. Sen olisi tullut yhdistää Lähi-Idässä suuren alueen: nykyisen Syyrian, Libanonin, Israelin ja Palestiinan alueen, Irakin sekä Saudi-Arabian pohjoisosat. Tämä ajatus eli voimakkaana jo ennen ensimmäistä maailmansotaa.

Ranska ja Englanti piirsivät Lähi-idän kartan uusiksi

Kansainvälisessä politiikassa alkoi tapahtua. Ensimmäisen maailmansodan aikana koettiin tapahtumasarja, jonka jokainen Lähi-Idän arabi ja Israelin juutalainen tuntee historiasta. Ensimmäisen maailmansodan aikana vuonna 1916 Ranskan ja Englannin välillä solmittiin salainen Sykes-Picot-sopimus. Se oli Euroopan vanhojen siirtomaavaltiojen solmima etupiirisopimus, jolla salaisesti sovittiin Lähi-idän jakamisesta. Turkki oli Osmani-imperiuminsa kautta hallinnut lähes 400 vuotta koko Lähi-Idän aluetta Arabian niemimaalla Jemeniin ja Pohjois-Afrikassa aina Egyptiin ja nykyiseen Marokkoon, eli Atlantin valtamerelle saakka. Sitä vastaan eurooppalaisvaltiot - jotka vahvistivat siirtomaaimperiumejaan eri puolilla maailmaa - etupäässä Ranska ja Englanti rakensivat silloin yhteistä rintamaa ja solmivat tämän salaisen sopimuksen, jolla sovittiin Lähi-Idän jakamisesta näiden kahden eurooppalaisvaltion kesken. Tätä ei kerrottu julkisuudessa. Vuosi tämän jälkeen vuonna 1917 Englanti antoi juutalaisten 1800-luvun lopulla perustamalle kansalliselle liikkeelle eli sionistiselle federaatiolle lupauksen oman kotimaan perustamisesta historialliseen Palestiinaan. Vuonna 1917 brittien antaessa tämän lupauksen juutalaisjärjestöille Osmani-imperiumi hallitsi vielä Palestiinan aluetta, eikä briteillä ollut mitään laillista tai kansainvälisoikeudellista mandaattia luvata sitä kenellekään. Turkin Osmani-imperiumin aikana näitä alueita hallittiin maakuntina ja muina erinäköisinä ja erinimisinä hallinnollisina yksiköinä. Ei ollut olemassa seläisiä kansallisvaltioita, joita piirrettiin kartoilla toisen maailmansodan jälkeen. Niiden perussuuntaviivat sovittiin vasta tässä salaisessa Ranskan ja Englannin Sykes-Picot-sopimuksessa.

Arabeille annetut lupaukset petettiin

Ensimmäisessä maailmansodassa myös arabiarmeijat auttoivat eurooppalaisvaltoja mm. Englantia karkottamaan turkkilaiset alueelta ja arabeille annettiin itsenäisyyslupauksia. Mitään näistä lupauksista ei lunastettu. Ne unohdettiin. Arabiosapuolelta tehtiin yritys, että Mekasta - Saudi-Arabian alueelta - karkotetun hashemiittisuvun (joka nykyisin hallitsee Jordaniaa) silloinen kruununperillinen Feisal julisti itsensä Lähi-Idän pohjoisosiin suunnitellun arabivaltion kuninkaaksi. Yritettiin luoda arabien kannalta katsottuna yhtenäinen kuningaskunta, johon esimerkiksi nykyinen Syyria ko-

Tämän tilaisuuden ilmoituksessa viitattiin pakolaiskriisiin, joka on Suomessa puhuttanut puolen vuoden ajan hyvin vahvasti. Koska olen taustaltani historioitsija, haluan lähteä vähän taaemmasta historiasta, jotta Lähi-Idän nykyinen sekava tilanne tulisi ymmärrettäväksi. Historian pitkällä ajanjaksolla tarkasteltuna, on Lähi-Idä aina ollut eri kansojen ja etnisten ryhmien, eri uskontojen ja niiden alaisen ryhmien - käsittäen juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin - katkama alue. Se on ollut kansojen sulatusuuni, jonne on tullut eri puolilta maailmaa erilaisia valloittajia ja kansainvaelluksia. Tämä pitäisi yleisenä taustana muistaa, kun puhutaan Lähi-Idästä.

Palestiinalaisia on tänään n. 12 miljoonaa. He elävät kaikki maanpakolaisina. Viimeksi Israel hyökkäsi koko sotakoneensa voimalla Gazaan. Maailmassa osoitettiin mieltä Gazan puolesta. Palestiinan tukijat järjestivät 9.8.-14 eduskuntatalolla performanssin Gazan puolesta.

konaisuudessaan sekä suuret osat Irakia olisivat kuuluneet. Kuitenkin ensimmäisen maailmansodan aikainen eurooppalaisvaltojen jako vakiintui Lähi-Idälle. Se juutalaisten muuttoliike, jolle britit olivat omassa Balfourin julistuksessaan (Britannian ulkoministerin Arthur Balfourin 2.11.1917 kirjoittama kirje, jossa Britannian hallitus tuki sionistien aikeita perustaa juutalaisille oma valtio Palestiinaan) antaneet luvan, alkoi suuntautua Lähi-Idään voimakkaammin vasta 30-luvulla Saksan natsivallan aikana. Voimakkaampi juutalaisten muutto käynnistyi brittimandaatti Palestiinaan vasta 30-luvun loppupuolella. Kuka briteille antoi oikeuden Palestiinaan? Se oli ensimmäisen maailmansodan jälkeen perustettu kansainvälinen yhteisö, Kansainliitto, joka antoi briteille ja ranskalaisille mandaattioikeudet lähes samoille alueille, mihin aikanaan tämä Sykes-Picot sopimus oli etupiirrit vetänyt. Tällaisia salaisia diplomaattisia etupiirisopimuksia tehtiin Lähi-Idässä useita. Suomen historiastakin löytyy samankaltainen Molotov-Ribbentrop-sopimus.

Palestiinalaisille tilanne on "Nakba" eli katastrofi

Sodat muuttivat kärjistymään alkanutta tilannetta huomattavasti. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous teki v. 1947 päätöksen perustaa Israel osalle sitä historiallista Palestiinaa, joka briteille oli Kansainliiton päätöksellä annettu. Samalle alueelle tuli YK:n päätöksen mukaisesti perustaa myös Palestiinan arabivaltio. Historia kulki siten, että Israel julistautui itsenäiseksi 14. päivä toukokuuta 1948. Seuraavana yönä syntyi ensimmäinen sota Israelin-Palestiinan konfliktissa, joka käytiin 1948-1949. Tämän ensimmäisen sodan tautalla oli vielä vahvasti brittien yritys pitää Palestiinan mandaatti itsellään. Tämän jälkeistä pitkää historiaa voi katsoa monesta näkökulmasta. Jos minä olisin v. 1949 syntynyt Palestiinassa arabina, niin eläisin nyt maanpakolaisena jossaakin pakolaisleirissä. Runsas 30 vuotta sitten teimme valokuvaaja Leena Sarasteen kanssa Libanonin pakolaisleirien Sabran ja Shatilan kohalta teoksen, johon kirjoitin his-

toria-artikkelin Leenan hoitaessa muun jutun ja edelleen sama pakolaisuus jatkuu. Palestiinan - Israelin konfliktissa on käyty kymmenkunta sota. Lähi-Idässä sotia tai pienempiä konflikteja on käyty toisen maailmansodan jälkeen useita kymmeniä. Koskaan eivät sotien osapuolten tavoitteet ole toteutuneet heidän haluamallaan tavalla.

Eilen (11.1.2016) YLE esitti Palestiinassa syntyneen juutalaisen, Suomessa pitkään asuneen, elokuvaohjaajan Gideon Gitain "Jumalan nimissä"-dokumentin. Dokumentti kertoi Länsirannalla sijaitsevan Hebronin kaupungin tilanteesta. Israelin länsirannalle ja Jerusalemin ympäristöön rakentamassa siirtokunnissa on paljon ihmisiä, jotka edelleen toivovat koko historiallisen Palestiinan eli Jordan-virran ja Niilin välisen alueen yhdistämistä yhdeksi juutalaisvaltioksi. Palestiinalaisten kannalta tilanne "Nakba" (katastrofi), joka alkoi ensimmäisestä sodasta 1948-1949 ja jo siitä edeltäneistä karkotuksista, on tarakoittanut, että jopa viisi sukupolvea on elänyt pakolaisleireissä eri puolilla arabimaailmaa sekä diasporassa kaikkialla maailmassa. Tällä hetkellä karkeasti arvioiden maailmassa on noin 12 miljoonaa juutalaista. Heistä noin 6 miljoonaa elää Israelissa ja lopuista suurin osa Yhdysvalloissa. Palestiinalaisten kokonaisuudessa on suunnilleen sama 12 miljoonaa. He elävät edelleen maanpakolaisuudessa ilman omaa valtiotaan.

Arabiosapuoli kokee tulleensa petetyksi

Monet ihmettelevät tänään, että mistä ihmeestä nämä terroristijärjestöt kuten ISIS tai Daesh (kuten sitä myöskin kutsutaan), Al-Qaida ja Jabat-Al-Nusran-rintama sekä kymmenet muut tänään Syyriassa terroria harjoittavat ryhmät ovat tulleet. Käsitteeni mukaan asian yleinen tausta on, että arabiosapuoli on vuosisadan ajan kokenut jatkuvasti tulleensa petetyksi ja tästä nousee esiin monenlaisia kuvioita. Toisen maailmansodan jälkeen arabivaltiot itsenäistyivät ja Israelin valtio julistautui itsenäiseksi 1948. Lähi-Idän kartta muotoutui pitkälti niitä rajalinjoja noudattaen, jotka Sykes-Picot sopi-

muksessa 1. maailmansodan aikana hahmoteltiin. Tältä pohjalta luotiin itsenäiset arabivaltiot Turkin muinaisen imperiumin eteläosiin. Valtioiksi muodostuivat Libanon, Syyria ja Irak. Kansainliitossa käytiin pitkä kamppailu siitä kenelle Irakin pohjoisosat, kurdien asuttama Mosulin ympäristön öljyalue ja sitä ympäröivät maakunnat kuuluvat. Niitä halusivat haltuunsa Ranska, Englanti ja Turkki. Turkki perusteli silloinkin, että siellä asuu turkomaaneja, turkinkielisiä etnisiä ryhmiä ja vaitiksi näitä alueita liitettäväksi Turkin valtioon. Taustalla vaikutti tietysti öljy, kuten Ranskan ja Englannin vaatimuksissa. Toisen maailmansodan jälkeisessä arabimaailmassa - kun rajalinjoja vedettiin Sykes-Picot-sopimuksen viitoittaman kartan mukaisesti - mitään kovin luonnollisia valtioiden rajoja ei Lähi-Idään kyetty piirtämään. Päinvastoin erilaiset kansat, kansaryhmät ja etniset ryhmät sekä erilaiset uskontokunnat hajautuivat eri valtioiden alueille ja eri puolille Lähi-Idää eristyksiin toisistaan.

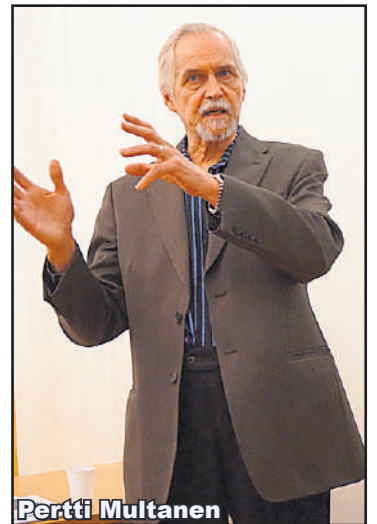
Siirtomaavallan ratkaisemattomat kysymykset taustalla

Kokemukseni vuosikymmenten työssä kehitysmaatutkimuksen parissa sekä kolonialismin historian opettajana ovat osoittaneet näiden alueiden olevan herkkiä erilaisille konflikteille, koska siellä ovat aina muhmissa siirtomaavallan jälkeensä jättämät ratkaisemattomat kysymykset. Lopulta myös nämä nyt Persianlahden öljymonarkioina tunnettavat rantavaltiot itsenäistyivät 1970-luvulla. Saudi Arabia oli itsenäistynyt aiemmin 1920-luvulla. Vähitellen Saudi-dynastia taistellen yhdessä wahhabilaiseen islamintulkintaan sitoutuneiden uskonnollisten johtajien kanssa, rakensi ja sotien vahvasti saudidynastian ja karkotti Arabian niemimaalta hasheemiittidynastian, joka aiemmin oli hallinnut islamin pyhiä paikkoja. Tämä perhedynastia nostettiin brittien erilaisilla toimenpiteillä muutamaa vuotta myöhemmin hallitsemaan eri Lähi-Idän valtioita (Irak, Transjordania) brittien valtaistuimelle nostamina kuninkaina, kun britit loivat Lähi-Idään omissa kontrollissaan pysyneitä monarkioita. Arabivaltiojen kannalta - ja myös Israelin vahvasti nationalismiin sitoutuneiden juutalaisten sionististen järjestöjen kannalta katsottuna toiveet jäävät aina toteutumatta. Siksi tämän nykysotien tausta on mielestäni muuttaman vuosikymmenen takaisissa Lähi-Idän tapahtumissa ja vastuu sotakusta lankeaa ennen muuta eurooppalaiselle siirtomaavallalle.

Lähi-Idään syntyi hallintoaan erilaisia valtioita

Toisen maailmansodan jälkeen Lähi-Idään syntyi kaksi erityyppistä tapaa hallita valtioita, kun toisaalta muodostuivat radikaalin arabinationalismin pohjalle rakentuneet valtiot. Nämä syntyivät useimmiten monarkioiden kukistamisen kautta. Näistä selkein esimerkki ja samalla mallin antaja oli 1952 Egyptissä Nasserin johtama kumous monarkian syrjäyttämiseksi. Siinä Egyptiä brittien armosta hallinnut kuningas Faruk syöstiin valtaistuimeltaan ja perustettiin Egyptin arabitasavalta. Tämä arabitasavaltamalli levisi laajasti muuallekin arabimaailmaan - Ira-

Jatkuuko sota ja pakolaistulva? Miltä näyttää Lähi-idän uusi vuosi? Näitä aiheita käsittelee kansainvälisten suhteiden historian dosentti Pertti Multanen Helsingin yliopistolta Vallilan kirjastossa 12.1.2016 järjestetyssä luentotilaisuudessa. Järjestäjänä toimi Demokraattinen Siivestysliitto DSL. (Osa 1)

Pertti Multanen

kiin, Libyaan, Jemeniin jne. Toiset ja useimmiten Lännen imperialismiin kanssa liittoutuneet arabivaltiot pitivät kiinni monarkistisesta tavasta hallita maitaan. Syyrian arabitasavallan itsenäistyminen toisen maailmansodan loppuvaiheessa tapahtui hieman eri tavalla niin, että Ranskan de Gaullen johtamat vastarintataistelijat toisen maailmansodan aikana antoivat Syyrian itsenäisyystaistelijoille lupauksen itsenäisyydestä, jos nämä tukevat Ranskan vastarintataistelijoita. Akselivallat ja liittoutuneet taistelivat myös Lähi-Idässä toisen maailmansodan aikana. Tämä historia liittyy suoraan siihen.

Libanonin itsenäistyminen tapahtui samalla tavalla. Libanon oli ranskalaisten kannalta valtio, jossa he yrittivät - tämä voi olla mielenkiintoista nykytilanteen kannalta näiden erilaisten uskonnollisten jännitteiden noustua vahvasti esiin - sellaista ratkaisua, jossa luodaan kaksi valtiota. Toinen edustaisi maronittikristittyjen katoliseen kirkkoon tukeutuvaa väestönosaa ja toinen islamilaista sekä sunni-että shiiasuntaista islamia edustavaa väestönosaa. Ranska ei onnistunut toteuttamaan tällaista jakoa. Se jätti kuitenkin paljon jännitteitä Libanonin sisälle. Libanon on valtio, jossa jokaisen sodan ja konfliktin yhteydessä sisäinen tilanne kärjistyy. Tällä hetkellä kärjistyminen liittyy neljä vuotta jatkuneeseen Syyrian traagiseen sotaan ja heijastuu myös Libanoniin monella tavalla. Tämä pakolaistulva heijastuu kaikkiin näiden alueiden valtioihin. Kun Suomessa puhutaan 30000 turvapaikan hakijasta viime vuonna, niin Lähi-Idässä puhutaan sekä Libanonissa, Jordaniassa ja myös Turkissa ja aikanaan myös Syyriassa Irakin sodan jälkeen aina miljoonista ihmisistä. Sotia eivät ole paenneet kymmenet tuhannet, vaan miljoonat ihmiset. Nyt esimerkiksi Syyriasta arvioidaan paenneen sotaa noin 4,5 miljoonaa ihmistä.

Pertti Multanen alustuksen pohjalta toimitti Heikki Männikkö

(Jatkuu seuraavassa numerossa)

Hyvinvointimalli tuhottiin tietoisesti – kärsijöinä heikompiosaiset

Hannu Kautto

Hyvinvointimalli

Sosiaalipolitiikan asema vahvistui 1970-80-luvuilla. Jakovaltio täydentyi hyvinvointipalveluilla sekä ansiosidonnaisella että maassa asuminen pohjautuvalla perusturvalla. Yhteiskunnallisten palvelujen ja sosiaalipolitiikan infrastruktuuri rakennettiin pitkälle. Varallisuus nousi ja kansalaisten talouden ja sosiaalisen turvallisuuden perustaso saatiin turvattuun varsin laajasti. Sosiaalipolitiikan kustannukset kasvoivat voimakkaasti. Kasvulle oli laaja yhteiskunnallinen tuki. Hyvä sosiaalipolitiikka on myös hyvää talouspolitiikkaa. Tulontasotukee Kuusen mukaan taloudellista kasvua, koska se mobilisoi inhimillisiä voimavaroja ja kiinteitä kulutusperustaa. Näin hyvinvointivaltio edistää talouskasvua.

Elintason noustessa ja valtion osallistuessa yhä laajemmin tulojakoon ja palvelujen kehittämiseen alettiin puhua hyvinvointivaltiota ja myöhemmin hyvinvointiyhteiskunnasta. Pohjoismainen hyvinvointimalli koostuu sosiaaliturvasta, koulutuspalveluista, asuntopolitiikasta, työllisyyskysymyksistä ja erilaisista hyvinvointihankkeista. Hyvinvointiyhteiskunnan tunnuspiirteenä pidettiin julkisen vallan harjoittamaa talouden ohjausta, hyvinvoinnin tasaamiseen tähtäävää jakopolitiikkaa sekä kattavia ilmaisia sosiaali- ja terveyspalveluja. Niihin oikeutettuja olivat solidaarisesti myös sairaat, ikäihmiset ja vammaiset. Suomessa oli 1980-luvulla yksi maailman parhaista terveydenhuollon järjestelmistä.

Työllisyysaste oli 1980-luvulla korkea ja tuloerot pieniä. Hyvinvointivaltion sosiaaliturvamallille oli tunnusomaista tasasuuruinen toimeentuloturva (esim. lapsilisät), ansiosidonnainen toimeentuloturva (työeläke, ansiosidonnainen työttömyysturva), näitä täydentävä tarveharkintainen sosiaaliturva (toimeentulotuki) ja kunnalliset palvelut (päivähoito, perusterveydenhoito, vammaispalvelut).

Hyvinvointimallin murros ja rakennemuutos
Pekka Kuusen 60-luvun sosiaalipolitiikassa hahmottelema suora tie hyvinvointivaltioon ei toteutunut hyvän alun jälkeen. Suomalaisen hyvinvointimallin murros alkoi 1980-luvun lopulla. Sorsan hallitus vapautti 1986 pääoma- ja rahoitusmarkkinat, josta seurasi korkea reaali-korkotaso. Pääomia alkoi siirtyä muualle ja tuotannolliset investoinnit lamaantuivat Suomessa. Syntyi 1990-luvun joukkotyöttömyys. Esko Ahon hallituksen aikana 1993 oli 533 290 työttömää eli 22 prosenttia työvoimasta. Työllisyys uhrattiin investointien pelastamiseksi. Maailmantalouden globalisoitumiseen ja teknologiseen kumoukseen (mikroprosessori, tietotekniikka) liittyi sosiaalisen eriarvoisuuden kasvu ja lisääntyvä yksilöllistyminen.

Rahoitusjärjestelmä muuttui pörssi- ja osakekeskeiseksi. Lama 1990-luvun alussa tuhosi sinivalkoista pääomaa (Uusi Suomi 1991, KOP 1995, Pohjola 2000) ja punapääomaa (STS-pankki, Kansa ja muita). Pörssi- ja osakekeskeinen ajattelutapa muutti yritykset kovan globaalin kapitalismin yrityk-

Yhteiskuntapolitiikko Pekka Kuusi (1917-1989) julkaisi vuonna 1961 teoksensa 60-luvun sosiaalipolitiikka. Pekka Kuusi puhui sosiaalisesta kansanvallasta, joka tarkoittaa kansalaisten oikeutta vaatia, että valtiovalta palvelee kansalaisia, heidän tarpeitaan ja heidän parastaan. Valtion keskeisenä tehtävänä on oltava kansalaisten elinehtojen tasoittaminen. Kuusen sosiaalipolitiikka oli ennen muuta tulonsiirtopolitiikka. Sosiaalipolitiikkaa ei enää nähty taloudellisten voimavarojen kuluttajana, vaan niiden vahvistajana eli hyvinvointivaltio edistää talouskasvua. Kuuselle sosiaaliturvassa oli kysymys perustarpeiden tyydytyksestä ja tarpeenmukaisesta palvelutasosta. Suomi läheni 1970-80-luvuilla hyvinvointivaltiota. Pääoma- ja rahoitusmarkkinat vapautettiin vuonna 1986. Itse aiheutettu lama 1990-luvun alussa käynnisti suuret leikkaukset ja hyvinvointivaltiota alettiin romuttaa. Leikkaukset olivat 2000-luvulla ja 2010-luvun alussa maltillisia, kunnes SSS-hallitus aloitti 2015 uhkailun mittavilla pienituloisiin kohdistuvilla leikkauksilla.

Eri puolilla on kamppailtu kunnallisten palvelujen puolesta niihin kohdistettuja leikkauksia vastaan. Kaksi vuotta sitten 23.11.-13 Loimaalla väki järjesti mielenosoituksen aluesairaalan puolesta. Silloin Turun sairaanhoitopiiri linjasi vuoteen 2016 ulottuvassa strategialuonnoksessaan, että aluesairaaloitten palvelutasoa lasketaan merkittävästi ja toimintaa keskitetään Turun yliopistolliseen sairaalaan (TYKS).

siksi. Osakkeenomistajien merkitys korostui. Omistajakaskeinen ajattelutapa syrjäytti sidosryhmäkeskeisen. Tehokapitalismi tarvitsi nuorimman, koulutetun ja kansainvälisimmän osan työvoimasta eli menestyjät. Muut jätettiin syrjään sinnittelijöiksi ja syrjäytetyiksi. Polarisatio alkoi eli sosiaalinen rakenne eriytyi. Yritykset saneerasivat työläisiään ulos. Eriarvoisuus ja yhteiskunnalliset vääryydet oikeutettiin sekä yhteiskunnallisia erimielisyyksiä hallittiin ja säädeltiin tavalla, joka johti puolueiden samankaltaistumiseen 1990-luvulla.

Avainsanoja olivat kilpailukyky, tuottavuus ja tehokkuus, kirsana oli työvoimavaltaisuus. Pörssi-keskeisyys oli osakkeenomistajakapitalismia, kovaa tehokapitalismia. Talouden ahdingosta päästyä työttömien, pienituloisten ja sosiaalipolitiikan ahdinko jatkuu. Työttömyys oli laajaa, väkeä leipäjonoissa riitti sekä sosiaali- ja kulttuuripolitiikassa jaettiin niukkuutta. Lamaan liittyvät pitkäaikaistyöttömyys, köyhyys, pätkätyöt, syrjäyttäminen, sosiaaliturvan leikkaukset ja rahoitusvajeet olivat arkipäivää. Sosiaaliturvan tarve lisääntyi, mutta sitä leikattiin.

Leikkaukset jäävät

Yhteiskuntapolitiikassa me 1990-luku oli leikkausten aikaa. Juustohöylällä pyrittiin leikkaamaan kaikista menoista. Leikkaukset kohdistuivat silti pääasiassa huono-osaisiin ryhmiin: 1992 sairaat ja työttömät, 1993 sairaat, työttömät ja lapsiperheet, 1994 työttömät, eläkeläiset ja sairaat, 1995 lapsiperheet ja nuoret, 1996 köyhät (eli pienituloiset sosiaaliturvan varassa elävät), sairaat ja eläkeläiset, 1997 työttömät, nuoret, lapsiperheet ja sairaat sekä 1998 työttömät, nuoret, lapsiperheet, sairaat jne.

Tuloerot kasvoivat 1990-luvulla. Se johtui pääosin omaisuustulojen kasvusta. Omaisuustuloista 70 prosenttia kohdistui 10 prosentille suomalaisista. Vähäosaisien tulot polkivat paikallaan. Työn ja pääoman välinen tulojako muut-

tui pääomatulojen hyväksi. Sosiaaliturvan leikkaukset olivat rakenteita muuttavia. Tarveharkintaisten tulonsiirtojen (toimeentulo-, asumis-, työmarkkinatuen ja kansaneläkkeen pohjaosan) osuus kaikista tulonsiirroista 1998-99-vaihteissa oli EU-alueen kolmanneksi korkein 15 prosenttia. Köyhyys laajentui, jopa kaksinkertaistui 1990-luvun loppuvuosina. Leipäjonot ja ruokapankit tulivat osaksi suomalaista sosiaaliturvaa.

Yhteiskunnan uudet sosiaaliset jaot

Uudessa talousmallissa tavalliset työsuhteet vähenivät, pätkätyöt ja syrjäyttäminen lisääntyivät. Uusi syntynyt vauraus ei jakautunut oikeudenmukaisesti. Ihmiset jakaantuivat voittajiin eli menestyjiin, paikallaan polkijoihin eli sinnittelijöihin ja häviöihin eli syrjäytettyihin. Työn"antajat" palkkasivat nuoria hyvin koulutettuja työntekijöitä, mutta vähän koulutettujen, ikääntyvien ja taantuneilta aloilta irtisanottujen työpanosta ei kaivannut kukaan. Jokamiehen työmarkkinat (ns. sekatyöt) hävisivät lähes kokonaan. Muutos jatkui 1990-luvun ajan. Sosiaalinen eriarvoisuus lisääntyi.

Menestyjät toimivat kansainvälistyillä markkinoilla varsinkin ventialoilla ja matkustelivat maailmalla. Ryhmään kuuluivat hyvin pukeutuvat internet- ja kännykkämiehet, joiden koulutus painottui liikkeenjohtolisiin, ITC- ja muihin insinööriin tutkintoihin. Menestyjät eivät tarvinneet perinteistä julkista sosiaalipolitiikkaa, vaan heidän ihanteensa oli uusliberaali malli. Menestyjillä yksilöllistyminen kasvoi. Heillä oli vaihtoehtoja ja varallisuutta ja he toivat tämän esille kuluttamalla, harrastamalla, matkustamalla ja asumalla ylellisesti.

Sinnittelijät toimivat yleensä palvelutehtävissä. He olivat tavallisesti naisia. Sinnittelijät olivat kokeneet työttömyyttä tai arvelivat olevansa työttömiä tulevaisuudessa. He joutuivat olemaan joustavissa työsuhteissa, pätkätyöissä ja julki-

sisä tukitöissä. Heidän elämäntilanteensa oli tilapäisyyttä lyhytkestoisissa ja epävarmoissa pätkätöissä. Sinnittelijät elivät hyvinvointivaltiossa, jossa koko ajan leikattiin. Heidän vaihtoehtonsa olivat rajalliset.

Useimmat syrjäytetyt joutuivat elämään työmarkkinoiden ulkopuolella, sillä he eivät kelvanneet enää palkkatyöhön. Monista syrjäytetyistä tuli pitkäaikaistyöttömiä ja riippuvaisia tarveharkintatuesta. He näkyivät leipäjonoissa ja sosiaalitoimiston luukuilla. Tähän ryhmään jouduttiin vähäiseltä koulupohjalta. Hyvät toimivat ihmisuhteet ja yhteisöllisyys auttoivat heidän selviytymistään. Syrjäyttäminen taloudesta, yhteisöistä ja valtiosta alkoi 1990-luvulla.

Syrjäyttäminen tuotannosta

Tuotannon alueella syrjäytyminen merkitsi poisputoamista tuotannosta ja työelämästä. Seurauksena oli työttömyys tai työkyvyttömyys ja usein köyhyys. Syrjäytettyjen kohdalla kysymys oli pysyvyydestä uloslyönnistä, johon liittyi samanlaisia elämänhallinnan ongelmia ja vaikeuksia. Pitkäaikaistyöttömistä tuli suomalaisen yhteiskunnan syrjäytettyjen ydinryhmä, jossa yksinäiset miehet ovat suurin ryhmä.

Syrjäyttäminen sosiaalisella alueella

Sosiaalinen syrjäytyminen tarkoittaa perheen, naapureiden, ystävien, omaisten eli sosiaalisten verkostojen asteittaista menettämistä. Jos perhe hajoaa tai ihminen menettää pääosan sosiaalisista verkostoista, saattaa tästä aiheutua elämänhallintaongelmia: asunnottomuutta, juurettomuutta, eristyneisyyttä ja yksinäisyyttä. Sosiaalinen syrjäytyminen tapahtuu usein rinnakkain palkkatyöstä putoamisen kanssa.

Syrjäyttäminen politiikan tai vallan alueella

Poissulkeminen vallankäytöstä ja vaikuttamisesta liittyi politiikan ja

vallan eriytymiseen. Kaikki eivät voi vaikuttaa samalla tavalla yhteiskuntaan. Syrjäytetyt ovat poliittisilla ja taloudellisilla edunvalvonnan markkinoilla voimaton ja hajanainen ryhmä. Syrjäytetyt jäivät ulkopuolelle kansalaisuudesta, monista sosiaalisista ja muista oikeuksista sekä siitä valtaliittoutumasta, joka Suomea 1990-luvulla hallitsi ja hallitsee edelleen. Hallitsevan eliitin ja syrjäytettyjen vastakohta liittyi yhteiskunnan valtarakenteisiin. Kysymys vallasta ja sen puutteesta nousi keskeiseksi tekijäksi hyvinvointimallimme kehittämisessä.

Syrjäyttämisen prosessille tuli ominaiseksi eräänlainen kokonaisuus. Syrjäyttämisen prosessissa oli kysymys palkkatyön (ja ansiosidonnaisen sosiaaliturvan), kulutuksen, sosiaalisten suhteiden, asumisen ja vaikutusmahdollisuuksien asteittaisesta menettämisestä. Syrjäyttäminen tapahtui arkielämän alueilla suhteessa valtakulttuuriin ja sen mukaiseen elämäntapaan ja -muotoihin.

Kunta palvelujen tuottajana

Kuntatason merkitys korostui 1980-90-luvuilla tapahtuneen palvelujärjestelmän muutoksen seurauksena. Suomesta tuli laaja julkis palveluvaltio 1970-80-luvuilla. Kunnista tuli hyvinvointimallin palvelujärjestelmän perusyksikkö. Valtion (ja kunnan) piti palvelua maan koko kansaa, yhteiskunnallisten palvelujen piti kuulua kaikille. Lama ja hyvinvointimallin murros vaikuttivat 1990-luvulla kuntatasolla.

Valtion menojen leikkaukset koskettivat 1990-luvulla kuntia. Suurin leikkauserä oli kuntien valtionosuudet. Leikkausten jälkeen valtio maksoi 1999 noin 25 miljardia vähemmän valtionosuuksia. Seurauksena oli kuntien kustannuskriisi. Rahat eivät riittäneet entisen palvelurakenteen ylläpitoon. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä koululaitos heikentyivät. Tästä kärsivät eniten lastensuojelulapset, mielenterveyspotilaat, päihdeongelmaiset sekä vammaiset ja pitkäaikaissairaat. Subjektiviivinen oikeus ei ollut enää tae palvelujen saamisesta.

Kunnissa tapahtui ideologinen muutos. Siirryttiin kohti markkinajohtoisen kevyen kunnan ja hallinnon mallia, jossa tulohajaus korostui. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuuksista astui voimaan 1984 osana VALTAVA-uudistusta. Valtionavut olivat korvamerkittyjä. Uusi laki sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuuksista astui voimaan 1993. Kuntien saamista valtionosuuksista tehtiin laskennallisia korvamerkinnän sijaan. Kunnat saivat järjestää keskeiset palvelut haluamallaan tavalla. Lainsäädännössä yleistyi normiohjauksen purkaminen.

Hallinnon ja palvelurakenteen kehittämistä painotettiin 1980-luvulla. Valtion puuttumista markkinoiden toimintaan eli suunnitelmallisuutta ja pysyvyyttä pidettiin tärkeänä. Lainsäädännössä 1990-luvulla tapahtui ideologinen käänne hyvinvointivaltion arvosteluun eli uusliberalismiin. Valtion rooli nähtiin kielteisenä. Sosiaali- ja

Jatkuu sivulle 9

Pysähtyneisyyden ajasta sortokauteen

Teollisuuden henkilökulut ovat va-
jaat viisitoista prosenttia, joten kil-
pailukykyä ei saavuteta, vaikka hen-
kilökuluja ei olisi senttiäkään. Ku-
kaan ei oikein tiedä, mitä se kilpai-
lukyky mahtaa olla. Kun vika ei ole
henkilökuluissa, palkoissa ja sivu-
kuluissa, se on jossain muulla. Tääl-
lä maailman laidalla laajan vesistö-
jen rikkoman maan kuljetus- ja va-
rastointikulut, logistiikkakulut ovat
vertaansa vailla.

Köyhien kurjistaminen

Vuoden 1990 jälkeen suomalaiset,
lukuun ottamatta pientä suuritulois-
ten kapitalistien joukkoa, ovat olleet
melkoisessa puristuksessa. Jyrki Ka-
taisen (kok) noustua pääministerik-
si kurjistaminen on muuttunut pie-
nituloisten sortamiseksi, jota Ju-
ha Sipilän (kesk), Aleksander Stub-
bin (kok) ja Timo Soinin (ps) äärio-
keistolainen hallitus on jatkanut en-
tistä julmemmalla tavalla.

**Porvarihallitukset vain höpi-
sevät työpaikkojen luomisesta,**
mutta eivät ole tehneet ainuttakaan
todellista elettä työllisyyden paran-
tamiseksi tai tuloerojen pienentä-
miseksi. Päinvastoin. Kaikki toimet
laidasta laitaan vain tuhoavat. Jo-
pa kirjallisuuden Finlandia palkin-
non saanut Laura Lindstedt totesi,
että nyt katsotaan, kuka suomalai-
sista saa elää.

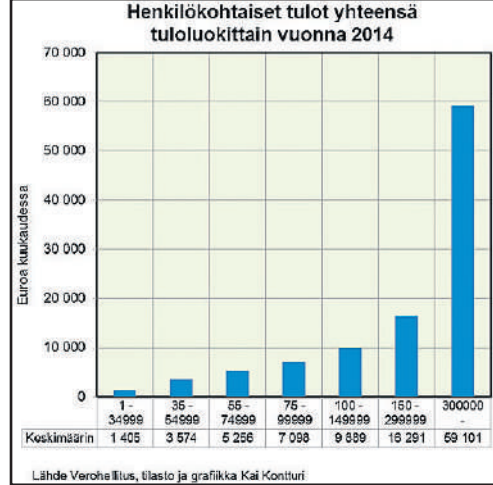
**Viimeinen verotilasto kos-
kee vuoden 2014 tuloja ja vero-
ja.** Kun pienimmät tulot lasketaan
yhtein, saadaan pienimmäksi tulo-
luokaksi alle 35 000 euroa. Verohal-
lituksen toisessa on 35 000-54 999,
kolmannessa 55 000-74 999 jne. si-
ten, että ylimmässä tuloluokassa on
300 000 ja sitä suuremmat tulot il-
man ylärajaa. Näin saadaan seitse-
män tuloluokkaa.

Tulojen muutokset

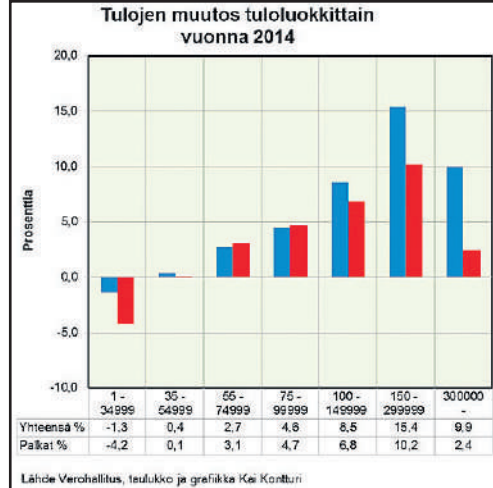
Kaikista tuloista (siis kaikki palkat,
eläkkeet, sotu, pääomatulot jne.)
alle 35 000 euroa saaneiden koko-
naispotti supistui 778 miljoonaa eu-
roa eli 1,3 %. Saajien keskitulo oli
1 405 euroa, joka on 58 euroa eli 4,0
% edellisvuotta vähemmän. Tähän
tuloluokkaan sisältyvä palkkasum-

**Kautta aikojen tavalla tai toisella on puhuttu kilpailukykyä. Erityi-
sesti Sipilän hallituksen aikana on tuputettu korkeita yksikkötyökus-
tannuksia. Sipilän jälkeen erilaiset ekonomistit ovat puolestaan se-
littäneet, että Suomen jälkeijääneisyys onkin seitsemäntoista pro-
senttia, ellei peräti enemmän.**

Kaavio 1, Kai Kontturi

Kaavio 2, Kai Kontturi

ma pieneni 1,14 miljardia euroa eli
4,2%. Palkka oli keskimääräinen 1 324
euroa, joka on 31 euroa eli 2,3% vä-
hemmän kuukaudessa kuin edellis-
vuonna.

**Tästä alimmasta tuloluokasta
löytyvät ne,** joiden on pakko seistä
pitkissä leipäjonoissa. Näissä jonois-
sa konkretisoituu se raakuus, joil-
la kansaa suunnitelmallisesti sorre-
taan. Satoi tai paistoi ja paukkuvista
pakkasista välittämättä satojen met-
rien jonoissa ihmiset odottavat ruo-
kakassia, edes pientä helpotusta ar-
jen kurjuuteen.

**Ylemmissä tulo-
luokissa tulojen ko-
konaismäärät kasvoi-
vat sitä enemmän** mi-
tä korkeammasta tulo-
luokasta on kyse. Luo-
kassa 35 000-54 999 eu-
roa summa kasvoi 0,4 %,
mutta 299 999-300 000
euron luokassa kasvua
oli peräti 15,4 %. Vain
korkeimman yli 300 000
euroa saaneiden tulo-
kasvu oli hieman pie-
nempi 9,9 %, joka on sel-
laisenä todella hur-
ja. Hidastumisen syy lie-
nee selvä. Pääomatulot
viettiin veroparatiiseihin!
(Kaaviot 1 ja 2)

**Tulojen veroaste oli
22,4 %.** Siinä oli kasvua
0,6 prosenttiyksikköä eli
2,7 %. Seitsemästä tulo-
luokasta alimmassa ve-
roaste kasvoi 1,4, seura-
vassa 1,4 ja sitten 1,1 %.
Kahdessa seuraavassa
siis korkeassa tuloluok-
sa veroaste laski 0,3 ja 2,7
%. Korkeimman veroluo-
kan verotus kasvoi 3,7 %
siksi, että kevyesti ve-
rotettujen pääomatulojen
vienti veroparatiiseihin
siirsi verotuksen paino-
pistettä raskaammin ve-
rotettujen palkkatulojen
suuntaan. Siitä huoli-
matta suurten tulojen ve-
rotus on älyttömän alhainen.
(Kaavio 3)

Tulot ja veroparatiisit

Kaikista tulonsaajista 9,0 % sai tulo-
ja vähintään 4 583 euroa, keskimää-
rin 7 543 euroa kuukaudessa. Siit-
tä maksettiin veroa 2 352 euroa eli
31,2 %, joten kuukauden nettotulo-
loksi jäi 5 191 euroa. Tässä joukossa
on pienen pieni 5 652 ihmisen jouk-
ko todella suurituloisia. Heillä kes-
kimääräinen kuukausitulo oli pää-

lee korjata.

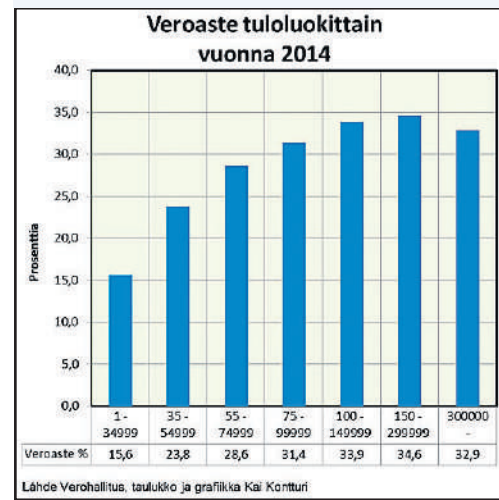
**SSS-hallitus koetti tehdä jär-
jettömiä leikkauksia,** mutta jouk-
kovoimalla saatiin hallitus peruut-
tamaan tai lieventämään joitain
leikkauksia. Ammattiyhdistysliik-
keen on herättävä. Ihmisten on lii-
tyttävä aktiiviseen joukkovoimaan
kasvavin määrin. On muodostet-
tava kansanrintama uusliberalis-
mia vastaan ja samalla torjuttava
yleisen ilmapiirin muuttuminen
rasismille ja fasismille myötämieli-
seksi. Kansanrintaman on kamppai-
luttava myös kulutusyhteiskun-
taa vastaan. Italialainen kirjailija
ja elokuvaohjaaja Pier Paolo Pasoli
(1922-1975) väitti kulutusyhteis-
kunnan pystyneen siihen, mi-
hin edes fasismi ei pystynyt: to-
teuttamaan totaalisen kulttuuri-
sen kansanmurhan.

Hannu Kautto

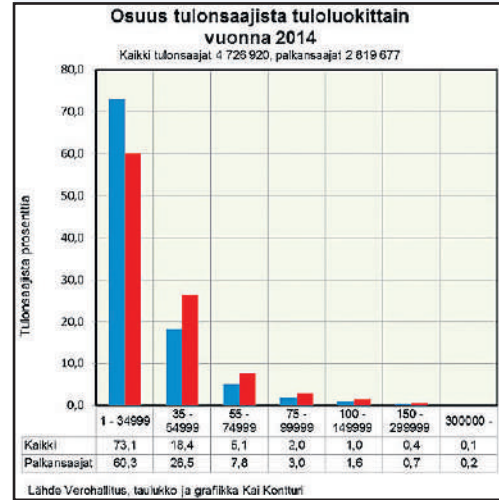
Lähteet:

Jari Heinonen, Markku Sundell,
Tarja Västilä, Syrjäytymistä estä-
mässä, 2001 ja verkko.

Kaavio 3, Kai Kontturi

Kaavio 4, Kai Kontturi

omatulojen veroparatiiseihin vien-
nin jälkeenkin 59 101 euroa. Siitä
he maksoivat veroa vaatimattomat
19 444 euroa eli 32,9 %, joten kuu-
kauden nettotuloa oli 39 657 euroa.
Se on 2,4 kertaa enemmän kuin 3,4
miljoonan hengen keskimääräinen
vuoden bruttotulo.

**Kuten sanotti tässä ovat vain
suurituloisten näkyvät tulot.** Ku-
kaan ei tiedä kuinka paljon on piilo-
tettu veroparatiiseihin. On vielä ko-
rostettava, että tässä yhdeksän pro-
sentin tulonsaajien joukossa ovat
he, jotka omistavat kansantaloudes-
sa määrävät pääomat, he, joita yhe-
teiskunnan kaikki instanssit palvo-
vat ja palvelevat.

**Loput 91,0 % tulonsaajista sai
tuloja enintään 4 583 euroa,** kes-
kimäärin 1 839 euroa kuukaudessa.
Tästä tulosta meni veroihin 345 eu-
roa eli 18,8 %, joten nettotuloksi jäi
1 494 euroa. Näillä tuloilla Suomen
kansan oli elettävä. (Kaavio 4)

Hallituksen järjettömät toimet

Sen jälkeen, kun Suomi liitettiin EU:n

vapaakauppaan, ovat ka-
pitalistit paasanneet kil-
pailukykyä. Niinpä nyt
hoetaan jostain ihmeen
tuottavuushypystä, jo-
ta ilman Suomessa kaik-
ki muuttuu tuhkakksi. Si-
pilän hallitus vaatii, et-
tä jokaisen, kaikkein vä-
häisimmänkin, on osal-
listuttava näihin muka-
maan pelastustalkoisiin.
Sipilän hallitus vaatii, et-
tä yritysten alhaisiin ve-
roihin ja jättivoittoihin ei
saa koskea. Myös kapita-
listien mielettömän pie-
net tuloverot ja veron-
kierto pitää jättää rau-
haan. Niinhinkään ei saa
koskea.

**Hallituksen vaati-
ma yhteiskuntasopi-
mus on vaatimus ay-liik-
keen antautumisesta ja
palkkatyöläisten vuosi-
kymmenten aikana käy-
tyjen (lakko-) taistelujen
tulosten mitätöimisestä,
kurjistamisesta kapi-
talistien voittojen maksii-
moimiseksi.**

**Hallitus on jo päät-
tänyt heikentää koulu-
tusta ja yliopistojen tut-
kimusta ja opetusta us-
komattomalla tavalla so-
siaaliturvasta ja sosiaali-
palveluista puhumattakaan.**

Sanala sanoen nykyinen hallitus leikkaa,
ajaa alas ja tuhoaa kaiken mahdol-
lisen. Sen tueksi ajatushautomot
ovat keksineet termit; ei ole muuta
mahdollisuutta, palkkojen paikal-
liset sopimiset ja yleiset palkkojen
joustot. Niiden kaikkien tavoite on
selvä - palkat alas!

**Oikeistolaiset hallitukset ei-
vät ole esittäneet ainuttakaan
asiaa tai keinoa,** jolla Suomi voi-
si irtaantua nollakasvusta, pysähty-
neisyydestä ja jättityöttömyydestä.
Ne eivät ole haasanneet ajatusta-
kaan sille, kuinka kansan ostovoimaa
ja kulutuskykyä lisätään ja
raha liikkuisi, jotta työllisyys parani-
si. Päinvastoin. Pysähtyneisyyden
ajasta kokoomus- ja yleensä porva-
rilliset hallitukset vievät maan
"uudistuksilla" uuteen sortokauteen
- silloin katsotaan ihan Amerikan
malliin kuka saa rikastumistaan ri-
kastua ja kuka saa elää.

Kai Kontturi

Hyvinvointimalli tuhottiin tietoisesti - kärsijöinä heikompiosaiset...

Jatkoa sivulta 8

terveydenhuollon leikkaukset
suunnattiin taloudellisten ja hyö-
tynäkökohtien mukaisesti. Sääs-
töt tehtiin siellä, missä vastusta oli
vähiten eli leikattiin huono-osai-
silta. Erityisryhmien palvelut hei-
kentyivät.

Leikkaukset jatkuvat

Suomen aliehkityksen aika al-
koi 1980-luvun lopulla ja kiih-
tyi 1990-luvulla kohtuuttomilla
leikkauksilla. Monessa kunnassa
palvelujen kustannukset kas-
voivat 2000-luvulla verorahoi-
tusta nopeammin. Valtiosihtee-
ri Raimo Sailas totesi 2002, et-
tä kuntatalous on pidettävä jat-
kossakin "sopivan kireänä". Val-
tio lisäsi jatkuvasti kuntien teh-
täviä ja osallistui niiden kustan-
nuksiin vain kolmasosalla. Monet
kunnat joutuivat korottamaan ve-
roprosenttiaan ja lisäämään vel-
kaa. Palkkojen kehitys 2010-lu-
vulla jäätty ja jopa laski. Työttö-

myysturvaan tuli uusia tasoja kor-
tususien ja ns. muutosturvallisten
myötä (2005, 2010). Vanhempain-
päivärahoihin tuli kolme tasoa 2007.
Opintorahojen suuruus tuli riippu-
vaiseksi opiskelujen alkamisajasta.
Niillä, jotka olivat aloittaneet syyslu-
kukaudella 2014 tai sen jälkeen, on
korkeammat opintorahat kuin aikai-
semmillä opiskelijaikäluokilla.

On paljon korjattavaa. Perus-
turvan tasoa on korotettava. Työt-
tömyysturvan ja muiden sosiaali-
tuksien verotusta on lievennettä-
vä. Indeksisuoja on saatava katta-
vammaksi. Kansaneläkeindeksin ti-
lalle on kehitettävä parempi indek-
si. Etuustasoa tulisi yhtenäistää ot-
tamalla lähtökohdaksi esimerkiksi
takuu-eläke. Alaikäisen lapsen ikä-
raja tulisi yhtenäistää 18 vuoteen.
Osittainen työmarkkinatuki, jossa
vanhempien tulot voivat pienentää
vanhempiansa kotona asuvan työt-
tömyyden työmarkkinatukea, on ou-
to 1990-luvulla keksitty säästökei-
no, joka on korjattava. Etuusjärjes-
telmän epä johdonmukaisuuksia tu-

Kauppaan kipin kapin

**Kauppojen aukiolo kehittyi
pienin askelin, tähtäimessä pi-
tää olla 24 tuntia per vuoro-
kausi. Tämä kuitenkin yhdellä
ehdolla, olutta on saatava aina
kaupan auki ollessa. Harvem-
min leipä loppuu yösydännä,
kalja sitä useammin.**

On vielä toinenkin probleema.
Kansalaisten rahat eivät lisää-
ny aukiolojen lisääntyessä. Si-
pilän riistohallituksen aikana päin-
vastoin käteen jäävä rahamää-
rä pienenee jatkuvasti. Hallituk-
sessa piti olla suurimman työ-
väenpuolueen edustajat hoi-
tamassa köyhän asiaa. Äärim-

mäisen oikeiston edustajat eivät
ole koskaan ennenkään olleet
köyhän puolustajia. Perussuoma-
laiset ovat lähinnä Lapuan Liik-
keen perinneyhdistyksen ylläpi-
täjiä.

**Jos lopuksi saisin esittää
parannusehdotuksen;** toimi-
vuudesta en tosin ole varma. Hal-
litus erotkoon ja uudet vaalit ke-
vällä. Nykyinen eduskunta ei
enää vastaa kansan mielipidettä.

Reino Welling
kaupunginvaltuutettu
Jämsänkoskelta

Osuustoiminta tulevaisuuden mahdollisuus, osa 3

OTK:laisen osuusliikkeen taru päättyi

Vuonna 1981 OTK:n toimitusjohtajaksi tullut Eero Rantala päätti ajaa läpi radikaalin muutoksen, jossa OTK ja kaikki E-osuusliikkeet Elantoa lukuun ottamatta yhdistettiin vuonna 1983 E-osuuskunta Ekaksi. Siihen liittyi hyvin kannattavia osuuskauppoja, jotka sitten menettivät varansa. Itsenäisen Elannon puolesta liike torjui liittämisen siihen.

Eka-konsernilla oli saneerauslaskun jälkeen yhteensä 27 000 työntekijää. Sen vaikeudet kuitenkin pahenivat 1990-luvun laman aikana: myynti heikkeni ja toiminnan kannattavuus oli heikkoa. Koska Elanto jäi vuoden 1983 suurfuusiossa ulkopuolelle, Ekalla ei ollut kauppatoimintaa pääkaupunkiseudulla. Siksi se osti Valintatalo Oy:n ja alkoi kilpailla Elannon kanssa pääkaupunkiseudulla. Eka-yhtymä joutui yrityssaneeraukseen vuonna 1993. Tämän seurauksena vähittäiskaupan liiketoimintaryhmästä tehtiin osakeyhtiö nimellä Tradeka vuonna 1995. Samalla päättyi osuuskaupamuotoisen OTK:laisen osuusliikkeen tarina.

Vähittäiskaupan sijaan Tradeka omistaa hotelli- ketjuja

Osuuskunta Tradeka-yhtymän ja Wihurin Ruokamarkkinat Oy:n vähittäiskauppa-yritykset yhdistyivät samaan yhtiöön vuonna 2005 Tradeka Oy:ksi. Se vaihtoi vuoden 2009 alussa nimensä Lähikauppa Oy:ksi. Sen osti vuoden 2013 alussa Triton Oy. Näin osuustoiminta tältäkin osin lakkautettiin. Sillä on edelleen kaksi valtakunnallista ketjua, Siwa ja Valintatalo, mutta ne eivät ole enää osuustoiminnallisia. Sen sijaan Osuuskunta Tradeka jäi olemaan, mutta ilman vähittäiskauppaa. Se perusti vuonna 2014 Tradeka-Yhtiöt Oy:n. Se omistaa Tradeka-sijoitus Oy:n, joka hallinnoi 300 miljoonan euron sijoitusvaroja, sekä Restel Oy:n.

Restel Oy puolestaan on Suomen johtava hotelli- ja ravintola-alan yritys, joka harjoittaa liiketoimintaa 47 hotellissa ja yli 240 ravintolassa ympäri Suomen. Tunnetuimpina ovat Cumulus, Rantasiipi ja Holiday Inn -ketjut sekä hotelli

HOK-Elannon edustajiston vaalit sekä Osuuskunta Tradekan edustajiston vaalit järjestetään keväällä posti- ja nettiäänestyksenä. Tätä ennakoiden julkaisemme Kansan äänessä Pekka Tiaisen HOK-Elantoa ja osuustoimintaliikettä koskevan kirjoitusarjan, jossa hän käsittelee osuustoiminnan tavoitteita, merkitystä ja historiaa. Numerossa 5/2016 (osa 1) käsiteltiin osuustoiminnan ja edistysmielisen osuusliikkeen alkuvaiheita, selviytymiskamppailua 1970-luvun lopulta alkaneiden lamakausien puristuksessa ja pankkikiiriin oloissa. Numerossa 6/2016 (osa 2) käsiteltiin Elannon ja HOK:n ajautumista fuusioon sekä osuustoiminnan mahdollisuuksia ja tavoitteita. Tässä osassa käsitellään HOK-Elannon ja osuuskunta Tradekan nykyvaihetta ja osuustoiminnan mahdollisuuksia ja merkitystä nykyaikana.

Kuva: Heikki Männikkö

Kuva: Heikki Männikkö

Tradekalainen osuustoiminta ei enää palvele alkuperäisen toimintaperiaatteensa mukaisesti jäsentensä päivittäistavarakauppaa. Kuvassa (vas.) Suomenlinnan Elanto 20 v. sitten, josta sittemmin tuli vähäiksi aikaa tradekalainen Siwa. Toisessa kuvassa on Hakaniemen Cumulus hotelli. Miettikäämme kumman toimintalinjan kehittäminen olisi pitkässä juoksussa palvellut tehokkaammin E-liikkeen jäsenistöä?

Seurahuone Helsingissä ja juomavintolaketjuista Hemingways..

Elanto valitsi yhteistyön pellervolaisen SOK:n kanssa

Elannon liittyminen SOK-ketjuun merkitsi vuonna 2003 itsenäisen Elannon lopettamista ja samalla sitä, että vuoden 1916 Elannon johdolla tapahtunut jakautuminen SOK:ksi ja edistysmieliseksi osuusliikkeeksi päättyi tältä osin. Kun EKA havitelti Elantoa, oli eräessä ennen Elannon pahinta kriisiä ollut esillä yhteistyö SOK:laisen liikkeen kanssa. Kriisin puhjettua valittiin 1990-luvun lamassa yhteistyö Tradekan kanssa lähtökohdasta, että kaksi velkaneerauksessa olevaa työväen osuusliikettä toimivat yhdessä SOK:n vastapainoksi. Sitten Elannon edustajisto valitsi kuitenkin toisin eikä lähtenyt itsenäisen Elannon kehittämiseen, vaan päätti yhdistää toiminnan SOK:n HOK:n kanssa ja näin syntyi HOK-Elanto.

Ilman tekemiään suuria virheitä Elanto olisi selvinnyt

On syntynyt uusjako, jossa on SOK ja sen osana HOK-Elanto Prismoineen ym. ja toisaalta Tradeka Osuuskun-

ta, joka hoitaa yritykset omistamansa osakeyhtiön kautta. SOK:n kanssa kilpailevat Lähikaupat Oy sekä halpamyynnillä pitkin Eurooppaa jalansijaa saanut Lidl, joka on saavuttanut paljon Elannon entistä asiakaskuntaa. Lidl on pärjännyt sellaisilla tuotteilla kuten edullisella maidolla, jota Elanto ei ottanut valitukseen 1990-luvulla perusteluna, että alennus johtaisi liian suureen tulonmenetykseen. Tosiasiassa se olisi tuonut lisää asiakaskuntaa. Elanto ei myöskään panostanut hyvään ja tuoreeseen leipään ja muihin leipomotuotteisiin siten kuin sen menestyksen parhaina aikoina.

Elanto hukkasi 1990-luvun kriisissä kiinteistöjen halpamyynnillä hyviä tilaisuuksia. Samoin aiemminkin myytiin mitava kaavoittamaton maaomaisuus alhaisiin hintoihin. Elannon kriisi liittyi talouden rakennemuutokseen ja 1990-luvun lamaan, mutta ilman tehtyjä suuria virheitä Elannolla olisi ollut varoja ja kyky selviytyä. Välttämätön uudistaminen jäi kuitenkin tekemättä.

Osuustoiminta suojaa kansainväliseltä keinottelulta

Osuuspankkien puolella eri vaiheiden jälkeen malli on samankaltai-

nen kuin Tradekassa ja osin SOK:ssa siten, että OP Pohjolan takana on pellervolainen osuustoiminta, joka omistaa Pohjola Pankki Oy:n, joka puolestaan pyörittää osuuspankkitoimintaa. Pohjola Pankki Oy oli välillä pörssissä, mutta vetäytyi sieltä paljolti finanssikriisiä seuranneiden tiukentuneiden vaatimusten takia. Osa vakavaraisista osuuspankeista perusti Koivunlehti-osuuspankkien ryhmän, jossa Aktia säästöpankki oli mukana. Aktia kuitenkin erkaantui siitä. Koivunlehti-osuuspankeista, Joroisten Osuuspankki ja Joensuun seudun Pyhäselän pankki ovat päättäneet siirtää pankkiliiketoimintansa uuteen Oma Säästöpankki Oy:lle ja saavat vastineeksi yhtiön osakkeita.

Suuria suomalaisyhtiöitä on myyty ulkomaiseen omistukseen.

Ne ja muut vientiyhtiöt ovat investoineet 100 miljardia euroa ulkomaille. Ulkomaille ovat investoineet varojaan myös eläkeyhtiöt jopa 100 miljardia lähellä olevan summan. Osuustoiminnassa on se hyvä puoli, että omistus on kotimaista eikä osuusliikkeitä voi myydä kansainvälisille sijoittajille. Huoli on kuitenkin siinä, että kun osuustoiminta pyörittää yritystoimintaa

osakeyhtiöiden kautta, se voidaan myydä. Näin kävi Tradekan kauppoille Valintataloille ja Siwoille, jotka menivät sijoitusyhtiö Triton Oy:lle.

Osuustoiminta avain lähidemokratiaan

On tärkeää toimia edistysmielisen osuustoiminnan lähtökohdista osuusliikkeissä. On myös hyvä, että syntyy uutta osuustoimintaa sekä yhteisöllistä ja sosiaalista yritystoimintaa ja monenlaista kansalais-toimintaa. Ne ovat avaimia lähidemokratiaan, kansalaisvaikuttamiseen ja taloudellisen demokratian aikaansaamiseen rahan vallan vastapainoksi. Kansan vallan tärkeä osa on toiminta työpaikoilla ja toiminta ammattiyhdistysliikkeessä, jonka on tärkeää tukea uudenlaista 2000-luvun kansalaistoimintalähtöistä demokraattista kehitystä. Edustuksellista demokratiaa, eduskuntaa, kunnan valtuustoja jne. tarvitaan, mutta se ei yksistään riitä, vaan tarvitaan kansalaistoimintalähtöinen demokraattisen vaikuttamisen malli uudistamaan yhteiskuntaa. Valtiovallan ja kuntien ei tule enää olla sellaisia vallankäyttäjiä kuin ennen, vaan palvelevia organisaatioita kansalaisten parhaaksi. Taloudelliseen demokratiaan kuuluu myös, että yrittämisellä ja elinkeinovapaudella turvataan tilaa ja edellytykset nousta keskitetyn taloudellisen vallan varjosta viemään osaltaan yhteiskuntaa eteenpäin.

Kun puhutaan paikallisesti sopimisesta, valtiosääntöuudistuksista ja kolmikannasta, oikeusjärjestelmäuudistuksen välttämättömyydestä tai vallan siirtymisestä EU:lle, on tarpeen ottaa käsittelyyn kansalaisvaikuttamisen näkökulma sekä taloudellisen demokratian että kaiken muunlaisen vaikuttamisen mielessä. Ihmiset ovat kuitenkin ne, jotka rakentavat yhteiskunnan ja hyvinvoinnin työllään ja asioihin vaikuttajina ja päätöksentekijöinä demokraattisten menettelyiden kautta.

Pekka Tiaisen

Kirjoittaja on valtiotieteen tohtori kansantaloustieteessä, neuvotteleva virkamies työ- ja elinkeinoministeriössä, sekä ollut Elannon edustajiston jäsen vuosina 1992-2004.

Äänestä ja vaikuta Osuuskunta Tradekan vaaleissa

Osuuskunta Tradekan edustajiston vaalit järjestetään 1.-22.3.2016. Äänestä voi joko postitse tai sähköisesti verkossa. Äänestysaineisto äänestysohjeineen postitetaan kaikille Osuuskunta Tradekan jäsenille ennen vaalien alkua. Näissä vaaleissa kommunistit ja edistysmieliset ovat yhdessä asettaneet ehdokkaansa yhteiselle "kommunistien ja edistysmielisen osuustoimintaväen vaaliliitto" -listalle, jossa on yhteensä 95 ehdokasta. Osuuskunta Tradekan vaaleissa edustajat 85-jäseniseen edustajistoon valitaan piirikohtaisesti siten, että Helsinki on yhdistetty Uudenmaan vaalipiiriin ja Ahvenanmaa Varsinais-Suomeen. Ohessa listamme ehdokkaat vaalipiireittäin ehdokasnumeron mukaisessa järjestyksessä:

Uusimaa: 46 Kirjavainen Ritva; 47 Storm Eira; 48 Tanskanen Irma; 49 Porspakka Jori; 50 Kokko Hannele; 51 Hernberg Kalle; 52 Viitaniemi Arto; 53 Haapala Kari; 54 Storm Pentti; 55 Nurminen Pentti; 56 Kähmi Ossi; 57 Karjalainen Kari; 58 Aaltonen Seppo; 59 Partanen Leo; 60 Ikonen Hannu; 61 Männikkö Tarja; 62 Wahrman Kalevi; 63 Männikkö Heikki; **Varsinais-Suomi:** 37 Kiessling Kaija; 38 Haverinen Pertti; 39 Laaksonen Leena; 40 Kejonen Eira; 41 Leppänen Martti; 42 Virtanen Leena; 43 Kieksi Juha; 44 Tikkanen Eija; 45 Toukoniemi Silja; 46 Lehtonen Anja; 47 Virtanen Hannu; 48 Laine Kurt; 49 Nurmi Reino; 50 Eloranta Jorma; 51 Hongisto Markku; 52 Luukkonen Anne; **Satakunta:** 27 Henttula Hiski; 28 Hämäläinen Sauli; **Häme:** 34 Elomaa-Solkio Maarit; 35 Haukka Juha; 36 Kataja Pentti; 37 Kaunisto Jarmo; 38 Laitinen Irja; 39 Pietilä Niilo; 40 Ranki Pasi; 41 Saarikko Anja; 42 Salminen Hannu; 43 Sirviö Pekka; **Pirkanmaa:** 55 Schadrin Pauli; 56 Nylund Sirkka; 57 Grönfors Mervi; 58 Västilä Tarja; 59 Pesonen Jouko; 60 Moisio Eija; 61 Palomäki Tuula; 62 Terävä Eila; 63 Kivipensas Anja; 64 Hakala Olavi; 65 Saarijärvi Irmele; 66 Siidoroff Sauli; 67 Kuisma Seppo; 68 Airola Pentti; 69 Rönkkö Heikki; 70 Järvinen Simo; 71 Salonen Eero; 72 Järvinen Pekka; 73 Suokas Riitta; 74 Keihänen Pertti; **Savo-Karjala:** 38 Tirkkonen Martti; 39 Palmu Tuija; 40 Svern Paavo; 41 Tervo Pasi; 42 Mustonen Eeva; 43 Julkunen Asko; 44 Pursiainen Tuomas; 45 Koponen Armi; 46 Taskinen Teuvo; 47 Ketoharju Hannu; 48 Repo Kimmo; 49 Sulopuisto Ari; 50 Tertsunen Jari; **Keski-Suomi:** 22 Männistö Mauri; 23 Suntioinen Timo; 24 Tynjä Riitta; **Oulu:** 34 Siuvatti Asser; 35 Kurtti Kaarlo; 36 Aalto Matti; 37 Häkkänen Juha; 38 Tervonen Pertti; **Lappi:** 18 Ahlakorpi Arto; 19 Koivunen Eino; 20 Oikarinen Elsa; 21 Pekkinen Erkki; 22 Pistokoski-Tikkala Kaarina; 23 Siirilä Raija; 24 Siirilä Tapio; 25 Tuomala Kerstin

Kommunistien liiton hallituksen kokous

Kommunistien Liiton laajennettu hallituksen kokous Hermanin kerholla torstaina 17.3.2016 klo 17.00. Käsitellään kevään toimintaa, tärkeitä poliittisia ja järjestöllisiä kysymyksiä, sekä järjestöllisen ja ideologisen toiminnan kehittämistä. Esillä ovat vapun ja voitonpäivän veto, Kommunistien Liiton nettisivujen kehittäminen, opintotoiminnan sekä strategian ja taktiikan kysymykset. Lisäksi arvioidaan kevään ay- ja osuustoimintavaaleja, sekä yhteistoiminnan kehittämistä.

Tervetuloa kaikki Kommunistien liiton jäsenet!

Kommunistien Liiton nettisivut on avattu

Kommunistien Liitto on parhailaan uusimassa ja kehittämässä internet-sivujaan. Järjestöme toimintaa, teoreettista linjaa sekä strategiaa ja taktiikkaa ei tähän saakka ole kunnolla kyetty esittelemään marxilaisuudesta kiinnostuneille. Nyt tämä asia ottaa askeleen eteenpäin.

Sivuille on tarkoitus sijoittaa ensi vaiheessa kaikki se järjestöme teoreettista ja käytännön työtä koskeva aineisto, jonka olemme toimintamme kuluessa tuot-

taneet. Samoin siellä tulee olemaan paikka opintomateriaalille, veljespuolueiden ja liittolaisjärjestöjen esittelylle, tulevalle toiminnalle ym. Myös kaikkia hyviä sivujen kehittämiseen liittyviä neuvuja otamme vastaan. Sivut ovat vasta kehitysvaiheessa, mutta niihin voitte käydä jo tutustumassa os. www.kommunistienliitto.com

Edullisen ja reilun lähikaupan puolesta

Kommunistien ja edistysmielisen osuustoimintaväen vaalilistan ohjelma Helsingin Osuuskauppa Elannon edustajiston vaalissa 2016

Edullisen ja reilun lähikaupan puolesta

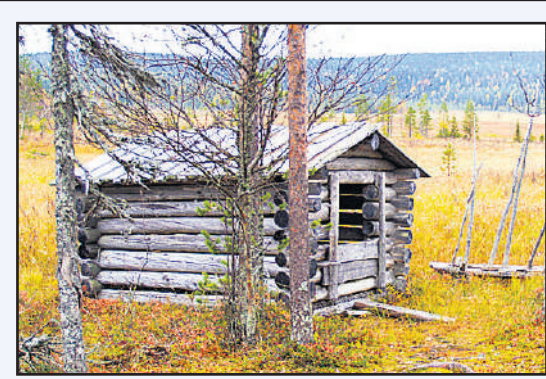
Kaupalliselle voitontavoittelulle alistettu kehitys on johtanut lisääntyvään eriarvoisuuteen, työttömyyteen, ympäristöongelmiin ja demokratian kaventumiseen. Osuustoiminta voi tarjota mahdollisuuden kehittää vaihtoehtoja, jotka perustuvat osuuskunnan jäsenten, työntekijöiden ja kuluttajien yhteistoimintaan ja itsehallintoon. Osuustoiminnan perusidea työn tekemisestä ihmisten tarpeita varten eikä liikevoittojen kasvattamiseksi, on tänäänkin ajankohtainen.

Osuustoiminnalla on Suomessa edelleen vaikuttavat perinteet ja merkittävä asema varsinkin päivittäistavarakaupassa. Lisäksi on syntynyt uusia osuuskuntia, ruokapiirejä, jakamistaloutta ja yhteisötaloutta, joissa on paljon samoja tavoitteita, joille edistysmielinen osuustoimintaliike syntyi. Sekä perinteisen että uuden osuustoiminnan piirissä haetaan vastauksia 2000-luvun alun haasteisiin, kuten työllisyys ja työllistäminen, ekologisesti kestävä tuotanto- ja kulutustavat, uusiutuva energiatalous, muuttoliikkeet, reilu kauppa ja pankkien vallan rajoittaminen.

Helsingin Osuuskauppa Elannolla on noin 600 000 asiakasomistajaa ja yli 40 % osuus pääkaupunkiseudun päivittäistavarakaupasta. Suurena toimijana se vaikuttaa laajasti kaupan, ravintola-alan ja muiden palvelujen kehitykseen. Tähän on liittynyt myös kielteisiä ilmiöitä, kuten kytkökset kunnallisiin kaavoitusratkaisuihin. Periaatteessa osuustoiminta voi-

Helsingin Osuuskauppa Elannon edustajiston vaalit järjestetään 18.-29. 4. 2016. Vaaleissa 600 000 äänioikeutettua jäsentä ("asiakasomistajaa"), jotka ovat liittyneet HOK-Elannon jäseneksi viimeistään 31.12. 2016, valitsevat HOK-Elannon 60-jäsenisen edustajiston. Äänestysohjeet ja -aineisto toimitetaan äänioikeutetuille postitse huhtikuussa. Äänestää voi joko postitse tai sähköisesti verkossa. Näissä vaaleissa kommunistit ja edistysmieliset ovat yhdessä asettaneet ehdokkaansa yhteiselle "kommunistien ja edistysmielisen osuustoimintaväen vaalilistalle", jossa on yhteensä 95 ehdokasta. Ohessa listan ehdokkaat aakkosjärjestyksessä:

Aaltonen Hannu; Aaltonen Minna; Aaltonen Seppo; Alhojärvi Lauri; Auer Irene; Dahl Rita; Ermstén Marianne; Haapala Elina; Haavisto Juhani; Haavisto Kaija; Hakanen Yrjö; Hannikainen Ari; Harju Hannu; Hartzell Ritva; Hautala Irma; Hedman Päivi; Heikkinen Viljo; Heino Matti; Hemberg Kalle; Häkkinen Jenni; Hämäläinen Juha; Ikonen Hannu; Ikonen Olli; Juutilainen Pirjo; Järvenpää Elina; Kallioniemi Pekka; Kangas Kirsti; Kautto Hannu; Keurulainen Ilkka; Ketoharju Heikki; Knuutila Jarmo; Koivisto Toivo; Koivu Talvikki; Kokko Hannele; Korhonen Anneli; Korhonen Jenni; Korvela Marko; Kovanen Juha; Kuosmanen Minna; Kurttila Heikki; Laine Turo; Lappalainen Marja; Lappela Hilka; Lappi Jussi-Petteri; Lehtonen Raini; Lehtovaara Katja; Leppänen Mikko; Lievemaa Tommi; Lilja Juhani; Lindström Kari; Lintunen Rauno; Manner Hannele; Mononen Outi; Mångård Johan; Männikkö Heikki; Männikkö Tarja; Nieminen Jarmo; Nieminen Rita; Nieminen Timo; Nurminen Olavi; Nurminen Pentti; Orava Matti; Pelttari Eila; Pennanen Anneli; Perä Mauri; Pietikäinen Wäinö; Putkonen Arja; Rahikainen Ville; Rasijärvi Eero; Rontu Laura; Ryömä Leena; Räsänen Senja; Saarinen Seppo; Salava Hannele; Salin Olli; Saloheimo Mari; Sandberg Tiina; Sepänen Pentti; Storm Eira; Sundell Markku; Suonerä Arjo; Sutinen Reijo; Tallbacka Helmer; Tanski Juhani; Tiittanen Lassi; Tuominen Hannu; Vaahtera Jukka; Valo Britt-Marie; Valo Juhani; Vesterinen Bertta; Viitaniemi Arto; Virtanen Pentti; Väisänen Juha-Pekka; Wahrman Kalevi ja Ylönen Lida.

Kuva: Heikki Männikkö

Kuva: Heikki Männikkö

Vähän ne ovat Helsingin seudun HOK-Elannon S-marketit kuin "latoja", joista ihmiset noutavat "rehua" kotiinsa, kuten heinäladosta karjalle rehua entisaikaan. Nämä heinäladot taisivat kuitenkin olla arkkitehtuuriltaan moni-ilmeisimpiä. Toinen lato on kuvattu Kolarissa ja toinen Helsingin Herttoniemessä.

si kuitenkin olla vaihtoehto Euroopan unionin kiihdyttämälle keskitymiselle ja ylikansallisten yhtiöiden vallalle.

Pyrkimys kasvattaa markkinaosuutta ja liikevoittoja on pitkälle syrjäyttänyt HOK-Elannossa osuustoiminnan edistysmieliset tavoitteet ja pienituloisten ihmisten edut. Sen toiminnassa on korostettu yksipuolisesti suuria yksiköitä ja suosittu bonuksilla ja edullisemmil-

la hinnoilla niitä, joilla on varaa kuluttaa paljon rahaa ja hakea omalla autolla palveluja Prismoista. Työntajaliitossa S-ryhmän edustajat ovat ajaneet työehtojen heikentämistä ja kaupan aukioloaikojen pidentämistä, joka vaikeuttaa työntekijöiden lisäksi myös pienkauppojen asemaa.

Kommunistien ja edistysmielisten ryhmän edustajat HOK-Elannon edustajistos-

pan puoleisesta alueesta tuhottiin. Lienee täysin selvää, että venäläiset eivät kokemustensa perusteella halua sotaa.

Yhdysvalloissa tilanne on toinen. He eivät menettäneet kaatuneina kuin 300 tuhatta sotilasta. Yksikään siviili ei kuollut eikä yhtään kotia tuhottu. Pienessä Vietnamin tuhansien kilometrien päässä, kaukana omalta maaperältä kaatui 50 tuhatta jenkisotilasta. Yhdysvalloille sota on leikkiä muiden maiden maaperällä ja niiden ihmisten elämällä.

Suomen ehdoton etu on irtaantua Yhdysvaltojen kanssa tehdystä isäntämaasopimuksesta ja kaikesta Yhdysvaltojen sotapolitiikasta. On irtaannuttava neulanpistopolitiikasta. Rauhankumppanuus itänaapurin kanssa on Suomen paras turva ja lisäksi kannattava kauppakumppani. Tästä meillä on myönteinen, pitkä ja rahakas kokemus – kaupalla itänaapurin kanssa Suomi on rikastunut!

Kai Kontturi

PS. Syyrian hallituksen pyynnöstä Venäjä osallistuu toimiin terroristeja vastaan. Yhdysvalloilta kukaan ei ole koskaan pyytänyt apua. Se on itse aina aloittanut sodan ja hädän.

sa ovat esittäneet muun muassa ruuan hintojen alentamista, bonusjärjestelmän muuttamista pienituloisten hyväksi, lähikauppojen kehittämistä, rajoituksia kaupan yö- ja sunnuntai-aukioloihin, luopumista osallistumisesta ydinvoimalahankkeisiin, S-pankin eettisten periaatteiden vahvistamista, oman tuotannon toiminnan uudelleen aloittamista, Israelin miehittämällä palestiinalaisalueilla valmistettujen tuotteiden boikotoimista sekä yhteistyötä uusien osuuskuntien kanssa. Olemme myös puolustaneet kaupan työntekijöiden oikeuksia.

Osuuskauppa HOK-Elannon edustajiston vaalissa 18.-29. huhtikuuta on kyse siitä, ohjaako HOK-Elannon toimintaa kaupallinen voitontavoittelu vai kehitetäänkö edullista ja reilua osuustoimintaa. Kommunistien ja edistysmielisen osuustoimintaväen ehdokaslista tarjoaa vaikuttamisen väylän jokaiselle, joka haluaa, että HOK-Elanto kehittää lähikauppaa, toimii ruuan hinnan alentamiseksi, turvaa työntekijöille kunnolliset työehdot, lisää jäsenten vaikutusmahdollisuuksia ja tarjoaa vaihtoehdon kovalle kapitalistisille arvoille.

Lähikaupan puolesta

Alepa-lähikaupoissa on laajennettava valikoimaa ja alennettava hintoja. Palveluja ei pidä keskittää yhä isompiin kauppakeskuksiin, vaan osuusliikkeen on osaltaan edistettävä alueellisesti monipuolista palvelujen kehitystä. Myymäläverkkoa on kehitettävä niin, että kaupat ovat joko kävelytäisyydellä tai joukkoliikenneyhteydet ovat hyvät.

Sosiaalinen vastuu

Tarjouksia ja bonusjärjestelmää on kehitettävä niin, että erityisesti työttömät, opiskelijat, eläkeläiset

ja muut vähävaraiset hyötyvät niistä. Kulttuurin, liikunnan ja joukkoliikenteen aloilla tarjottavia jäsenetuja on lisättävä. Uusien osuuskuntien ja pienyritysten mahdollisuuksia saada tuotteitaan myyntiin HOK-Elannossa on syytä parantaa.

Ympäristöystävällisyys

On lisättävä puhtaiden kotimaisten, erityisesti lähellä tuotettujen elintarvikkeiden ja luomutuotteiden saatavuutta. Geenimuunneltuja ja vaila gmo-merkintää olevia tuotteita ei pidä ottaa myyntiin, koska niiden terveys- ja ympäristövaikutuksista ei tiedetä tarpeeksi. On siirryttävä yhä laajemmin energian säästämiseen, uusiutuvaan energiaan ja kierrätykseen perustuviin toimintamalleihin.

Työllisyys ja työehdot

HOK-Elannon tulee edistää työllisyyttä, oikeudenmukaisempaa tulonjakoa ja työhyvinvointia. Työsuhteiden tulee olla ensisijassa koikaikaisia ja työaikoja on kehitettävä työntekijöille sopivalla tavalla. On kokeiltava työajan lyhentämistä ansiotasoa alentamatta esimerkiksi 6+6 tunnin työaikamallilla tai 35 tunnin työviikkoon. Palkkahaitaria on kavennettava nostamalla matalia palkkoja. Yö- ja sunnuntaityötä tulee rajoittaa, eikä niistä maksettavia korvauksia saa heikentää. Työntekijöiden tulee saada valita edustajia myös osuuskaupan hallitukseen.

Reilua kauppaa

Naapurimaiden ja kehitysmaiden osuuskuntien ja muiden tuottajien kanssa on kehitettävä reilua ja suoraa kauppaa ohi ylikansallisten yhtiöiden. Kaikissa hankinnoissa tulee taata, että ei käytetä lapsityövoimaa, poljeta työntekijöiden oikeuksia eikä aiheuteta ympäristötuhoja. Apartheid-politiikkaa harjoittavan Israelin tuotteita tulee boikotoida. Osuuskaupan toiminnassa tulee torjua rasismi sekä kaikkinaisen syrjintä. Osuuskaupan tulee kehittää myös omaa tuotannollista toimintaa ja edistää paikallistaloutta. S-pankin sijoitustoiminnan tulee olla eettisesti kestävä ja välttää taloudellisia riskejä.

S-Pankkia on kehitettävä työtätekeviä, eläkeläisiä, opiskelijoita, muita pienituloisia ja tavalisia ihmisiä palvelevana kansanpankkina. Sen tulee olla vaihtoehto liikepankkien ahneudelle ja voitontavoittelulle. S-Pankin tulee olla turvallinen säästöjen tallettamisessa ja tarjota pääsääntöisesti maksutomia tai hyvin edullisia palveluja.

Jäsenvaltaisuus

Jäsenten vaikutusmahdollisuuksia on lisättävä esimerkiksi järjestämällä alueellisia jäsenfoorumeita ja kehittämällä osuuskaupan verkkosivuille vaikuttamisen kanavia. Osuuskaupan jäsenen valitseman edustajiston asemaa ja päätösvaltaa tulee vahvistaa. HOK-Elannon hallitukseen ja hallintoneuvostoon ei pidä valita henkilöitä, jotka ovat kuntien hallituksissa tai lautakunnissa päättämässä kaupapaikoista. Johtajien ylisuuria palkkoja ja palkkioita tulee kohtuullistaa.

Jokainen ääni työväenliikkeen ja edistysmielisen osuustoiminnan ihanteiden puolesta on tärkeä!

Neulanpistopolitiikkaa

Ilta-Sanomien repi (12.2.12) etusivunsa tekstillä: "Venäjän ohjukset uhkaavat Suomea". Kauhun lisäämiseksi tekstiä oli koristeltu ohjuksilla ja niiden kuljetusvehkeillä. Sama jatkuu sivulla 4: "Venäjän ohjukset vakava uhka" ja jutun sotainen kuvitus saa suuren tilan.

Ilta-Sanomien luottaa siihen, että ihmisille riittää otsikko. Niillä IS harjoittama Venäjän vastainen pelotellupolitiikka tekee tehtävänsä. Venäjältä pitää tehdä julma vihollinen, maksoi mitä maksoi.

Joka viitsi lukea jutun huomasi, että IS syyllistyi vähintään vääristelyyn, sillä Venäjä oli uusinnut Pietarin ilmapuolustuksen mahdollisen hyökkäyksen torjumiseksi. Eihän ole mikään salaisuus, että Yhdysvallat on syyttänyt lukemattomia sotia vieraisissa maissa - siis oman alueensa ulkopuolella. Parhaillaan se hyvin tarmokkaasti miehittää ja aseistaa Venäjän vastaisia pitkiä rajaa. Mammuttitautia sairastava Yhdysvallat pyrkii suorastaan mielisairaana vimmalla pihittämään Venäjän. Miksi?

Tässä Yhdysvaltojen epätoivoisessa puuhassa Suomi on

Johtopäätöksiä Suomen kommunistien lähihistoriasta, osa 4

SKP kolmaslinjalaisuuden perillinen

80-luvun lopulla luokkakantaisen nuorisoliikkeen rippeet ryhmittäytyivät SKP(y):n ympärille. Kolmaslinjalaisuudesta muotoutui kulttuuri, joka siirtyi SKP(y):n asiakirjoihin ja toimintaan. Kun SKP:n ja SKDL:n piirissä 80-luvun lopulla alettiin neuvotella näiden järjestöjen yhdistämisestä, oli jo tiedossa, että muodostetaan puolue, josta ei tule SKDL:n kaltaista yhteistyöjärjestöä. Tästä huolimatta SKP(y):n edustajat olivat näissä neuvotteluissa mukana ja saivat aluksi toimia keväällä 1990 perustetussa Vasemmistoliitossa. "Yhteistyö" jatkui siten, että kesällä 1990 sovittiin DEVA:n sulauttamisesta Vasemmistoliittoon ja vähän myöhemmin DEVA:n kansanedustajat siirtyivät Vasemmistoliiton eduskuntaryhmään. Heti tämän jälkeen alettiin SKP(y):n edustajia painostaa Vasemmistoliiton sisällä. Kesällä 1995 Vasemmistoliiton puoluekokous kielsi jäsenyyden kahdessa puolueessa. Tämä oli tiedossa jo ennen Vasemmistoliiton perustamista. Muutama vuoden "seikkailu" Vasemmistoliitossa johti DEVA:n lakkauttamiseen ja sen kansanedustajien sekä jäsenistön huomattavan osan siirtymiseen lopullisesti Vasemmistoliittoon. SKP(y):n linjaa leimasi tiukka sitoutuminen Vasemmistoliittoon siihen saakka, kun heidät heitettiin sieltä pois. Erityisen kuvaavaa oli SKP(y):n kritiikittömän sitoutuminen Gorbatshoviin ja Neuvostoliittoon sen viimeiseen elinpäivään saakka, vaikka niiden sosialismin vastainen linja oli selkeästi osoitettavissa.

Ylimääräisen edustajakokouksen päälinja ei kelpaa SKP:lle

"Uuden SKP":n piirissä tavoitteita ei enää aseteta marxilaiseen yhteiskuntatieteeseen perustuvan arvion pohjalta. Sen korvaa lähinnä subjektiivinen, "punavihreä" yleisvasemmistolainen ja humanistinen suhtautumistapa yhteiskunnallisiin kysymyksiin. SKP sanoo (edustajakokousteesit, Turku): "SKP-yhtenäisyyden puoluekonferenssinä 1988 käynnistyi keskustelu puolueen päälinjan kehittämiseksi ja uudenlaisesta sosialismi-käsityksestä, jonka johtopäätöksenä kirjattiin vuonna 1994 SKP:n uuteen ohjelmaan myös luku Neuvostoliiton hajoamisen opetuksesta". Kun esimerkiksi Kommunistien Liitto asiakirjoissaan perustelee, miksi edelleenkin demokraattisten ja monopoliin vastaisten voimien yhteisrintaman kehittäminen on kommunistien toimintataktiikan perusta, niin SKP:n asiakirjoista ei ylimääräisen (1970) edustajakokouksen linjausten mukaista päälinjan määrittelyä löydy eikä muutakaan arviota, joka olisi tulkittavissa toimintataktiikan perustaksi. SKP:n asiakirjoista huomaa kuitenkin, että niissä kohdissa, joissa olisi luonnollista esittää ratkaisumalliksi monopolienvastaisen kansanrintaman rakentaminen, tämä kierretään.

Marxilais-leniniläinen luokka-analyysi puuttuu

Kohdassa "Vasemmistolainen vaihtoehto" SKP:n ohjelma (2007) toteaa: "SKP haluaa kehittää uusliberalismin ja suurpääoman vastaista yhteistoimintaa politiikan suunnan muuttamiseksi, työtätekevien ja vähävarais-

"Johtopäätöksiä Suomen kommunistien lähihistoriasta" kirjoitus-sarjan edellisessä osassa käsiteltiin: (1) ajautumista SKP:n toiminnan lopettamiseen ja Vasemmistoliiton perustamiseen, (2) SKP(y):n syntyvaiheita sekä (3) KTP:n perustamista ja hajaannusta sekä siihen johtaneita syitä. Tässä osassa selvitämme SKP:n poliittisen linjan muotoutumista ja vertaamme toisiinsa SKP:n ja KTP:n näkemyksiä.

Kuva: Heikki Mämmikkö

Eduskuntavaaleissa 2007 KTP ja SKP esiintyivät omilla listoillaan. SKP uskoi, että kytkeväällä kansalaisliikkeet kylkeensä SKP:n johdolla luodaan uusliberalismin murtamiseen kykenevä joukkovoima. KTP luotti yksin omiin kykyihinsä kuin "pukki sarviinsa". Kommunistien Liitto esiintyi kansanrintamapuolueen (STP) listoilla. Sen tavoite oli muodostaa demokraattinen rintama vastavoimaksi uusliberalismille. Edistystä ei ole tapahtunut. Kommunistien Liiton mielestä edelleenkin ainoa keino uusliberalismin murtamiseen on rakentaa sitä varten yhteisrintama ("leipärintama"). Myös STP on ilmoittanut valmiutensa neuvotella ennakkoehdoista kaikkien kanssa tämän suunnitelman kehittämiseksi.

ten ihmisten oikeuksien laajentamiseksi, suurpääoman vallan rajoittamiseksi, kestävä kehityksen ja rauhahan turvaamiseksi, sekä tien avaamiseksi sosialismiin." Tässä ilmenee SKP:n tyyli kirjoittaa asiakirjoja. Esitetään paljon hyviä vaatimuksia ja tavoitteita. Kuitenkin niitä yhdistävä luokka-analyysi puuttuu. Poissa on myös erittely, miten kytkeytyvät toisiinsa tavoitteet porvarillisen demokration ja sosialismin keskinäisyydestä. Missä sanotaan selkeästi, että kuinka ja millaista suurpääoman ja uusliberalismin vastaista yhteistoimintaa SKP haluaa kehittää? Vastausta kaippaa myös, miten SKP:n mielestä tapahtuu politiikan "suunnan muuttaminen" ja millaista se on luokkaluonteeltaan. SKP esittää tavoitteenaan myös "kommunismia". Kommunistien Liiton mukaan juuri kommunistien ohjelma on paikka, jossa esitetään, mitä puolue kommunistilla ymmärtää. Tätä SKP:n asiakirjoista ei kunnolla löydy. Toinen mahdollisuus olisi, että puolueelta löytyy erillinen asiakirja, jossa tätä kysymystä avataan.

Mikä siis on SKP:n toimintataktiikka?

Todellisen viitteen SKP:n kirjoittamasta toimintataktiikasta (päälinjasta) antaa se, että useissa yhteyksissä SKP:n piirissä puhutaan sitoutumisesta kansalaisliikkeisiin ja niiden toimintaan. Näiden osalta puhutaan usein "toimimisesta SKP:n yhteydessä". Kun SKP esittää "yhteistoimintaa kaikille, jotka eivät halua alistua nykyiseen eriarvoiseen ja tuhoisaan suuntaukseen", näkee puolue itsensä demokraattisen yhteisrintaman runkona, johon voidaan "kiinnittää" erilaisia kansanliikkeitä. Pyrkimys on ohjata kansalaisjärjestöjen toimintaa SKP:n kautta ja mm. asettaa näiden edustajat ehdokkaiksi omille vaalilistoilleen. Tämä on hyvin ristiriitainen taktiikka kommunistiselta puolueelta, koska lähestyessään näin erilaisia kansanliikkeitä joutuu SKP luonnollisesti madaltamaan ohjelmalliset tavoitteensa hyvin lähelle kansalaisliikkeiden linjaa. Tämä ilmenee SKP:n asiakirjoissa. Puolueen asiakirjat sisältävät lyhyesti esitetyjä tavoitteita, jotka eivät erotu kansalaisliikkeiden tavoitteista kommunistisen puolueen

ohjelmallisiksi periaatteiksi. Selkeästi käy ilmi, että asiakirjoihin on sijoitettu "jokaiselle jotain", josta tieteellinen ja teoreettinen kokonaisuus kärsii. Voidaankin kysyä, että eroaako nykyinen "Uusi SKP" paljokaan Hentilän v. 1967 lanseeramaasta "hermanssonilaisesta versioista" tai SKP:n Oulun ja Lapin piirijärjestöjen 1960-luvun alkupuolella esittämästä "uudenlaisesta vasemmistopuolueesta".

SKP:n suhde sosialismin hajoamiseen ja "uusi 2000-luvun sosialismi"

Kommunistien liitto on painottanut, että yksi työväenluokan luokkataistelun elpymisen edellytys on omaksua marxilais-leniniläiseen tieteseen perustuva objektiivinen arvio sosialismin hajoamisen syistä. Se antaa lähtökohtia sille, mihin suuntaan ja miten tulee edetä. SKP:n ohjelmasta löytyy tästä vain pinnallisia teesejä. Niissä keskeiselle sijalle asetetaan "puoluebyrokraatin sekä ihmisoikeuksien ja sosialismin periaatteiden rikkomisen". Huomiotta jätetään kuitenkin, että historiansa kuluessa Neuvostoliitto selvisi useita kriiseistään, mutta ei päässyt ylös globaalin monetarismin ja uusliberalismin synnyttämästä kriisistä 1980-luvun lopulla. Tämän olettaisi jo antavan viitteitä siitä, mistä suunnasta ongelman ratkaisua tulisi hakea. Eikä myös Gorbatshovin 1980-luvun puolivälissä alkaneen perestroikan olisi tullut auttaa selviämään ihmisoikeus- ja puoluebyrokraatin rikkomuksista? Kävi kuitenkin täysin päinvastoin. Virheitä on varmasti tehty, mutta kyllä keskeisimmät syyt sosialismin takaperoiselle kehitykselle löytyvät 1980-luvun luokkataistelun ja yhteiskuntapolitiikan erikoisuuksista. SKP:n ohjelman luku "Neuvostoliiton hajoamisen opetuksia" ei teoreettisella tasolla vastaa lainkaan peruskysymyksiin, mutta nostaa esiin SKP:n omia subjektiivisia sosialismikäsityksiä.

"Toisenlainen puolue ja nykyaikainen sosialismi"

SKP:n piirissä nostetaan esiin teesi "2000-luvun sosialismista" tai "nykyaikaisesta sosialismista". Korostetaan halua rakentaa toisenlainen puolue päämääränä uudenlainen yhteis-

kunta ja sivilisaatio. Näistä teeseistä nousee esiin lukuisia kysymyksiä. Käsitteellä "toisenlainen puolue" tarkoitetaan puoluetta, joka ei toista "vanhoja virheitä". Huomiotta jätetään se, että kova markkinakapitalismi luo puolueen toimintaympäristön, jossa toisenlaisen puolueen ihanteet kohtaavat porvariston taholta vastarintaa. Käsitettä uudenlainen yhteiskunta ja sivilisaatio ei myöskään avata. Tarkoitetaanko sillä sosialismia, kommunismia tai kapitalismin demokraattisempaa vaihtoehtoa? Kaikkien näiden vaiheiden toteuttaminen tarkoittaa uusliberalistiseen kapitalismiin nähden laadullista tai hyppäyksellistä muutosta. Kun Lenin esitti, että tarvitaan toisenlainen puolue, tarkoitti hän luokkataistelupuoluetta. Aika Leninistä tähän päivään on muuttunut, mutta ei luokkataistelu ole minnekään hävinnyt. Kommunistisen puolueen ohjelma on paikka, jossa juuri em. kysymykset tulisi suhteutettuna luokkataisteluun avata.

KTP:n ja SKP:n ongelma

SKP ja KTP syntyivät molemmat 70-luvun luokkakantaisen liikkeen jatkumoina. Tiedonantajaliikkeen osa, joka vahvimmin omaksui kolmaslinjalaisuuden, samaistui luokkakantaiseen nuoris- ja kulttuuri- väkeen. Sen voima liikkeessä oli niin suuri, että se kykeni vetämään mukaansa kahdeksaa luokkakantaisista piirijärjestöä edustavan järjestöä. Siksi "uusi SKP" suuntautui kolmaslinjalaisesti. KTP:n osalta todettiin, että huolimatta sen oikeasuuntaisesta linjasta, myös se hajosi. Mistä tässä oli kysymys? KTP:n puolelle siirtyi hyvin vasemmistolainen osa vanhan SKP:n jäsenistöä, joka näki vain kommunistisen liikkeen ulkoiset vallankumoukselliset periaatteet ja tunnukset tuntematta niiden marxilais-leniniläistä sisältöä muutoin kuin subjektiivisten mielikuvien perusteella. Kommunistisen liikkeen historiasta tiedämme, että juuri tällaiset kommunistit eivät halunneet ymmärtää esimerkiksi Lokakuun vallankumouksen jälkeen Venäjällä taktiikan muutosta, kun selvisi, että aseellista vallan-

kumousta Euroopassa ei voitu enää jatkaa. Ei haluttu ymmärtää, että oli siirryttävä taktiikkaan, jossa Neuvostoliitosta luotiin sosialismille "sillanpää-asema" Eurooppaan. KTP:n piirissä oli mahdollista kehittää oikeaa marxilais-leniniläistä linjaa, koska kaikkien mielestä se näytti puheissa ja paperille esitettynä hyvältä. Siinä vaiheessa, kun tuli aika ja mahdollisuus panna yhteisesti hyväksytty päälinja käytäntöön, selvisi että KTP:n jäsenkunta ei ollut alkuunkaan perillä kommunistisen liikkeen taktiikan periaatteista, eikä ymmärtänyt lainkaan omia asiakirjojaan. KTP:n ja SKP:n johdolla on tänään sama ongelma: marxilainen yhteiskuntatiede (marxismi-leninismi) on korvautunut vaistonvaraisuudella.

Perusta on työväenliikkeen teoreettinen ja toiminnallinen kokemus

Kommunistisen ja työväenliikkeen luokkataistelukokemus on kumuloituvaa. Se kasaantuu toiminnan ja kokemuksen edetessä. Siksi puolueiden tulisi toiminnassaan hallita marxilais-leniniläinen teoria ja maailmankatsomus (dialektinen ja historiallinen materialismi sekä taloustiede) sekä toiminnan strategia ja taktiikka. Marx ja Engels selvittivät yhteiskuntakehityksen lainalaisuudet, mutta yleisten suuntaviivojen lisäksi heillä oli annettavanaan vain vähän "eväitä" sille, miten näitä lainalaisuuksia sovelletaan esimerkiksi meidän aikaamme. Se jäi tulevan luokkataistelun tehtäväksi. Siksi meidän tulee omaksua työväenluokalle 150 vuoden kuluessa teorian sekä toimintataktiikan alueella kertynyt kokemus. SKP painottaa toiminnassaan tänään lähes pelkästään Marxin merkitystä, jättää huomiotta työväenluokan luokkataistelun strategian ja taktiikan kokemuksen ja esittää kielteisessä valossa neuvostosocialismin kokemuksen. Tämä ei edistä kapitalisminvastaista luokkataistelua. Sama esiintyy KTP:llä päinvastaisessa muodossa. KTP sanoo Työkansan Sanomien olevan "Suomen ainoa marxilais-leniniläinen sanomalehti". Mutta myöskään KTP:n tämänhetkisestä "työkalupakista" ei löydy marxilaiseen tieteseen perustuvaa arviota siitä taktiikasta, joka johtaa irrottautumiseen uusliberalismista ja ohjaa sosialistiselle kehitysuralle. (KÄ/KL)

Myöhäisheränneitä

Pääministeri Juha Sipilä on huomannut, että valtion omaisuutta on "kehitettävä". Se on tärkeä havainto, koska hän on jo aikaisemmin todennut, että valtion omaisuutta voidaan myydä. Samaa siinä on tämä nukkuvan suuhun kuseminen. Jo Suvi-Anne Siimes oli ministeriaikanaan kehittämässä valtion omaisuutta myymällä. Myyntirahoilla piti luoda uutta tuotantoa, mutta tänäkin päivänä sen aikaiset tuotantolaitokset ovat savolaiseen tapaan tekemistä vaille valmiita.

Suomeksi sanottuna toteutetaan määrätietoisesti kokoomuslaista oikeistoideologiaa: valtio ja kunnat eivät saa omistaa mitään tuotantavaa omaisuutta. Siitä on päästävä eroon. Mutta entä nämä kesken uinensa heränneet? Kansallisvarallisuuttamme ryöstetään ulkomaiseen kiinnosteluun (Työkansan Sanomat 2/12.2.2016). Huoltovarmuus kuntoon pakkolunastuksella (Tiedonantaja 6/12.2.2016). "Valtiollista-

minen ei ole samaa kuin työntekijöiden itsehallintoon perustuva yhteisöllinen omistus" (SKP:n ohjelma 2007, sivu 9). Kun jo puolueohjelmassa vähätellään valtionomistuksen merkitystä, niin ei ole kumma, ettei sen puolustaminen ole etusijalla nyt, kun sitä vauhdilla hävitetään. Muuten Jugoslaviassa toteutettiin sitä työntekijöiden yhteisöllistä omistusta. Siihen aikaan yli miljoona jugoslaviaa oli siirtotyöläisinä maailmalla. Nyt on korkea aika ottaa käyttöön SAK:n hyväksi havaittu tapa eli ennakoiva edunvalvonta.

Käytettävissä ovat tilastot valtionomaisuudesta, osaavia virkamiehiä ja toimihenkilöitä. On pidettävä esillä kaikkea käytössä olevaa tietoa kaikissa kommunistien ja muiden asiasta kiinnostuneiden lehdissä. Varkaat toimivat pimeässä. Valtion omaisuus on suojeltava rosvoilta tuomalla asiat julkisuuteen.

Viljo Heikkinen
Lapinlahti 13.2.2016

Sosiologi Refik Kurtseitov : Neuvostoaika oli Krimin tataarien parasta aikaa

Krimin pedagogisen ja teknisen yliopiston historioitsija ja sosiologi Refik Kurtseitov sanoo inhoavansa kommunismia. "Silti on pakko tunnustaa, että autonomian aika oli krimintataarien kannalta paras-aikaa", hän sanoo. Krim oli autonominen sosialistinen neuvostotasavalta vuosina 1921-1946. Krimintataareille taattiin 36 prosentin kiintiö alueparlamenttipaikoista. Veto-oikeutensa turvin he pystyivät estämään asemaansa heikentävien lakien läpimenon parlamentissa. "Etnisiä ongelmia ei ratkaista enemmistön äänillä. Siinä oli leniniläisen kansallispolitiikan nerous", Kurtseitov tunnustaa. Nyt krimintataarien osuus Krimin parlamentissa on vaivaiset kolme edustajaa 78 kansanedustajasta. "Kaikki haluavat kuulua Yhtenäisen Venäjä-puolueeseen", Kurtseitov valittaa.

Kuva: Leena Hietanen

Sosiologi Refik Kurtseitov haluaa kehittää krimintataarien kielioppia, jotta sitä voi käyttää opetuskielenä kaikissa oppiaineissa.

Kielen opetus järjestettävä

Kurtseitov on krimintataari ja syntynyt karkoituksessa Kazakstanissa. Hän vastaa Krimin pedagogisessa yliopistossa tataarin kielen oppikirjoista ja opettajien koulutuksesta. "Kielen jatkuvuus on tärkeä, jos halutaan säilyttää etninen identiteetti", hän sanoo. Krimillä on kolme virallista kieltä, venäjä, ukraina ja krimintataari. Krimintataarit muodostavat Krimin 2,3 miljoonan väestöstä noin 15 prosenttia, 320 000 asukasta. Tataarien määrästä on epäselvyyttä. Virallisesti heitä lasketaan olevan 250 000, mutta Kurtseitovin mielestä luku ei pidä paikkaansa. Väestönlaskennassa useat eivät ole tehneet eroa krimintataarin ja tataarin välillä,

vaikka nämä eivät keskenään puhu samaa kieltä. "Krimillä kaikki tataarit ovat krimintataareja. Useat ovat ilmoittaneet kansallisuudekseen tataarin tajuamatta, että heidät lasketaan eri kansallisuuteen kuuluvaksi", Kurtseitov sanoo.

Hän haluaa resursseja krimintataarien kielen opetukseen. "Krimintataarin kieli on kouluissa vapaaehtoista. Se olisi tehtävä pakolliseksi", hän sanoo. Kurtseitov laskee, että väestömäärään suhteutettuna krimintataarinkielisiä kouluja pitäisi olla 90. Niitä on 15 kaikkiaan 600 keskiasteen koulusta. Krimillä on 500 lastentarhaa, joista yksi on krimintataarinkielinen. Krimintataarin kielellä voi tällä hetkellä opiskella kielioppia, kirjallisuutta ja historiaa. Matematiikka ja fysiikka opetetaan venäjäksi. "Alan koulukirjoja ei ole krimintataariksi. Parhailaan kehittämme terminologiaa oppikirjoja

Kuva: Leena Hietanen

Enver Ametov on maltillinen krimintataari, joka ei pidä Kiovan klaanista.

Kuva: Leena Hietanen

Kurtseitov näyttää työhuoneessaan kirjaa, johon on koottu krimintataarien sotasankareita Suuressa Isänmaallisessa Sodassa.

varten. Kieli on ollut pakkasessa 50 vuotta", hän muistuttaa.

Kiovassa metelöidään

Krimin autonomia lakkautettiin vuonna 1946. Stalin syytti krimintataareja vehkeilystä vihollisen, Natsi-Saksan kanssa ja pakkosiirretti krimintataarit vuonna 1944 Keski-Aasiaan. Karkotuksista poliittisen pääomansa saava krimintataarien äänekäs edunvalvontaryhmä on Kiovassa, Ukrainassa. Kansanedustajat Mustafa Dzhemilov ja Refat Tshubarov kuuluvat presidentti Petro Poroshenkon blokkiin. Refik Kurtseitovin mielestä miehet ovat krimintataarien asialla eivätkä Yhdysvaltain

ase Venäjän vastaisessa sodassa.

"Ukrainan ja Venäjän välinen sota johtuu siitä, että Venäjä lahjoitti vuonna 1954 Krimin Ukrainalle kysymättä asiasta mitään krimintataareilta, joille alue oikeasti kuuluu. Nyt käydään tämän rikoksen loppunäytöstä", Kurtseitov katsoo. Dzhemilov ja Tshubarov ovat maahantulokiellossa Krimille. Kaikki krimintataarit eivät pidä Kiovan kaksikkoja omina edustajinaan. Jaltan kaupungin vähemmistöasioiden

johtaja Enver Ametov katsoo heidän heikentäneen krimintataarien asemaa. "Venäjä tarjosi krimintataareille 20 kansanedustajan kiintiötä Krimin alueparlamenttiin, mutta Dzhemilov ja Tshubarov kieltäytyivät tarjouksesta. He kehittivät krimintataareja boikotoimaan kansanäänestystä Krimin liittymisestä Venäjään ja saivat valitettavasti tahtonsa läpi", Ametov pahoittelee.

Nyt krimintataarit ovat poliittisesti paitsiossa. Ametovin mielestä Dzhemilov ja Tshubarov eivät voi edustaa krimintataareja senkään takia, että he organisoivat Kiovasta käsin yhdessä ukrainalaisen äärioikeiston Pravi Sektorin kanssa elintarvikkeiden boikotin Krimillä. "Se ei paranna heidän mainettaan krimiläisten silmissä", hän sanoo. Myös Refik Kurtseitovin mielestä krimintataarien tragedia on kansan romahtanut asema Venäjän kansojen perheessä. "Olimme korealaisten ja juutalaisten kanssa koulutetuin kansa Neuvostoliitossa. Nyt krimintataarien status on alhaisin Venäjän kansojen joukossa", Kurtseitov huokaa.

Leena Hietanen

Nationalistit ja maltilliset

Nationalistit on helppo tunnistaa Krimillä. He liittoutuvat Ukrainassa oikeiston (käytännössä fasistijuntan) kanssa, jota tukee Yhdysvallat. He käyttävät polttoaineenaan niin sanottuja "kommunismien rikoksia" kuten karkotuksia. Niiden avulla pyritään saamaan sympatiaa, mutta myös rahallista kompensatiota väitetyistä vääryyksistä. Krimintataarit ovat esimerkiksi omavaltaisesti rakentaneet taloja maaseudulle. Nyt maita yksityistetään eli käytännössä lahjoitetaan heille ilmaiseksi.

Toinen nationalistien polttoaine on kieli. Refik Kurtseitov esimerkik-

si haluaisi, että Krimillä virkamiehet puhuisivat kaikkia kolmea Krimin virallista kieltä. Käytännössä se tarkoittaisi, että vain krimintataarit voisivat saada virkoja, koska vain he osaavat kaikkia kolmea kieltä. Kielen avulla etnokratioiden luonti on onnistunut Virossa ja Latviassa. Vuorossa on nyt Ukraina, jossa ukrainan kielen avulla pyritään torjumaan venäläiset yhteiskunnasta. Tällainen derussifikaatio Krimillä ei ole enää mahdollinen. Krimintataarinationalistit ovat siirtyneet rähisemään Kiovaan. Maltilliset krimintataarit rakentavat uutta moskeijaa Simferopoliin.

Leena Hietanen

Yhtymäkohdat vuoden 1918 kehitykseen ovat selkeät

Tänään on kulunut 98 vuotta kansalaissotamme alkamisesta. Kansalaissotaan johtanut tie oli pitkä. Jos silloinen porvaristo olisi kuunnellut mitä työväenliikkeellä oli kerrottavanaan kansan todellisista tarpeista, olisi ehkä voitu välttyä luokkien väliseltä aseelliselta yhteentoultolta. Tuotantovälineet omistaville kapitalisteille uskollinen porvaristo ajoi kuitenkin jääpäisyydellään tilanteen sisällissodaksi. Kansalaissotaan johtaneista syistä ja yhtymäkohdista nykypolitiikkaan puhui SFT:n puheenjohtaja Timo Kangasmaa kansalaissodan alkamisen vuosipäivänä 27.1.2016 punasotilaiden hautamuistomerkillä Malmin hautausmaalla sekä valtakunnallisella punaisten muistomerkillä Helsingin eläintarhassa.

"Porvaristo ajoi kehityksen tilanteeseen, jossa työväenluokan oli tehtävä valintansa. Oli alistuttava ilman taistelua porvareiden

Kuva: Heikki Männikkö

Kaikkialla Suomessa 27.1. kansalaissodan alkamisen vuosipäivänä työväenjärjestöt muistavat kaatuneita punasotilaita. Kuvassa SFT:n edustajat Ville Rahikainen, Timo Nieminen, Janne Rahikainen, Esko Aueruolle ja Timo Kangasmaa punaisten hautamuistomerkillä Malmin hautausmaalla.

valtaan, joiden tarkoitus oli lyödä työväenliike tehostaakseen entistä enemmän riistoa, tai nousta taisteluun koko työtätekevän kansan oikeuksien, maamme itsenäisyyden ja ystävällisielisen politiikan puolesta Neuvosto-Venäjää kohtaan. Vallassa oleva porvaristo ajoi tietoisesti tilanteen pisteeseen, jossa ei ollut enää mahdollista ratkaista asiaa

parlamentaarisen luokkataistelueinoin. Porvariston tarttuessa aseisiin täytyi myös työväestön nousta aseelliseen taisteluun sortajiaan vastaan.

Tammikuun 26. päivänä 1918 antoivat s o s i a l i d e - m o k r a a t t i s e n p u o l u e e n p u o n e n j e r j e s t y s k a a r t i n

esikunta julistuksen, jossa viitattiin hetken vakavuuteen ja hälytettiin porvareiden ryhtyneen aseelliseen hyökkäykseen riistääkseen työväeltä sen kansanvaltaiset saavutukset. Samassa yhteydessä annettiin työväenkaarteille määräys liikekannallepanosta, jonka piti tapahtua kolmen vuorokauden kuluessa 27.1.1918 kello 12 al-

kaen. Toimeenpaneva komitea antoi myös 27.1.1918 julistuksen: "Kaikki vallankumouksellinen valta Suomessa kuuluu nyt järjestyneelle työväestölle ja heidän vallankumouksellisille järjestöilleen."

Vallankumouksen alkamisen merkiksi 98 vuotta sitten nousi punainen lyhty Helsingin Työväentalon torniin. Pian näistä tapahtumista tulee kuluneeksi pyöreät 100 vuotta. Muutamia viikkoja ennen kansalaissodan alkua porvaristo päätti hädissään julistaa maamme itsenäiseksi, koska vallankumous Venäjällä oli kaatanut porvarivallan luotetuimman takaajan, Venäjän tsaarin hallintoineen.

Tänään näemme yhtymäkohtia kehitykseen, joka johti vuoden 1918 ja sitä edeltäviin tapahtumiin. Maamme itsenäinen päätäntävalta on käytännössä luovutettu ulkomaille. Kysymyksen kenellä oikeastaan tällä hetkellä on päätäntävalta meidän tavallisten ihmisten asioissa, on vaikea antaa tyhjentävää vastausta. Tsaarin Venäjän

yhteydessä oli vastaaminen erittäin helppoa. Nykyisin meille kerroillaan jotain EU:n liittolaisuudesta, mutta sen ohella kummittelevat Yhdysvallat sekä sen sotaisat ja muut liittoutumat.

Tänään ovat näkyvät tavalisten ihmisten eli työväenluokan kannalta hyvin huolestuttavat. Paljon ei lohduta tietous siitä, että maamme hallituksen hallintomenettelyt näyttävät päivä päivältä muistuttavan yhä enemmän diktatuuria. Ehkä on vain ajan kysymys, jos nykyinen hallitusjoukko saa rauhassa jatkaa puuhasteluaan, että lakot ja muut työtaistelut sekä demokraattista muutosta vaativa liikehdintä kriminalisoidaan. Tämä taas mahdollistaa niiden väkivaltaisen tukahduttamisen - konsanaan kuin tsaarin Venäjän aikaan, pääoman ja tuotantovälineet omistavan luokan eduksi".

Timo Kangasmaa
SFT:n puheenjohtaja

Uskonnollisuuden kasvu kertoo imperialismin voimistumisesta

Tällä hetkellä muslimit ovat maailman nopeimmin kasvava uskonnollinen ryhmä. Islaminusko nousee ennusteiden mukaan maailman suurimmaksi uskonnoksi vuonna 2070. Kristittyjen osuus on maailman väestöstä noin 31 % ja sen arvellaan olevan samalla tasolla 40 vuoden kuluttua. Muslimien osuus on nyt noin 23 % ja neljänkymmenen vuoden kuluttua sen arvellaan olevan noin 30 %. Uskonnottomien osuus on noin 16 % ja 40 vuoden kuluttua se tulisi olemaan noin 15 %. Uskonnottomien osuuden arvelaan kuitenkin kasvavan erityisesti USA:ssa ja Euroopassa. Mistä sitten aiemmin mainittu uskonnollisuuden lisääntyminen kertoo?

Onko uskontoja ollut aina olemassa?

Hyvin usein esitetty väite on, että uskontoja on aina ollut olemassa ja se kuuluu olennaisena osana ihmisen olemiseen ja ajattelutapaan. Näin ei asian laita kuitenkaan ole. Alkuyhteiskunnassa ihminen toki oli kiinnostunut kuolemasta, unista ja muista asioista, joiden ymmärtäminen ei ollut mahdollista tieteen kehitymättömyyden vuoksi.

Uskonnot ja instituutiot alkoivat kuitenkin kehittyä vasta sitten, kun aineellinen tuotanto oli kehittynyt riittävän pitkälle. Työ alkoi tuottaa lisätuotetta eli enemmän tuotetta, kuin mitä kului ihmisen välittömään kulutukseen. Perinteinen alkuyhteiskunnallinen suku tai heimo hajosi toisilleen vastakkaisiin luokkiin ja ruumiillinen työ erosi henkisestä työstä. Syntyi ihmisryhmä, joka jätti kokonaan ruumiillisen työn ja joka ohjasi muiden tuottaman lisätuotteen yhteiskunnan infrastruktuuriin ja ylärakenteen ylläpitoon. Tällaisia ihmisryhmiä olivat esimerkiksi papit.

Uskonnosta kehittyi syntyneessä luokkayhteiskunnassa yhteiskunnan eriarvoisuutta vahvistava voima, vaikka uskonnollisissa teksteissä puhuttiinkin tasa-arvoisemman yhteiskunnan puolesta. Missään vaiheessa uskontojen puitteissa ei kuitenkaan ole esitetty vaatimusta yhteiskunnan taloudellisen perustan uudistamisesta. Tämä ei olisikaan mahdollista, sillä uskonto on tyypillisesti antagonistisen luokkayhteiskunnan tuote ja sen päällysrakenteen ilmiö.

Hiljattain julkaistut globaalit tilastot kertovat uskonnollisuuden kasvusta maailmassa. Uskonto ja erityisesti kirkko liittyvät olennaisina osina antagonistiseen luokkayhteiskuntaan. Uskontoa tarvitaan viemään yhteiskunnan taloudellisen perustan määrittämiä hankkeita eteenpäin. Tämän vuoksi ei olekaan ihme, että uskonnollisuuden arvellaan kasvavan tulevaisuudessa. Kapitalismin kriisiytyminen luo pohjaa uskonnollisuuden kasvulle – ei niinkään siksi, että uskonto tuo lohtua kannattajilleen, vaan siksi, että kapitalismi tarvitsee uskontoja oman laajentumisensa varmistajana.

Kuva: Heikki Männikkö

Aleksanteri Syväriläisen luostari Aunuksessa on esimerkki kirkon funktiosta luokkayhteiskunnassa. Karjalassa monet julkiset tilat rapistuvat, mutta kirkkoja ja luostareita elvytetään. Nykyvenäjän talouspolitiikka on lähellä uusliberalismia. Kirkon kautta ihmisille tuotetaan arvomaailma, jolla pääoma hallitsee yhteiskuntaa. Kaikesta huolimatta kirkolla on paikka historiassa ja sen arkkitehtuuri tulee säilyttää. Kuva luostarialueelta.

Mitä Lokakuun vallankumous merkitsi uskontojen kannalta

Lokakuun vallankumous ja sitä seuranneet sosialistiset vallankumoukset Itä-Euroopassa ja Aasiassa merkitsivät muutosta suhteessa uskontoon. Ensimmäistä kertaa maailmassa oli yhteiskunta, jossa uskonnolle ei enää ollut tarvetta. Sosialistinen talousjärjestelmä ei enää tarvinnut luokkavastakohtaisuuteen perustuvien yhteiskuntien laitoksia ja instituutioita. Kirkko ei kuitenkaan hävinnyt, vaan se eli sosialistisessäkin yhteiskunnassa sosialistisen päällysrakenteen rinnalla. Jälkeenpäin voi todeta, että se piti yllä porvarilliseen yhteiskuntaan kuuluvia rakenteita ja ajattelutapaa eivätkä sosialismissa eläneet sukupolvet ehtineet päästä siitä eroon. Sosialistisissa maissa olisikin pitänyt panostaa voimakkaammin uskontojen vastaiseen työhön ja kasvatukseen.

Miksi islaminusko leviää?

Islamin merkitystä voidaan tarkastella vaikkapa ns. arabikevään tapahtumien kautta, jotka ovat osa kapitalismin globalisaation vaiheen

suoraa jatkumoa. Arabikevääksi kutsutussa tapahtumasarjassa valta vaihtui useassa arabimaassa, mutta sisällissotaa käydään edelleen mm. Libyassa ja Syyriassa. Tapahtumasarja sopii hyvin esimerkiksi toisaalta kapitalismin laajentumisyrityksistä, mutta myös islaminuskon hyödyntämisestä taistelussa kapitalismin puolesta.

Jo 1900-luvun alussa Brittiläinen imperiumi tuki Lähi-Idässä islamilaista liikettä. Tuen tarkoitus oli rakentaa vastavoima porvarilliselle kansallismielisyydelle sekä torjua vasemmistolaisen liikkeen etenemisen. Tavoite oli säilyttää Egyptissä suurmaanomistajien ja monarkian valta. Ideologinen peruste tälle oli, ja on edelleenkin se, että islamistisille liikkeille omaisuuden yksityisomistus on pyhä asia. Kansallismieliset maalliset puolueet saattoivat vaatia vaikkapa yksityisomistuksessa olleiden kohteiden kansallistamista. Hyvä esimerkki tästä oli Nasserin kausi Egyptissä.

Aina kun jossain päin Lähi-Idää on noussut vaatimuksia yhteiskunnan modernisoinnista maallisia politiikan muotoja nou-

dattaen, on islamismi ollut käyttökelpoinen ase näiden yritysten torjumisessa. Jos Lähi-Idässä on uskallettu nousta vaatimaan luonnonvarojen kontrollia, joka on samalla tarkoittanut imperialismin diktatuurista irtautumista ja kansallisen kehityksen ottamista omaan määräysvaltaan, on vastaus monta kertaa ollut sota tai sisäisten kumousten järjestäminen ulkoisten tiedustelupalvelujen avulla.

Arabinationalismin ja islamististen liikkeiden kilpailu näkyi jo 1950-luvulla. Sitoutumattomien maiden liikkeen perustamiseen liittyneen ns. Bandungin konferenssin (1955) vastapainoksi, USA:n tuella ja Saudi-Arabian ja Pakistanin aktiivisella työllä, pantiin pystyyn Islamilainen konferenssi-niminen järjestö (1957). Sitoutumattomien maiden liikkeen tavoitteena oli koota Aasian ja Afrikan maiden yhteisrintama. Islamilainen konferenssi pyrki lyömään kiilaa tähän rintamaan. Yleisellä tasolla oli kysymys taistelusta entisten siirtomaiden kansallisen suvereniteetin puolesta ja sitä vastustavien voimien välillä.

Arabikevään taustalla oli pyr-

kimys syrjäyttää Lähi-idän valtioiden johdosta kaikki ne johtajat, jotka ovat puolustaneet kansojensa oikeutta globaalin kapitalismin painetta vastaan. Valta alueella, joka USA:n edellisen presidentin George Bushin kaudella nimettiin Suur-Lähi-idäksi (Greater Middle East) ja johon piti tuoda demokratia, ollaan valmiita luovuttamaan islamisteille. Tämä sopii loistavasti globaalin kapitalismin tavoitteisiin. Nykyinen myllerrys jättää alueen oletettavasti pitkäksi historianhistorialliseksi kaudeksi sekävaan uudelleen rakentumisen ja järjestäytymisen, mutta myös valtataisteluiden kauteen. Tällaista Suur-Lähi-Idää on helppo hallita sotilaallisesti ja varmistaa, että sen luonnonvarat ovat esteettä globaalin kapitalismin käytössä.

ISISin nousu

ISISin samoin kuin Talebaninkin nousun taustalla ovat taloudelliset intressit. Molempia terroristijärjestöjä ovat alkuvaiheessa tukeneet USA ja muutkin länsimaat. Ja edelleen NATO-maa Turkki tukee ISISiä ainakin epäsuorasti. Näitä järjestöjä hyödyntämällä on pyritty kaatamaan lännelle epämieluisat hallitukset ja saattamaan nämä alueet kapitalismin vaikutuspiiriin ja markkina-alueiksi. Molemmissa tapauksissa käytännön toteutus ei ole pysynyt länsivaltojen hallinnassa, mutta edelleenkin esimerkiksi Syyriassa, USA ja Euroopan unioni näyttävät pitävän ISISiä parempana vaihtoehtona kuin Assadin hallintoa. Assadin hallinto kun haluaa pitää kiinni riippumattomuudesta öljykaupassa.

Uskontojen vastainen taistelu on kapitalismin vastaista taistelua

Ennusteet Islamin vahvistumisesta heijastavat kapitalismin kehityksen vaihetta, jossa kapitalismi kriisiytyy länsimaissa omien lainalaisuuksiensa vuoksi. Länsimainen suurpääoma tarvitsee avukseen Islamin nousua. Tällä tavalla varmistetaan kapitalismin esteetön laajentuminen niille alueille, jotka eivät vielä täydellisesti ole kapitalismin hallinnassa. Työväenluokan on syytä taistella ponnekkaasti uskonnollisuuden kasvua vastaan. Se on merkittävä osa kapitalismin vastaista taistelua.

**Juha Kieksi
Loimaa**

VIRHEELLINEN TOLKULLISUUS

Tamperelainen-lehti lähti taas MV-verkkolehden linjoille tekstissään "Sääliksi käy tolkun ihmisiä". Siinä todetaan mm. seuraavaa: "Suomalainen sosiaaliturva perustuu siihen, että jokainen auttaa itseään viimeiseen euroon saakka. Vasta sen jälkeen saa apua yhteiskunnalta. Toimeentuloluokalla tarkastetaan kantasuomalaisen tulot, pankkitalletukset, käteisarvat ja muu omaisuus. Jos tuenhakija on pimitänyt varojaan esimerkiksi ulkomaiselle pankkitalille, tuet peritään takaisin."

Vastaanottoraha

Tähän periaatteeseen toimeentulotuki nimenomaan perustuu. Kolumnissa todetaan, että "maassa maan tavalla ja kaikille sama sosiaaliturva ja työmarkkinat". Sosiaaliturva on jo kaikille sama. Kansainvälis-

tä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain 20 § lopussa todetaan seuraavaa: "Vastaanottorahaa hakevan ja hänen perheensä tulot ja varat otetaan huomioon vastaanottorahaa myönnettäessä toimeentulotuesta

annetussa laissa säädetyllä tavalla."

Lain 20 § sanoo myös: "Vastaanottorahan määrä on vastaanottorahan perusosalla katettavien menojen ja vähäistä suurempien terveydenhuoltomenojen sekä käytettävissä olevien tulojen ja varojen erotus. Vastaanottorahan perusosa kuukautta kohti on: 1) yksin asuvalle ja yksinhuoltajalle 290 euroa, ateriapalvelut tarjoavassa vastaanotokeskuksessa 85 euroa; 2) muulla kuin 1 kohdassa tarkoitetulla 18 vuotta täyttäneellä 245 euroa, ateriapalvelut tarjoavassa vastaanotokeskuksessa 70 euroa; 3) perheensä kanssa asuvalle lapsella 185 euroa, ateriapalvelut tarjoavassa vastaanotokeskuksessa 55 euroa."

Toimeentulotuki

Summa vastaa siis toimeentulo-

tuen tasoa jo. Sekä määrältään että siltä osin, että muu varallisuus on käytettävä ensiksi. Joko kolumni on tarkoitushakuinen tai sen kirjoittaja ei tiedä, mistä hän puhuu. Se voi olla tarkoitushakuisen populistinen. Tällaisten tarinoiden avulla oikeutetaan sosiaaliturvan alasajo aivan kaikilta sekä suomalaisilta että ulkomaalaisilta.

Enemmistö suomalaisista lie-nee sen verran fiksuja, että heihin ei oppoa radikaali ihmisviha kuten polttopullojen heittäminen vastaanotokeskuksiin. Rasismi täytyy siis esittää jotenkin tulkullisemmin ikään kuin maltillisen, kasvatuksellisen ja kohtuullisen vaatimuksen hengessä. Esitetään ikään kuin ongelma, jota ei ole. Kai tämä on sitä "tolkullisuutta", mitä presidenttiä myöten

hehkutetaan.

Työmarkkinat taas eivät ole kaikille samat. Aivan samalla tavalla kuin suomalaisten pitkäaikaistyöttömien "aktiivointia" ja kuntouttavaa työtoimintaa puolestallaan populistisilla tarinoilla "sohvalla makaajista ja ostarinokujista", niin sama pätee myös turvapaikanhakijoihin.

Päivi Räsänen onkin ehdottanut jo kotouttavaa työtoimintaa. "Kuntoutettavia" ja "kotoutettavia" työläisiä ei tule asettaa vastakkain. Suomen ei pidä olla sellainen maa, jossa mikään ihmisryhmä joutuu tekemään töitä ilman palkkaa.

Henri Autero

Venezuelan viisi tietä:

Taistelu vallankumouksen puolesta jatkuu

Matti Laitinen

Venezuelan bolivaarisen tasavallan taloudellisen poliittisen ja taloudellisen kriisin ratkaisemiseksi on esitetty viittä erilaista toteutustapaa: uusliberalismia, markkinatalousreformia, nykyisen bolivaarisen politiikan korjausliikettä, siirtymistä kohti valtiososialismia ja siirtymistä yhteiskunnallisten liikkeiden johtamaan yhteisölliseen sosialismiin.

Hallituspuolue – Venezuelan yhdistynyt sosialistinen puolue (PSUV) – ilmoittaa puolueohjelmassaan haluavansa edistää kansanvallan neuvostojen valtaan perustuvaa valtiokorjausta, jonka hallintaan työläiset, talonpojat, opiskelijat, kotiäidit, sivistyneistö, taiteilijat, pientuottajat ja -yrittäjät kaupungeissa ja maaseudulla voivat osallistua demokraattisesti ja tasavertaisesti. Puolueen päämääränä on yhteisöllinen valtiososialismi. Se on edelleen jäsenmäärältään maan suurin puolue. Taistelu bolivaarisen vallankumouksen jatkumisesta ei ole päättynyt.

Kohti uusliberalismia

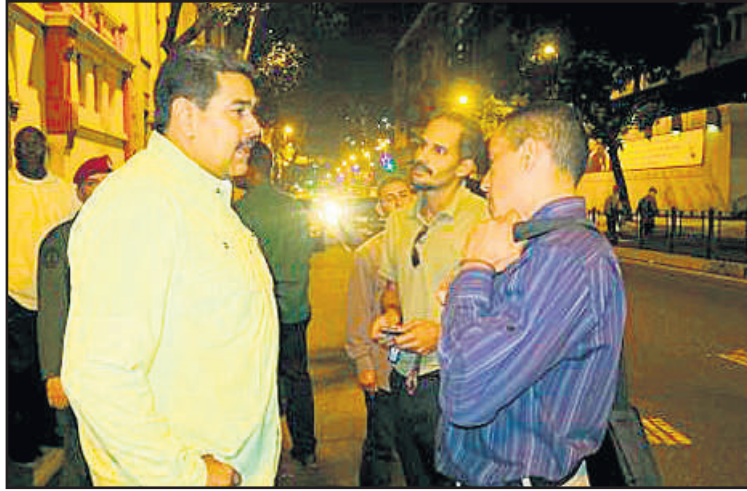
Oikeisto-opposition johto ja heidän tukijansa ovat uusliberalismia soveltavan kapitalismin kannalla. Tämä tarkoittaisi käytännössä valtion tulojen ankaraa karsimista, sosiaaliturvan leikkaamista, itsenäistä keskuspankkia, maan korkotason nousua, valtion yhtiöiden yksityistämistä, valtion vetäytymistä tuotannosta ja tuonnista, hintasäännöstelyn lopettamista ja bolivarin vaihtokursin kelluttamista, pääomien valvonnan poistamista ja hallituksen läpinäkyvyyttä. Tämä politiikka johtaisi bolivaarisen vallankumouksen yhteiskunnallisten saavutusten tuhoutumiseen ja tästä aiheutuvaan sisällissotaan.

Venezuelalaisen professorin ja kirjailijan Luis Britto Garcian mukaan kansalaisille on selvitettävä, että opposition jyrkimmän siiven vaatima kansanäänestyksen järjestäminen presidentin asemasta merkitsisi 15 vuoden aikana saavutettujen sosiaalisten, taloudellisten, terveydellisten ja kulttuurillisten etuuskien sekä julkisten palveluiden purkamista. Hänen mielestään sosialismin ideologista pohjaa pitäisi vahvistaa järjestötyössä, ja se pitäisi ulottaa myös koulujen opetukseen. Valtion korruptoituneet rakenteet pitäisi korjata. Yli 2 000 korruption kanssa tekemisessä ollutta valtion virkailijaa on jo joutunut oikeuteen. On ryhdyttävä myös torjumaan taloudellista sotaa, jossa tähän asti vain hyökkäävä oppositio on taistellut. Maan presidentillä pitäisi olla veto-oikeus sellaisia säädettäviä lakeja vastaan, jotka kieltävät tai tuhoavat kansalaisten taloudellisia, sosiaalisia, poliittisia ja kulttuurillisia oikeuksia.

Markkinatalousreformi

Markkinatalousreformia kannattavat ehdottavat maan valuutan keltuttamista, jotta valuuttakeinotellusta päästäisiin eroon. Tätä suuntausta edustavat ekonomistit kehittävät hylkäämään tai hellittämään pääomien valvontaa sekä hintasäännöstelyn pääsääntöistä poistamista tai hintojen säätämistä paremmin vastaamaan markkinahintoja. Reaalituloja voisi suojella kas-

Venezuelan yhtenä olennaisena ongelmana on se, että maa on edelleen markkinatalous, ja näin ollen markkinavoimat eli kapitalistit pyrkivät kaatamaan kaikki keinoin maan sosialistihallituksen. Tämä näkyy selkeästi salakuljetuksen, keinottelun ja mustanpörsin kaupan lisääntymisenä. Maan taloudellinen kriisi ei ole hellittänyt. Oikeisto-oppositiolla on jo käsissään lainsäädäntövalta, ja vastaavasti presidentti Nicolas Maduron johtamalla hallituksella on edelleen hallussaan toimeenpanovalta.

vattamalla tulonsiirroilla vähävaraisien ansioita, nostamalla pienituloisten palkkoja sekä vahvistamalla näiden työsuhdeturvaa. Kaikkein köyhimmille voisi suoda alennuskortteja perustarvikkeiden saannin takaamiseksi. Valtion tulisi lisäksi pidättäytyä tuotantotoiminnasta ja liiketoiminnasta. Ulkomaisten investoijia pitäisi käyttää maan teknologian kehittämiseen ja työvoiman kouluttamiseen.

Tämän suunnan kannattajat haluavat vetäistä vaalivoittonsa jälkeen henkeä, jotta tilanne Venezuelassa rauhoittuisi ja jotta valtion rooli talouden ja sosiaalipolitiikan sääntelijänä surkastuisi vähitellen ajan myötä. He vetoavat myös maan kapitalisteja säilyttämään mallitnsa. Heidän tavoitteenaan on siis luokkavastakohtaisuuksia hillitsemällä paluu sosialistisia ja kapitalistisia sektoreita sisältävästä siirtymätaloudesta takaisin kapitalistiseen markkinatalouteen. Pelataksaan itselleen lisäämään Maduron hallitus joutuu todennäköisesti tekemään joitakin väliaikaisia myönnytyksiä tälle oppositio mallillisempaa kapitalismia kannattavalle siivelle.

Bolivaarinen korjausliike

Maduron hallituksen politiikkaa on korjattava säätämällä bolivarin ja dollarin vaihtokurssia lähemmäksi toisiaan. Valtiojohtoon on kavennettava valtion hintatuen piirissä olevien tavaroiden ja palveluiden määrää, joita ovat esim. yleisyytuotteet, ulkomaan matkat, rahalähtykset ulkomaille jne. Sen on hiltattava hintoja lähemmäksi rinnakkaismarkkinoiden hintoja ja voimistettava hintasääntelyä sekä salakuljetuksen vastaisia toimia. Hallituksen on kamppailtava sen sisäistä korruptiota vastaan sekä otettava käyttöön progressiivinen verotusjärjestelmä sekä verotettava öljytuotteiden käyttöä. Sen on kohdistettava tukea ja varoja talouden strategisille lohkoille. Köyhimmille on tarjottava ruoka- ja tavarakuponeja. Lisäksi on hillittävä tuontia ja investoitava kansalliseen tuotantoon.

Onnistuessaan tämä korjausliike kohentaisi venezuelaisten luottamusta Maduron hallitusta kohtaan ja antaisi poliittisen aloitteen sen käsiin. Nämä toimen-

piteet eivät pelasta bolivaarista vallankumousta, mutta suovat chavistoille lisäämään valmistautua radikaalimpaan yhteiskunnan muuttamiseen.

Kohti valtiososialismia

PSUV:n ja Kommunistinuorien yhteisessä ohjelmassa todetaan: "Me ehdotamme asteittaista verouudistusta, ulkomaankaupan kansallistamista ja ottamista valtion valvontaan, ulkomaan velan tarkastamista, joka voisi merkitä jopa kieltäytymistä sen merkittävän osan tunnistamisesta, kamppailun organisoimista valtion ja yksityissektorin työpaikkojen vastakkainasettelua vastaan, yleistä palkan ja ansioiden korotusta, työläisten valvonnassa olevan perustotteiden jakeluveroston perustamista, valtiokoneiston toissijaisten menojen karsimista, kansallista teollistamissuunnitelmaa valtavassa mittakaavassa ja niiden virheiden poistamista, joita on tehty yhteisöllisen omaisuuden rajoittamisessa."

Tie kohti valtiososialismia edellyttää siis progressiivisen verotuksen käyttöönottoa, pankkisektorin ja ulkomaankaupan kansallistamista, kansallista teollistamissuunnitelmaa, valtiokoneiston tuhlauksen vähentämistä ja sen tehokkuuden nostamista. Nykyisen valtioneuvoston ministereitä pitäisi korvata kansanliikkeiden johtajilla. Venezuelan ulkomaan velka, valtion öljy-yhtiön PDVSA:n tila ja valtion virastojen toiminta olisi tarkastettava. Parlamenttiin tulisi perustaa yleisölle avoin ja pysyvä tarkastuskomissio. Työläisten palkkoja, työehtoja ja -turvallisuutta on suojeltava. On rakennettava asteittain työläisten itsehallinto tuotantolaitoksiin sekä ulotettava työläisten valvonta tavaratuotantoon, niiden jakeluun ja myyntiin. On luotava sosialististen yritysten verkosto ja laajennettava se asteittain koskemaan koko maan taloutta.

Esitetyt uudistukset kohdistuvat omistussuhteisiin, valtion talouteen ja sen rakenteisiin sekä vallanjakoon. Bolivaarisen vallankumouksen kannalta nämä ovat välttämättömiä toimia. Ne eivät kuitenkaan yksin riitä, koska valtiolla ei tarkoiteta vain hallituskoneistoa. Bolivaarista vallankumousta tukevien

voimien on kyettävä palauttamaan myös mielipidejohtajuus ja uskotavuus kansalaisyhteiskunnassa, kuten asianlaita oli Hugo Chávezin valtakaudella.

Kohti yhteisöllistä sosialismia

Useat yhteisötason organisaatiot, yhteisöneuvostojen aktivistit, intiaaniväestön järjestöt, työläisten hallinnoimat osuuskunnat ja yritykset sekä feministit ja kansalaisliikkeet kokevat valtion paremminkin ongelmana kuin ratkaisuna heidän vaikeuksiinsa. He syyttävät PSUV:ia ja Maduron hallintoa korruptoituneeksi, hierarkkiseksi, elitistiseksi ja 4. tasavallan asianhoitajaksi.

Tämä taho haluaisi siirtää asteittain poliittisen päätöksenteon ja taloudellisen toiminnan yhteisöjen hallintaan. He haluaisivat alistaa kaikki hallituksen toimet ja päätökset julkisen tarkastelun alaiseksi. He tahtoisivat edistää kulttuurillista ja poliittista uudelleen koulutusta synnyttääkseen uusia sosialistisia ja humanistisia arvoja. He tukevat tehtaisten, rakennusten, maalueiden ja muiden tilojen valtaamista riistäjiltä. He pyrkivät kansanhallintoon ja osallistuvaa demokratiaa toteuttavaan talouteen. He haluaisivat valtion toimivan lähinnä itsehallinnollisten sosialististen projektien mahdollistajana ja rahoittajana.

Vuonna 2014 Venezuelassa oli yli 40 000 rekisteröityä yhteisöneuvostoa. Suunnitelmana on korvata maan valtio- ja hallintorakenteita yhteisöneuvoston harjoittamalla alueellisella päätäntä- ja toimintavallalla. Yhteisöneuvostot kokoavat yhteen kansalaisia, yhteiskunnallisia liikkeitä ja kansalaisjärjestöjä. Ne harjoittavat osallistuvaa demokratiaa ja suoraa itsehallintoa sekä monenlaista sosiaalista tuotantoa pitäen sisällään myös ekososialistisia kokeiluja.

Maassa toimi lisäksi yhteisöneuvostojen yhteistyöelimiä 778 virallistettua alueellista kommuunia. Niiden jäsenet valittiin paikallisista yhteisöneuvostoista. Niiden toimialueeseen kuuluivat laajempien projektien rahoitus ja niistä vastaaminen. Ne voivat esittää ehdokkaita osavaltion hallintoon, sosiaaliin ohjelmiin ja liittovaltion virastoihin. Kommuunit perustettiin presidentti Maduron toimesta. Niiden pitäisi kattaa v. 2019 68 %

maan väestöstä. Ne ovat bolivaarisen sosialismin peruspilareita etenkin maaseudulla. Tavoitteena on vuorovaikutukseen perustuvan yhteistyön saavuttaminen kommuunien puheenjohtajien ja paikallishallinnon, valtion ja kansallisen hallituksen kanssa.

Lopuksi

Bolivaarisen vallankumouksen jatkuminen edellyttää bolivaarista korjausliikettä, uudistuksia omistussuhteisiin, valtion talouteen ja sen rakenteisiin sekä vallanjakoon, luottamuksen palauttamista kansalaisyhteiskunnassa ja väestön sosialistisen tietoisuuden kohentamista. Tämä kaikki edellyttää bolivaarista vallankumousta tukevien kansalaisjärjestöjen, liittolaistuolueiden, yhteisöneuvostojen sekä valtiososialismin ja yhteisöllisen sosialismin kannattajien tasavertaista yhteistyötä päätöksenteossa ja niiden keskinäistä vallanjakoa valtiojohtossa sekä jäsenistön mielipiteen huomioimista PSUV:issa. Valintatilanteen kapitalismin palauttamisen ja sosialismin siirtymisen välillä ratkaisee lopulta se, kenellä on kansan enemmistön ja maan armeijan tuki takanaan.

Antonio Gramscin mukaan: "Yhteiskunta voi olla olemassa ainoastaan valtiona, joka on kaikkien oikeuksien ja velvollisuuksien lähde ja niiden kohde, kaiken yhteiskunnallisen toiminnan samansuuntaisuuden ja onnistumisen tae." Valtiota tarvitaan edelleen. Kyse on paremminkin valtion luonteesta, vallanjaosta ja siinä vallitsevista omistussuhteista - ketä valtio palvelee ja kenen etuja sen olemassaolo suosii. Sillä kenellä on käsissään yhteiskunnan taloudellinen valta ja siihen ankkuroitu poliittinen valta, on viime kädessä hallussaan myös todellinen valta yhteiskunnassa. Valta yhteisöneuvostoille!

Matti Laitinen

Artikkeli perustuu toimittaja James Suggettin 27.12.2015 Venezuelanalisis-sivuilla julkaisemaan artikkeliin "Potential Paths out of the Economic Crisis" ja Luis Britto Garcian arvioon: Mitä on tehtävä?, aporrea.org 6.1.2016 sekä Matti Laitisen omiin artikkeleihin, hänen v. 2001–2016 bolivaarisesta vallankumouksesta tekemiinsä havaintoihin ja johtopäätöksiin

Solidaarisuutta Ukrainan kommunistiselle puolueelle

Oikeusprosessi Ukrainan kommunistisen puolueen (CPU) kieltämiseksi on lähellä päätöstään. Kiovan alueen hallinto-oikeuden (DACK) tuomio ensimmäisessä oikeusasteessa on vastoin Ukrainan lainsäädäntöä ja kansainvälisiä standardeja, ja se on tehty kirjallisella menettelyllä ilman osapuolten osallistumista menettelyyn. Näissä oloissa on mahdotonta puhua oikeusprosessin puolueettomuudesta ja objektiivisuudesta.

Olemme varmoja, että tämä oikeudenkäynti on poliittinen, ja sen tarkoituksena on tuhota Uk-

rainan kommunistinen puolue - todellinen oppositio nykyiselle järjestelmälle.

Haluamme kutsua teidät kaikki, hyvät Toverit, mukaan tähän prosessiin tukemaan Ukrainan kommunistista puoluetta! Vain myötätuntomme ja tukemme voi auttaa puoluetta selviämään (Kiovan) uusfasistisen hallinnon hyökkäyksestä!

Kommunistisen ja työväenpuolueiden tietotoimisto (Cominform)

**Kalevi Wahrman
Puheenjohtaja
Sergey Skvortsov
Pääsihteeri**

Banderalaisten nousu Länsi-Ukrainassa

Taustaa

Stepan Bandera syntyi 1.1.1909 Staryi Uhrynivissä Ivano-Frankovskin alueella. Se on nykyistä läntisintä Ukrainaa, mikä kuului aiemmin yhdessä itäisen Puolan osan kanssa Galitsian vanhaan maakuntaan. Banderan syntymän aikaan Galitsia oli vielä osa Itävalta-Unkaria. Stepan Bandera syntyi kreikkalais-katoliseen pappisperheeseen ja oli oikeutettu harjoittamaan opintoja. Hän oli kirjoilla Lvovin polyteknisessä yliopistossa vuosina 1928-1933. Lvovin alue kuului siihen aikaan Puolan hallitsemaan Galitsiaan. Tämä perustui Neuvosto-Venäjän ja Puolan vuonna 1921 solmimaan Riian rauhansopimukseen. Alue oli tullut Puolan ja Neuvosto-Venäjän sodan 1919-1920 loppuvaiheessa jälkimmäisen hallintaan. Neuvosto-Venäjä luopui siitä kuitenkin Riian sopimuksessa. Puolan tasavalta oli perustettu vuonna 1918. Puola oli saanut Galitsian muodollisesti vuonna 1919 Itävalta-Unkarin hajottua ensimmäisen maailmansodan seurauksena. Ukrainassa taas oli julistettu neuvostotasavalta vuoden 1917 lopulla. Tämä johti myöhemmin siihen, että Ukrainasta tuli vuonna 1922 yksi Neuvostoliiton perustajajäsenistä.

Juri Kozlov ja banderalaiset

Komsomolskaja Pravdan Pietarin painos 22.-29.10.2014 julkaisi Juri Kozlovin laajan haastattelun otsikolla "Bandera ei ollut ukrainalainen". Kozlov on vuonna 1929 Brjanskin alueella Djatkovossa (Lounais-Venäjällä) syntynyt entinen Valtion turvallisuuskomitean (KGB) eversti. Hän valmistui vuonna 1952 Lvovin valtionyliopiston oikeustieteellisestä tiedekunnasta ja työskenteli tämän jälkeen Valtion turvallisuusministeriön (MGB) tehtävissä. Nämä tutkinta- ja operatiiviset tehtävät kohdistuivat siihen aikaan mm. Lvovin ja Ivano-Frankovskin alueille. Kozlov asui Lvovissa vuoteen 2003 asti. Varsinaisen uransa jälkeen hän työskenteli vielä Upseeriliiton lehdien toimituksessa.

Se, miten Kozlovin ura on liittynyt läheisesti banderalaisuuteen ja sen tutkimiseen, johtuu ennen kaikkea hänen tehtävistään ja toimialueestaan heti valmistumisensa jälkeen. Vielä siihen aikaan sodan jälkeen Ukrainan läntisimmässä osassa oli hyvin levoton. Kun neuvostoarmeija oli ajannut vuonna 1944 saksalaiset miehittäjät pois näiltä alueilta, niin sota ei loppunutkaan siihen. Stepan Banderan galitsialaiset natsijoukot jatkoivat maanalaista taisteluaan Ukrainan neuvostovaltaa vastaan mm. Karpaattien vuoristosta käsin. Nämä "metsäveljet" hävisivät taistelunsa pääosin noin vuoteen 1952 mennessä. Kozlov oli vuosikautia näiden tapahtumien jälkiselvittelyissä mukana.

Kozlovin kirja ja ennustukset tulevaisuudesta

Juri Kozlov julkaisi vuonna 2008 kirjan "Ukrainan banderisaatio – pahin uhka Venäjälle". Hän kirjoitti myös artikkelin "Galitsia ei ole Ukrainaa, eivätkä galitsialaiset nationalistit ukrainalaisia". Näissä kirjoituksissaan Kozlov ennusti monia tulevia tapahtumia, jotka valitettavasti alkoivatkin sitten toteutua vuoden

Banderalaisten juuret johtavat länsiukrainalaiseen äärinationalistiin ja fasistiin Stepan Banderaan. Banderalaisten tunnukset olivat näkyvästi esillä kaksi vuotta sitten Kiovan Maidan-aukiolla, samoin kuin natsi-Saksan aikaiset hakaristit, rautaristit ja SS:n salamet. Banderasta on muotoutunut nyttemmin Ukrainassa eräänlainen kulttihahmo. Hänelle on nimetty kaupungeissa katuja ja aukioita. Hänen mainettaan on puhdistettu historiankirjoituksessa ja hän on ollut symbolina Donbassin kansantasavaltoja vastaan käytävässä sodassa. Azov- ja muut länsiukrainalaiset natsipataljoonat kantavat Banderan kuvia hakaristitunnustensa rinnalla. Banderalaisuus on henkinen kattorakennelma äärinationalistisille puolueille (Vapauspuolue, Oikea sektori jne.), muille järjestöille sekä armeijan vapaaehtoisille yksiköille. Virallisetkin tahot ovat olleet aktiivisesti mukana Banderan kunnianpalautuksessa.

Kuva: Heikki Männikkö

Fasismien vastainen mielenilmaisu järjestettiin Ukrainan lähetystöllä 25.8.-15. Tilaisuudessa kysyttiin, miksi myös Suomi tukee poliittisesti avoimesti fasistista valtiota?

2013 lopulla Kiova ja läntisessä Ukrainassa. Väestön banderisaatio kiihtyi kohti sisällissodan alkamista. Banderalaisten revanssi oli alkanut. Fasismi ei ollut koskaan ehtinyt kunolla hautautua. Neuvostoliiton hajoaminen oli osaltaan vapauttanut nämä pimeyden voimat. Tässäkin toteutui vanha määritelmä, että fasismi on kapitalismin äärimmäinen ilmenemismuoto.

Kozlov Banderasta

Kozlovin mukaan Bandera ei koskaan suorittanut opintojaan loppuun, vaan "viehätty terrorismita". Vuonna 1930, jolloin Bandera oli täyttänyt 20 vuotta, hän joutui todistajaksi tapahtumiin, joihin puolalaiset syöllistyivät Itäisessä "Vähäpuolassa". Puolalaiset tappoivat ja vammauttivat yli 5000 galitsialaista epäiltyinä sabotaaseista, tuhopoltoista ja puolalaisten laitosten ryöstöistä. Bandera liittyi uuteen liikkeeseen – Ukrainalaisten nationalistien organisaatioon (OUN). Tämän mukana Bandera ryhtyi vainoamaan ja tappamaan puolalaisia vallanpitäjiä. Eräiden lähteiden mukaan hänet tuomittiin kuolemaan vuonna 1934 Puolan sisäministerin murhasta. Tuomio muutettiin kuitenkin elinkautiseksi vankeudeksi. Puolaan tunkeutuneet saksalaiset pääsivät Banderan vapaaksi puolalaisesta vankilasta syyskuussa 1939.

Saksalaisten miehitys

Kun Neuvostoliitto oli vuonna 1939 vapauttanut Länsi-Ukrainan Puolan hallinnasta, päätti alueella toiseen kertaan ja nytkin vain hetkeksi vuosisatoja kestänyt alistussuhde Itävalta-Unkariin ja Puolaan. Alistajaksi vaihtui sitten natsi-Saksa, joka vuonna 1941 valtasi kokonaan Puolan ja Ukrainan, aloittaen miehityksen, jota kesti aina vuoteen 1944 asti. Banderalaiset toimivat miehityksen aikana aktiivisesti SS:n ja Gestapon palveluksessa. Seurauksista saivat kärsiä lukemattomat juutalaiset, puolalaiset, neuvostovenäläiset ja -ukrainalaiset. Banderan OUN:n partisaaniarmeija alkoi toimia vuonna 1942 saksalaisten tukena.

Natseilla ristiriitoja

Banderalle itselleen koitui vaikeuksia, kun hän yritti pettää saksalaisia tavoittelemalla näiltä varoja oman erillisen valtionsa luomiseksi. Tämä tapahtui vuonna 1941 saksalaisten miehittämällä Lvovin kaupungin. Bandera julisti silloin itsenäisen Ukrainan valtion syntyneeksi. Kun Hitler kuuli tästä, niin Bandera ja joukko hänen kannattajiaan vangittiin.

Saksalaiset eivät hyväksyneet kansallista hallitusta Ukrainaan. Bandera oli vankileirillä lähes sodan loppuun asti. OUN:n partisaanit tietyvästi vapauttivat hänet.

Sodan jälkeen

Kuten aiemmin mainittiin, niin banderalaiset jatkoivat sodan päätyttyä Länsi-Ukrainassa taisteluaan neuvostovaltaa vastaan. Maanalainen sota kesti vuosikautia. Ilman ulkopuolista apua se olisi voinut loppua lyhyeen. Saksan antauduttua vuonna 1945 tuhannet itäeurooppalaiset saksalaisten kanssa yhteistoimintaa harjoittaneet henkilöt saivat turvapaikan USA:sta, Kanadasta, Britannia tai Etelä-Amerikasta. Monet jäivät myös esimerkiksi Länsi-Saksaan antikommunististen organisaatioiden palvelukseen. Useimmat näistä olivat olleet aktiivisia natseja sodan aikana, kuten myös Länsi-Saksaan siirtynyt Stepan Banderakin. Länsi-Ukrainaan ja Karpaateille jäi kuitenkin suuri joukko OUN:n aseistettuja partisaaneja.

Kylmän sodan aikaan

Banderan siirryttyä sodan jälkeen Länsi-Saksaan hänen johtamansa nationalistijärjestö sijoitettiin sinne ja organisoitiin uudestaan. Neuvostoliitto vaati Banderan ja monen muun hänen kaltaisensa natsin luovuttamista sotarikollisina. Yhdysvaltalaiset kuitenkin suojelivat Banderaa ja muita vastaavia, koska näistä katsottiin olevan apua syntymässä olevassa kylmässä sodassa.

Banderan loppu

Kozlovin mukaan nuori banderalainen Bogdan Stashynski (Lvovista)

suihkutti täytekynästä myrkyllistä ainetta Banderan kasvoille. Tämä tapahtui Länsi-Saksassa vuonna 1959. Bandera kuoli myrkytykseen. Hänet haudattiin 20. lokakuuta 1959. Haudasta on nyttemmin tullut ukrainalaisten fasistien pyhiinvaelluskohde. Stashynskin motiiveista ei ole tietoa, mutta hänet tuomittiin kuitenkin vuonna 1962 kahdeksaksi vuodeksi vankeuteen. Länsi-Saksan korkein oikeus oli päättänyt, että Stashynski oli syyllistynyt Banderan murhaan ja että Neuvostoliiton hallitus oli siihen osasyllinen. Kozlovin kertomasta voisi päätellä, ettei NKP:n silloisella pääsihteerillä Hrushtshovilla, eikä Ukrainan KP:n ensimmäisellä sihteerillä Kiritschenkolla, olisi ollut suuremmin huomauttamista tällaista mahdollista KGB:n operaatiota kohtaan.

Banderalaisuuden nousun syistä

Juri Kozlov kertoi haastattelussaan, että banderalaiset menettivät sodan aikana ja sen jälkeisessä maanalaisessa taistelussa noin 80 000 partisaaniaan. Häneltä kysyttiin kuinka oli mahdollista, esimerkiksi tämän tiedon perusteella, banderalaisen uusi nousu viime vuosina? Kozlov pyrki erittelemään monipuolisesti, miksi juuri nykypäivän galitsialaiset ja monet muutkin, erityisesti läntisimmässä Ukrainassa, ovat olleet alttiita natsismin vaikutukselle.

Kozlov lähtee niinkin kaukaa, kuin 16. vuosisadalta, jolloin nämä alueet kuuluivat "Brestin Unioniin". Ukrainalainen, aiemmin ortodoksinen väestö, pakkokäännytettiin ja liitettiin silloin ns. Uniaattikirkkoon. Tämä edusti katolista siipeä kirkkokuntien sen aikaisessa valtaistelussa. Keskeisiä tunnuksia siinä olivat Venäjän ja ortodoksisuuden vastaisuus. Tämä prosessi jatkui yli 300 vuoden ajan, joten ei ole ihme, että vastaavat asenteet ovat edelleenkin vahvasti esillä läntisen Ukrainan alueella.

Ukrainassa uniaatit tarkoittaa periaatteessa samaa kuin kreikkalais-katoliset, jota sanaa esimerkiksi Venäjällä ei käytetä enää ortodokseista. Bandera oli kreikkalais-katolisesta pappisperheestä, joten hän oli taatusti myös aito uniaatti. Käytännössä Uniaattikirkko edusti paavinvaltaa, vaikkei nimellisesti ollutkaan roomalais-katolinen.

Uniaatit ja natsit

Uniaatit toimivat vuosina 1941-1944 yhteistyössä saksalaisten miehittäjien kanssa. Se oli toimintaa, joissa kirkon kirjoja käytettiin mustina listoina ja annettiin miehittäjien käyttöön. Ukrainalaisia kommunisteja, demokraatteja ja patriootteja vainottiin. Uniaattikirkko kiellettiin vuonna 1946. Myöhemmin perestroikan aikaan vuodesta 1989 kirkkoa on taas elvytetty. Arvioidaan, että 10 % ukrainalaisista on nykyisin sen vaikutuspiirissä. Mm. Lvovin kaupunki on sen vankkaa tukialuetta.

Muita lähtökohtia

Brestin Unionista asti galitsialaiset olivat myös taloudellisesti ja sivistyksellisesti satoja vuosia alistetussa asemassa. Köyhyys, kurjuus ja lukutaidottomuus oli yleistä. Eurooppalaiset isännät pitivät heitä orjina. Voi sanoa, että vasta vuonna 1944, jolloin neuvostoarmeija vapautti Länsi-Ukrainan saksalaisista, pitkään

Kuva: Johan Bäckman

Euromaidanin aikaan fasistien päämaja oli kaupungintalossa. Salia koristi Stepan Banderan kuva. Banderalaiset liittoutuivat hiteriläisten kanssa ja osallistuivat juutalaisten teloituksiin.

alistetuille tuli ensimmäisen kerran todellisuudessa mahdollisuus ryhtyä olojensa kohentamiseen. Eikä sekään ollut helppoa Ukrainan neuvostotasavallan maantieteellisen sijainnin ja kylmän sodan olosuhteiden johdosta.

Kozlov, joka ei pidä läntisiä ukrainalaisia "oikeina" ukrainalaisina, tulkitsee nykytilannetta myös niin, että parin viimeisen vuoden aikana "galitsialaiset" ovat halunneet vain päästä hyötymään Itä-Ukrainan, erityisesti Donbassin, kehittyneemmästä teollisuudesta ja luonnonvaroista, kaasua myöten. Joka tapauksessa, sosialistisen Ukrainan aikaa lukuunottamatta, pitkään jatkunut länsiukrainalaisten taloudellinen ja henkinen sorto yhdistettynä uskonnon vaikutukseen, ovat luoneet otollisen pohjan fasismin vaikutukselle ja sen laajenemiselle. Huolimatta "uuden Ukrainan" oligarkeista, korruptiosta ja muista markkinatalouden ilmiöistä, kansanjoukot eivät näytä vieläköän olevan selvillä, missä ollaan menossa ja kenen johdolla. USA, EU, paikalliset oligarkit ja uusnatsit tekevät toistaiseksi lähes mitä haluavat. Mutta eivät koko Ukrainassa.

Neuvostoliitto ja Venäjä

Kozlov kritisoi myös entistä Neuvostoliittoa ja nyky-Venäjää osasyllisenä nykyiseen banderalaisilmioon. Hän katsoo, että 1960-luvun liberaalisointisuuntaus NL:ssa johti esimerkiksi siihen, että suuri joukko vielä vankiloissa olleista maanalaisen kauden aikana vangituista banderalaisista vapautettiin ja rehabilitoitiin. Ja usein ilman perusteita. Näillä ja näiden jälkeläisillä on nyt osoitautunut olleen ja olevan päämäärätietoista tarkoituushakuisuutta menneisyyden palauttamiseksi. Tieto ja kokemus ovat periytyneet.

Venäjää Kozlov arvostelee siitä, ettei vuoden 1991 jälkeen pidetty tarpeeksi yhteyksiä Ukrainan kansaan, vaan keskityttiin lähinnä ylätason ystävyyteen. Maat ja kansat pääsivät erkaantumaan toisistaan ja varsinkin Ukrainan puolella jäi näin tilaa Venäjän, venäläisten sekä venäjänkielisten vastaiselle ilmapiiirille ja toiminnalle. Fasismi käytti virheitä hyväkseen ja aktivoitui.

Jaakko Ahvola

Lähteitä:

Kansan ääni 2/2014
Tiedonantaja 5.8.1983

Venäjä: jääkaappi voittaa television

Sergei Skvortsov

Virallinen propaganda vaakuutti hyvin aktiivisesti kansalaisia siitä, että Venäjän ulkopoliittika on pelkkien voittojen summa, jonka hyväksi pitää vain kestää vielä jonkin aikaa. Ja tämä ajatus pysytteli ihmeellisesti tavalla hengissä, sillä vielä hiljattain netti oli täynnä näitä lausuntoja. Toisaalta huomattava osa venäläisistä (eräät uskovat tähän vielä tänäkin päivänä) oli vilpittömästi vaakuuttunut siitä, että Venäjän elintaso on vain hieman jäljessä EU:n elintasosta. Ja siinä tapauksessa ei mitään pahaa tapahdukaan - erityisesti kun myös EU-maat joutuvat tavaltaan paljon kärsimään Venäjän vastapakteista.

Venäjän elintaso laahaa EU:n jäljessä

Tosiasiaa virallistenkin tilastojen mukaan Venäjän väestön elintaso, jopa taloudellisenkin hyvinvoinnin aikakaudella, oli EU:n tasoa huomattavasti jäljessä. Kaksi vuotta sitten voimassa olleen valtuutuksen mukaan (mainitsen tästä siksi, koska nurkkapatriootit olettavat, että ruplan nykyinen kurssi on voimakkaasti alimitoitettu ja ruplan devalvaatiota pidetään melkein tihutyönä) keskipalkka Venäjällä oli vain 750 euroa kuussa. Tämä luku on tavallaan todellakin vertauskelpoinen EU:n uusien jäsenmaiden palkkojen kanssa, mikä tuntui hyvältä saavutukselta.

Yhdessä eräiden muiden taloustieteilijöiden kanssa olen puhunut jatkuvasti siitä, että tilanne on toisin päin ja nyt tilanne on kärjistynyt huomattavasti. Hiljattain ar-

Sanon heti, että en ole itse keksinyt tuota sanontaa. En tiedä, kuka sen on keksinyt. Se syntyi muutama kuukausi sitten ja sitä käytettiin, ei nykyajassa, vaan tulevaisuuden aikamuodossa. Enemmän tai myöhemmin taloudellinen realismi tulee voittamaan virallisen propagandan. Tuolloin ne, jotka näin sanoivat, pitivät vakavasti todellisuudesta siitä, että venäläiset melkein 100-prosenttisesti hyväksyvät Putinin politiikan. Muuten vaikka valtiovalan kannatus ei ole todellisuudessa koskaan ollut 80% eikä koskaan 90%, niin juuri television avulla sitä on pystytty pitämään korkealla tasolla. Näin on ollut myös silloin, kun väestön valtaenemmistön elintaso valtiovalan harkitsemattoman talouspolitiikan, Lännen pakotteiden ja öljyn hinnan laskemisen tuloksena on lähtenyt laskukierteeseen.

Kuva: Heikki Mänttikö

Kirjoittaja arvioi kommunistien (Zuganov) voittavan vapaissa vaaleissa Venäjällä. Heidän linjansa hän katsoo tuskin sosialidemokraattiseksi.

viomme vahvistuivat oikeiksi ja vieläpä hyvin tarkasti.

Köyhyys Venäjällä 79 %, ei 14 %

Valtion virallinen Valtakunnallinen yhteiskunnallisen mielipiteen tutkimuskeskus (VTSIOM) julkaisi viime tammikuussa venäläisten aineellisen toimeentulon tutkimuksensa tulokset. Muuten tämä on samainen keskus, joka kertoo satuja Putinin muka melkein 100-prosenttisesti kannatuksesta. (Nyt sosiologit kylläkin väittävät, että 82% hyväksyy Putinin politiikan, mutta Putinin luottamuksen kannatus on 58%. Näin suuri ero selitetään "venäläisen sielun" eräillä erikoispiirteillä.) Nyt näyttää siltä, että viranomaiset ovat

jättäneet huomaamatta tämän tutkimuksen. Miksi ajattelen näin? Siksi, että tämän tutkimuksen tulokset poikkeavat merkittävästi Venäjän Tilastokeskuksen virallisista tuloksista.

Mutta palataan asiaan.

VTSIOM:n tutkimus osoittaa, että tällä hetkellä 9 %:lla Venäjän väestöstä ei riitä raha elintarvikkeiden ostamiseen (tämä luku on viimeisen vuoden aikana enemmän kuin kaksinkertaistunut!), vielä 30 % ilmoittaa, että elintarvikkeisiin raha vielä riittää, mutta vaatteiden ostamisen kanssa on ongelmia ja 40 % ilmoittaa, että raha riittää vain ruokaan ja vaatteisiin, mutta jääkaapin tai television ostaminen on jo ongelma. Kaikki tämä tekee 79% Venäjän väestöstä. Nimenomaan tämä luku

on köyhyyden todellinen osoitin eikä myyttiset 14%, joista Venäjän Tilastokeskus puhuu! Miltä kaikki tämä näyttää ruplissa ja euroissa? Toetaan heti, että eräiden kotimaisten propagandistien mielestä Venäjän ja EU:n palkkojen vertaaminen on mahdotonta, koska Euroopassa hinnat ovat 10-12 kertaa korkeammat kuin Venäjällä. Tämä väite ei kuitenkaan pidä paikkansa. Nykyisen valtuutuksen mukaan jopa EU:n "kalliimmiksi maissa" hintataso on kaksi kertaa korkeampi kuin Venäjällä ja muissa jäsenmaissa ero on vielä pienempi. Näin ollen vertailu on hyvinkin mahdollinen.

Venäjän tilastokeskus keksi rinnakkaisen todellisuuden

Suorittakaamme nyt vertailu. Kyselyyn osallistuneista venäläisistä 13% saa tuloja 5 000 ruplaa (60 euroa) kuukaudessa, vielä 33% saa keskimäärin tuloja 5 000 - 10 000 ruplaa (60-120 euroa) kuussa ja vielä 26% - keskimäärin 10 000 - 15 000 ruplaa (120-180 euroa) kuussa. Yhteensä 72% Venäjän kansalaisista saa toimeentuloa korkeintaan 15 000 ruplaa (180 euroa) kuussa! Miten se on mahdollista, että palkka on yli 30 000 ruplaa (300 euroa) ja työttömyys noin 6%? Se ei ole mitenkään mahdollista. Vai olisiko se niin, että VTSIOM kuumentaa tunteita? No ei tietenkään. Kyse on vain siitä, että Venäjän Tilastokeskuksen, Terveysministeriön ym. virastojen taikurit ovat keksineet eräänlaisen rinnakkaisen todellisuuden, missä ehkä vallitseekin sellainen pienen pieni kriisi, mutta kokonaisuudessaan siellä on hyvä elää. Venäjän Keskuspankki kehottaa jopa vakavissaan kansalaisia "olemaan ostamatta useampia televisioita!".

Ilmeisesti Venäjän useat virkamiehet todellakin asuvat selaisessa rinnakkaistodellisuudessa. Mutta perusosa venäläisistä asuu muissa oloissa, kuten lukijamme sen hyvin tietävät. Sosiaalinen jännitys luonnollisesti voimistuu ja viranhaltijoiden arvovalta laskee. Jos vielä muutama kuukausi sitten niitä muutamia henkilöitä vastaan - jotka uskalsivat kritisoida avoimesti jostain Venäjän yksittäistä näkökohtaa ja erityisesti Putinia henkilökohtaisesti - hyökättiin netissä rajusti, kuin "viidettä kolonaa" vastaan, niin nykyään sellaista kritiikkiä esitetään vaikka kuinka paljon. Putinin pitämisen epäonnistuneen "suuren lehdistötilaisuuden" jälkeen aivan kuin pato olisi murtunut. Ja jos taloudellista ihmettä ei tapahdu, niin tilanne vain huononee entisestään.

Tulevat vaalit hermostuttavat Kremlin johtoa

Valtiovalan arvovalta on hiipunut jo aiemminkin, mutta ihmiset ovat vain olleet siitä hiljaa. Viime vuoden syyskuussa Venäjällä pidettiin paikallisvaalit - imitoidut, kuten tavalisesti. Me olemme alusta alkaen, että tullaan suorittamaan mittavia vääristelyjä, mutta tällä kertaa vääristelyjen mittasuhteet olivat kerrassaan mielikuvitukselliset. Äskettäin Etelä-Venäjälle tekemäni matkan aikana minulle kerrottiin eräällä paikakunnalla suurena salaisuutena, että syyskuun vaaleissa siellä äänesti valtapuoluetta eli Yhtenäistä Venäjää todellisuudessa vain 16% äänestäjistä pöytäkirjaan merkittyjen 76% asemesta.

Kuluvan vuoden syyskuussa Venäjällä on tarkoitus pitää parlamenttivaalit ja sosiaalinen jännitys tulee kasvamaan entisestään. Mittavien vääristelyjen yhteydessä viranomaiset saattavat joutua tekemisiin vuoden 2011 tapaisten protestien kanssa. Taloudellinen tilanne on tällä kertaa huomattavasti vaikeampi ja protestien mittasuhteet saattavat huomattavasti kasvaa. Väestöllisten tekkijöiden perusteella voidaan päätellä, että Kremlissä ollaan asiasta vakavasti huolissaan. Keskusvaalilautakunnan kokoonpano muuttuu. Vuonna 2011 eräällä vaalialueella kävi äänestämässä 146% valitsijoista. Kaikissa vaalineuvotteluissa korkeat virkamiehet korostavat, että vaalit on pidettävä mahdollisimman rehellisesti. Mutta onko se mahdollista? Epäilen kovasti. Siinäkin tapauksessa, että "ylhäältä" puuttattaisiin vaaleihin vilpittömästi, niin paikan päällä tätä ohjetta ei voida toteuttaa loppuun asti. Peliin sijoitetaan liian paljon sekä arvovaltaa että rahaa. Siitä ei paikallinen eliitti ole valmis luopumaan noin vaan.

Lähiajat paljastavat, mikä on Venäjän eliitin vaikea valinta

Rehellen ääntenlaskennan tapauksessa Yhtenäisen Venäjä varmasti häviää vaalit. Mieltikäämme äskeistä esimerkkiä, jossa todellisuus oli 16 % äänistä 76 % sijaan. Mutta on olemassa toinenkin esimerkki, josta voidaan puhua avoimesti. Kysymys on vaaleista (tällä kertaa ilman lainausmerkkejä), jotka pidettiin viime syyskuussa Siperiassa Baikal-järvellä sijaitsevassa Irkutskissa. Siellä valittiin paikallinen maaherra. Jostain syystä (luullakseni ihan kokeilu-mielessä) ei-toivottuja ehdokkaita ei suljettu pois vaaleista ennen äänestystä. Vaalikampanjoita ei häiritty ja vaalien tuloksia ei vääristelty. Tämän kaiken tuloksena Yhtenäisen Venäjä hävisi vaalit selvästi G. Zyganovin johtaman kommunistipuolueen ehdokkaalle. Toisaalta kuinka vilpittömästi liittovaltion edustajat voivat puhua "rehellisistä vaaleista"? Kuten olen jo tullut todenneeksi, äänen normaalin laskennan tapauksessa Yhtenäisen Venäjä häviää vaalit ennen kaikkea kommunistipuolueelle, jonka ideologia on sosialidemokratian ja vasemmistolaisen nationalismin sotkua sekä häviää heraa Zhirinovskin johtamalle Liberaalis-demokraattiselle puolueelle (joka muistuttaa eräällä tavoin perussuomalaisia).

Nyt nämä kaksi puoluetta ovat Kremlin täydessä vallassa ja rehellisten vaalien tapauksessa Yhtenäisen Venäjä joutuu solmimaan ainakin vaaliliiton näiden puolueiden kanssa tai jopa joutuu tekemään tilaa valtaelimityksessä. Miten nämä puolueet tulevat käyttäytymään, sitä on vaikeata ennustaa. Mutta täydellisenkin laillisuuden oloissa Putinin on sitä vaikeata edes kuvitella - nykyinen vt. presidentti kun ei ole totunut sopimaan mitään kenenkään kanssa ja suhtautuu yleensä politiikkaan eräänlaisena mielettömänä rituaalina. Näin ollen Venäjän nykyisen eliitin edessä on hyvin vaikea valinta. Mikä se tulee olemaan - siitä me kuulemme jo lähiaikoina.

**Sergei Skvortsov
NKP:n keskuskomitean ensimmäinen (pää-) sihteeri
15.02.2016**

Raideliikenteen yksityistäminen estettävä.....

jatkoa sivulta 2

valtiolle rataverkoston käyttämisestä, niin vuonna 2014 vain yksi yksityisistä yhtiöistä maksoi valtiolle enemmän kuin, mitä se sai erilaisten tukien muodossa.

Ammattiliittojen keskusjärjestö vaatii peruuttamaan junaliikenteen yksityistämisen

Keskusjärjestön mukaan suurempia säästöjä saataisiin peruuttamalla junaliikenteen yksityistäminen. Viidessä vuodessa säästö olisi kaksi miljardia euroa. Tämä summa voitaisiin käyttää lippujen hintojen laskemiseen.

TUC:n ja junaliikenteen ammattiliittojen yhteinen järjestö junaliikenteen julkiseksi palveluksi palauttamisen puolesta arvioi, että kausilippujen hinnat laskisivat kymmenen prosenttia, mikäli liikenne siirrettäisiin julkiseksi palveluksi. Yksityistämisen peruuttaminen ei maksaisi mitään, mikäli se tehdään yksityisen junayhtiön toimilupakauden päättymisen yhteydessä. Kolmasosa säästöistä tulisi, kun yksityisten junayhtiöiden 714 miljoonan euron voittoa ei enää

maksettaisi osakkeenomistajille.

Veronmaksajat rahoittaisivat yksityisten voittoja myös Suomessa

Kilpailun vapauttaminen raideliikenteessä voidaan tehdä käytännössä ainoastaan antamalla valtion omistuksessa oleva junakalusto yksityisten toimijoiden käyttöön, koska raideliikenteeseen tulo vaatisi mittavia investointeja kalustoon. Sitä nopeita voittoja hamuavat yksityiset yritykset eivät tule tekemään.

Koska Suomen poikkeavan raidelevyyden vuoksi käytettyä kalustoa ei ole saatavissa Keski-Euroopasta, niin keskeiseen asemaan nousee VR:n kalusto. Investointiriski sälytetään sille ja se pakotetaan vuokraamaan junakalustoaan ja kalustohuoltoaan kaikille kilpailijoilleen. Tämä tarkoittaisi, että kilpailun avaaminen johtaisi tavalla tai toisella nykyisen verovarilla hankitun VR:n kansallisuusomaisuuden jakamiseen niille, jotka tulevat Suomen markkinoille, olivat ne sitten pääomasijoittajia tai ulkomaisia liikennöitsijöitä.

Raideliikenteen yksityistämisen seuraukset

Raideliikenteen kilpailulle avaamisen seurauksena syrjäseutujen junaliikenne tulisi entisestään hu-

nonemaan. VR:n monopoliaseman vahvuus on ollut niin sanotussa ristisubventiossa eli siinä, että vilkkaiden reittien tuloilla on ylläpidetty hiljaisten syrjäseutujen kannattamatonta liikennettä. Selvä on, että yksityiset yritykset haakeutuvat Etelä-Suomen vilkkaille reiteille ja syövät VR:n tuloja niillä ja heikentävät samalla syrjäseutujen junaliikenteen rahoituspohjaa.

Junaliikenteessä ei voi olla aitoa kilpailua. Vaikka samaa reittiä ajaisikin useamman yhtiön juna, ne kaikki eivät saa sitä parasta mahdollista lähtöaikaa. Yhteen junaan voi lisätä vaunuja, mutta monta juna ei voi ajaa samaa reittiä samaan aikaan. Kilpailun avaaminen raideliikenteessä johtaisi myös valtion osinkotulojen pienentämiseen. Pelättävissä on myös työntekijöiden työehtojen huonontuminen.

Raideliikenteen avaamista kilpailulle ja sen yksityistämistä ei tule sallia, koska raideliikenne on osa valtion perusinfraa. Kyse on myös suomalaisten kansallisvarallisuudesta ja sen jakamisesta yksityisille kapitalisteille. Jo Fortumin sähkönsiirtoverkon yksityistämisen Carunalle on kyllin karmaiseva esimerkki perusinfraan yksityistämisen seurauksista.

Asko Julkunen

Kansan ääni kuuluu muutoksen puolesta

Vain psykopaatti on valmis sotaan

Menetin isäni sodassa vajaan kuukauden ikäisenä. Tilalle sain reilun lapinmiehen, joka oli menettänyt toisen jalkansa Kannaksen läpikujoissa. Aina kun äiti oli raskaana, toivoi isäpuoli, että tulisi tyttö. Kun tähän kysyttiin syytä, vastaus oli, ettei naisten ole pakko sotia. Kyllä hän isällisesti suhtautui meihin poikiinkin. Tosin uuden sodan pelko väijyi alitajunnassaan kuten monella muullakin sodasta kärsineellä.

Kun v. 1948 aloitin kansakoulun, lähetettiin minut tätini luo. Tädin miehellä oli kranaatin sirpale aivolohkajensa välissä, eikä hän olisi pärjännyt ilman vahvoja särkyväkkeitä. Tädini kuoleman jälkeen tädin mies vietti viimeiset aikansa sotainvalidien hoitokodissa. Kun kävin häntä tapamassa, oli hän aina hyvin huolissaan, ettei vaan tule sota, koska Kekkonen ei enää ole presidenttinä! Siinä sai kyllikseen vakuutella naapuriystävällisen politiikan jatkumista!

Siinä tädin ja hänen sotainvalidimiehensä luona asuessani pääsin tutustumaan laajemminkin sekä Sotainvalidien toimintaan, että sodan henkisesti runtelemiin miehiin.

Sotainvalidien Veljesliitolla oli minun koulupoikavuosiinani pelitelletta ja ilmakivääri sekä rihkamaa palkinnoiksi. Tämä paketti kulki linja-autossa tanssilavoille. Minä kuljin ilmakivääreineni teltaan ampumataa hoitamassa olevan sotainvalidin moottoripyörän takasatulalla. Kyytimiehellä ei ollut varpaita eikä kokonaisia sormiakaan. Harvemmin hän oli ihan selvin päin kotiin ajellessamme, lauleli moottoripyörän päirinän tahtiin: "Kun Savon pojat tappeli joka kynsi kylmeni"...ja sama alusta! Koko matkan!

Kaikki meidän yhteiset reiset sujuivat samaan tapaan, olihan sotainvalidille viinan ja pontikan tarjoajia aika taajassa. Usein hän kertoi minulle tarinansa: Ison talon pojalle oli jo kansakoulussa "perusviholliskasvatuksen" saaneena liittymisen Suojeluskuntaan luonnostaan selvää. Olo oli kuin Euroopan omistajan kunhan puki päälleen suojeluskuntapuvun! Miten ampumaharjoituksissa "iivanatauluun" ampuessa tuntui olevan kiire sitä "ryssää silimien väliin" ampumaan.

Kun sitten talvisota alkoi, oli se monelle toiveitten täyttymys.

Ei kuitenkaan mennyt montakaan päivää, kun päällimmäiseksi ajatukseksi nousi toive päästä mahdollisimman pian pois! Pääsihän hänkin lopulta, varpaat ja sormet kylmettyneinä! Mies oli koko lailla katkera Suojeluskunnalle, jonka syynä hän koko sotia piti.

Kun on nähnyt sodan runtelimia miehiä, jalattomia taksikuskeja, sotasokeita, kädettömiä ja henkisesti vaurioituneita, tuntuu irvokkaalta nähdä televisiosta kuinka esimerkiksi Lasse Lehtisen kaltaiset ihmiset yrittävät naamioida sodan rujoja kasvoja paraatikuntoon. Paremminkin se, mitä sota tekee ihmiselle, tulee esiin ohjelmasta "Isien sota".

Vain liittoutumattomana me voimme välttää USA:n Euroopan suunnittelemalta sodalta. Ennen oli Neuvostoliitto esteenä USA:n pyrkimyksille maailmanherruuteen. Nyt näitä esteitä on kolme: Venäjä, Kiina ja Intia. Toivottavasti löytyy riittävästi rauhantahtoisia ihmisiä estämään USA:ta vaikkapa NATO:n avulla lietsomasta lisää sotia Eurooppaan.

Pauli Eskelinen
Joensuu

Katupartioinnista näkemyksiä

Jämsän Seudun kolumnisti Ilvestelijä toi julki mielipiteensä 15.01 seuraavien kannatettavien sanoin: "Katupartiot- menkää vanhusluo lumitöihin." Tuntemukset vaan ovat sellaiset, ettei pojilla ole tarkoitus olla ei vanhusten eikä muittenkaan apuna. Heidän tarkoituksensa on marssia "valkoisen Suomen" puolesta. Siis eräänlainen Lapuan Liikkeen perinneyhdistys. Perussuomalaisten puolue on todellinen Sortin Sakki, väkeä löytyy joka lähtöön, tosin aina vähenevässä määrin.

Katupartiot ovat myös ainakin olevinaan persujen asialla. Päämääränä on yrittää siirtää kansalaisten huomio pois hallitustyöskentelystä. Kovin hulpeita kiitossanoja eivät äänestäjät ole Perussuomalaisille jakaneet. Kovin kaukaa ei ole haettu enuste, jonka mukaan perussuoma-

laiset ministerit ovat ensimmäistä ja viimeistä kertaa ministereinä.

Katupartiot ovat yhdeksi kävelyspöydäksi maininneet poliisien vähyyden. Poistetaan se syy ja lisätään poliisien määrää riittäväksi. Siihen tarvitaan rahaa, mutta tehdäänkin niin, ettei poliisien palkkaraajoja otetakaan sieltä Sipilän hallituksen normaalilta momentilta, vaan sieltä mikä ei aiheuta turvattuunutta kenellekään.

Otetaan rahat puoluetuesta, EU-jäsenmaksuista, kutsutaan kotiin suomalaiset sotilaat maailmalta. Ei suomalaisten tarvitse Mallissa auttaa ranskalaisia siirtomaaisäntiä, ei jenkkejä Afganistanissa jne. Lopettamalla lännen nöyrystely saadaan monen poliisin palkka maksettua. Samalla lopetetaan nykytaloudessa makaaberit suunnitelma maksaa amerikkalaiselle aseiteollisuudelle 10 miljardia Hor-

neteista. Entisenkään hornettios-toksen hintaa ei ole kerrottu eikä sitä kuinka vastaostot onnistuivat.

Ilmeisesti Tampereella on onnistuttu sisäistämään katupartioinnin olemus oikein. Tampereella nimittäin lauantai-iltana Pellepartio osallistui myös katupartiointiin Soldiers of Odinin kanssa. Tilaisuus onnistui niin hyvin, että Pellepartio kutsui Soldiers of Odinin pellepartion uudestaan pelileimään Hämeenkadulle. Sitten ja kun poliiseja lisätään, toiveena olisi tarkempi sopivuudesta. On outoa, kun poliisi väittää polttopullojen heittelevän olevan vain juopunut päänäpiston saanut henkilö.

Presidentti Niinistö kertoi heidän olevan murhapolttoa yrittäviä, siis erittäin vakavasta rikoksesta on kyse.

Reino Welling
Jämsänkoski

"Kurittakaa, lyökää, tappakaa heidät"

Presidentin puhe valtiopäivien avajaisissa, jossa hän puuttui maahanmuuttoon, herätti huomiota. Hallituspuolueet, etenkin persut kiittelivät. Opposition piiristä kuului varoittelevia, jopa kielteisiä ääniä. Niinistö sanoi suoraan, että "jossain vaiheessa jonkun on tunnustettava, että emme kykene, juuri tässä ja nyt, täyttämään kaikkia kansainvälisen sopimuksen velvoitteita". Hän sanoi myös olevansa varma, että "jos kansainvälisiä ja niihin perustuvia kansallisia säädöksiä tehtäisiin vastata niiden sisältö olisi tiukempi, mutta ne silti pitäisivät kiinni ihmisoikeuksista ja auttaisivat hädässä olevia". Kriisin keskellä presidentti haluaa luopua ihmisoikeussopimuksista.

Presidentti on unohtanut kuka ja

mikä synnytti pakolaisongelman? Siihen johtivat USA:n ja EU:n toimet Lähi-Idässä ja Pohjois-Afrikassa, missä ne sotilaallisesti vaihtavat näiden maiden hallituksia. Libyassa, Irakissa, Syyriassa ja Afganistanissa tämä johti sekasortoon ja pakotti ihmiset pakosalle kotimaistaan. Suomen eliitti Niinistöä myöten on osasyynllinen tähän tukemalla tätä politiikkaa. Jos teemme kuten Niinistö sanoo, ainoaksi vaihtoehdoksi jää "kurittaminen ja tappaminen". Sitä se on, kun pakolaisvirit pysäytetään jonnekin "Jumalan hylkäämälle piikkilangan ympäröimälle pakolaisleirille".

Löytyy Niinistön puheessa myös piilotettu tavoite. Persujen menettäessä kannatustaan, pyrkivät he hyödyntämään tavallisen kansan tietämättömyyttä maahanmuuttovastaisella ja rasistisella poliittikal-

johon sellainen populismi oppoa. Ilmeisesti presidentti pyrkii puheillaan hyödyntämään tätä tilannetta, kiertämällä "arvovaltaiselta taholta" persujen ohi samoille apajille.

"Pitkässä juoksussa" ihmiskunnan ainoa mahdollisuus selviytyä, on muuttaa historiallisen Välimeren ympäristön sekasortoon johtanut imperialistinen politiikka. Jättämällä pakolaisvirit ilman apua, hyväksymme lopullisesti globaalin pääoman tavoitteet maailman uudesta jaosta.

Presidentti pelkää kriisiä, haluaa padota sen. Kapitalistien synnyttämä kriisi kuitenkin jo on ympärillämme, eikä sitä voi padota "tappamalla" turvapaikan hakijat. Vanhaan maailmaan ei ole paluuta. Meidän työläisten tulee aktivoitua muutoksen tekijäksi.

Jartsev

Kuka laman teki ja miksi?

Suomi on syvässä alamäessä. Miksi? Siksi, että hallitus leikkaa sekä säästää ja talous taantuu. Talouden taantuessa leikataan ja säästetään lisää ja ostovoima heikkenee. Siksi talous taantuu edelleen, siispä leikataan ja säästetään lisää. Alamäessä ollaan, koska me emme voi devalvoida markkaa. Kun sitä ei ole, hallitus tekee sen sisäisellä devalvaatiolla, eli palkkoja ja julkisia kuluja pienennetään.

Mutta miksi tähän on tultu? Liityimme EU:hun. Maahan tuli vapaiden markkinoiden takia halvempaa tavaraa ulkomailta. Suomen oma teollisuus aluksi leikkasi ja säästi ja moni joutui lopulta lopettamaan toiminnan tai muuttamaan ulkomaille. Meillä on suurta teollisuutta enää verrattain vähän ja se tarkoittaa myös siltä osin viennin vähene-

mistä. **Mutta mitä sitten?** Viennillä maksetaan tuonti. Kun viedään vähemmän kuin tuodaan, kyse on ulkomaan kauppavajeesta. Kun liityimme Emuun, eli rahaunioniin

eli euroon, tilanne muuttui entistä kinkkisemmäksi Suomelle. Muuta Suomen taloudelle ei voikaan tapahtua EU:hun ja EMUun liittymisen myötä kuin katastrofi. Ei voi pelkästään syyttää nykyhallitusta koheltamisesta, mutta toimillaan se viimeistelee kyllä Suomen talouden katastrofin.

Suomen sisämarkkinat pitävät talouttamme pystyssä ja mitä hallituksemme tekee? Vähentää ostovoimaa jatkuvasti säästöin ja leikkauksin ja aiheuttaa sisämarkkinayrityksillemme vain vaikeuksia. Viimeisin esimerkki, jonka konkreettisesti sain nähdä apteekissa hiljattain, oli karmea, kun eläkeläisvanhukseksi tuli täytenä yllätyksenä 50 € omavastuu. Ei tällä ollut niin paljoa rahaa, mutta tarvitsi kuitenkin kipeästi lääkkeensä. Valitteli rahanpuutetta ja ettei ruokaakaan kunnolla enää riitä rahat.

Minulta pääsi itku! Mihin suorituksiin nykyhallituksemme vielä yltääköön? Vaihtoehto nykymentolle on aina olemassa...

Markku Huhtala
Lempäälä

Siitä puhe, mistä puute

Kansainväliset yhteisöt, kuten EU ja YK, ovat yrittäneet määritellä oikeusvaltiokäsitettä siinä onnistumatta. On julistettu asioita, joiden tulisi luoda pohja oikeusvaltiolle. Elämme kuitenkin luokkayhteiskunnassa ja luokkaristiriidat ovat sovittamattomia. Jonkun elämä on toisen kuolema.

Uplannin maalaki määritteli noin 1200-luvulla, että lain tarkoitus on suojata köyhiä ja rauhaa rakastavia, mutta näpsäyttää ja pelottaa pahantekijöitä. Minulla ei ole tietoa, onko kyseistä periaatetta yritetty toteuttaa. Sen sijaan puutteita on yritetty paikata. Ruotsissa säädettiin laki tuomioistuinten ja poliisin riippumattomuudesta.

Esimerkinä voi mainita kuningas Kustaa III:n murhan teatterissa. Murhaajalta jäi pistooli lattialle. Poliisimestari kävi läpi kaikki Tukholman asesepät ja kävi ilmi, että pistooli kuului kapteeni Ancarströmille ja hänet vangittiin. Hänen rangaistuksensa alkoi ruoskinnalla Norrmalmstorgetilla ja haavoihin ripoteltiin vielä suolaa. Seuraava etappi oli Kornhamstorget Gamla Stanissa, josta ruoskinnan jälkeen hänet kuljetettiin pyövelin kärryissä Götgatania pitkin Göta källaren ohi ja siellä hänelle tarjottiin viinatuoppi. Kansan ihastukseksi hänet kuljetettiin Hammarbyhöjdeniin, jossa pyöveli löi poikki oikean käden, jossa murha-asetta oli pidetty. Seuraavaksi löytiin pää poikki.

Poliisimestari oli kuitenkin vanhanaikainen ja alkoi tutkia aatelispiirejä murhan johdosta. 3-4 aatelista livahti ulkomaille välttääkseen rangaistuksen. Ancarström-

min veli kuitenkin muutti Ruotsiin ja muutti nimensä Löwenströmiksi. Hänen nimeään kantaa entinen kuuluisa sairaala Tukholman liepeillä. Nyt kuitenkin sairaala on yksityistetty ja menettänyt merkityksensä.

Kun Palme murhattiin, niin poliisi oli varautunut ja kohta oli jo FBI:n profiilin mukainen laitapuolen kulkija löydetty murhaajaksi. Eiväthän "oikeusvaltiossa" sivistyneet ihmiset murhaa ketään.

Usein nähdään vain toimeenpanija, ja siksi syytetään poliisia, joka on kuitenkin vain toimeenpanija luokkasorrolle. Pohjanmaalla tämä näkyy hyvin selvittämättöminä murhina, laittomina kotietsintöinä, pahoimpitelyinä ja kidutuksina. Poliisi kuitenkin käyttäytyy kuin pikku-Kallen isä, joka kertoi pojastaan: "Se meidän Kalle on sellainen, kun se näkee jotain suurta, niin se osaa vain ihmetellä". Samanlaista höpinää on myös "hyvinvointivaltiota", jonka pelastamiseksi tulee tehdä leikkauksia saavutetuista eduista.

EU:n perustuslaki kieltelee oikeusvaltion, kun siinä ei ole toimeenpanopykälää. Oikeuksista siis voidaan edelleen päättää, mutta niitä ei tarvitse pistää käytäntöön. Ainoa tietämäni määritelmä vapaudesta on Karl Marxilta ja se kuuluu "vapaus on välttämättömyyden ymmärtämistä". Hyvä mittari oikeusvaltiokäsitteestä on, miten julkinen valta käsittelee "toisinajattelevia". Minä voin laajasti kertoa, miten Suomen, Ruotsin ja Saksan viranomaiset ovat kohdelleet minua.

ASBESTKAMP 85
Waino Pietikäinen
toiminnanjohtaja

Pariisin rauhansopimus velvoittaa

Yhteiskunnallisessa sokeudessa sotien, pakolaisuuden ja SSS-hallituksen politiikan aiheuttajana ei aina kyetä näkemään kapitalistia ja niiden ahneutta. Hallituksen mielestä ihmiset saavat liian suurta palkkaa ja monien ihmisten mielestä pakolaiset vievät meiltä toimeentulon. Viha ei kohdistu ongelman aiheuttajiin vaan kärsijöihin. Uusi katupartiointiliemiö on liikettä, jonka sisällä nämä kielteiset populistiset ajatukset hautuvat. Se ei vielä ole fasismia. Fasismi on kovan markkinakapitalismin äärimmäinen muoto. Se on väkivaltaista yhteiskuntapolitiikkaa, joka syntyy (1) talouskriisin kärjistyessä äärimmilleen ja (2) kun löytyy se poliittinen taho, jolla on rahaa ja tarve tukea "katupartioiliikkeen" ympärille muotoutuvaa äärisuuntaa. Tämän orastavan vaaran vuoksi Kommunistien Liitto hyväksyi oikeiden julkilausuman. (KÄ/toim.)

Kuva: Heikki Mämmikkö

Rasistiset ryhmät perustelivat katupartiointia mm. tarpeella suojata naisia. Naisaktivistit organisoivat Helsingin Rautatienkatua 30.1. tapahtuman "Ei rasismia minun nimissäni". Siellä todettiin, että emme kaipaa Suomeen oman käden oikeudella toteutettua "naisrauhaa", vaan rauhaa kaikille ihmisille elää elämäänsä.

Pariisin rauhansopimuksen vastainen rasistinen ja fasistinen järjestäytymisen kiellettävä Suomessa

Yhteiskunnallisen kriisin kärjistyminen maailmassa, Euroopassa ja Suomessa on tuonut mukanaan taloudellista ja yhteiskunnallista epävarmuutta. USA:n ja EU:n pyrkimykset vaihtaa sotilaallisia keinoja käyttäen Lähi-Idän ja Pohjois-Afrikan alueen valtioissa valtaan heille mieleiset hallitukset, ovat synnyttäneet alueella sosiaalisen kriisin, joka heijastuu valtaisan Eurooppaan suuntautuvana hädänalaisten ihmisten muuttoliikkeenä. Tämä uus-

liberalistinen politiikka ilmenee samanaikaisesti mm. Euroopan valtioiden sosiaalisen pahoinvointina, joka nostaa poliittisella kentällä esiin maahanmuuttoa ja maahanmuuttajia vastustavia äärioikeistolaisia voimia. Pidemmällä aikavälillä tämä maahanmuuttoa koskeva kysymys ratkaistaan torjumalla uusliberalistinen politiikka, jolloin kyetään normalisoimaan yhteiskunnallinen tilanne maahanmuuttajien kotimaissa. Tällä hetkellä meidän tulee auttaa maahanmuuttajia selviytymään ja sopeutumaan maamme olosuhteisiin. Samalla on huolehdittava siitä, että työnantajat ja oikeisto eivät käytä maahanmuuttajien ase-

maa meillä työehtojen huonontamiseen, vaan maahanmuuttajille tulee turvata paikalliset ehdot mm. työmarkkinoilla.

Kielteinen suhtautuminen maahanmuuttoon näkyy meillä jyrkkänä rasistisena maahanmuuttajien vastaisena jopa fasistisena liikehdintänä. Yksi seuraus tästä on ollut äärioikeistolaisten "järjestyspartioiden" ilmaantuminen kaupunkiemme kaduille. On käyty "saivartelemaa" keskustelua koontumisvapautteen ym. vedoten näiden ryhmien toiminnan laillisuudesta. Hallituksen piirissä asiasta vallitsee sekaannus, kun taas poliisijohdon piirissä kanta on selkeämpi: "Järjestyksenpito kuuluu vain virallisille poliisivoimille".

Todellisuudessa kyse ei ole järjestyksenpidosta, vaan äärioikeiston poliittisesta, järjestöllisestä ja ideologisesta järjestäytymisestä. Historian esimerkkinä näemme, miten yhteiskunnallisen kriisin oloissa ennen toista maailmansotaa Saksassa ja Italiassa syntyivät ensin tällaiset "järjestyspartiot", jotka loivat epäjärjestyksiä ja aiheuttivat osaltaan poliittisen ilmapiirin kärjistymisen, johon tällainen liikehdintä tähtääkin. Viime kädessä tällainen liikehdintä johtaa yhteiskunnan poikkeustilaan ja todelliseen fasismiin.

Meillä YK:n hyväksymä Pariisin rauhansopimus edelleenkin kieltää tällaisen äärioikeistolaisen, rasistisen ja jopa fasistisen toimintaympäristöön tähtäävän toiminnan. Tällä on täysin selkeät tunnusmerkit ja keskustelu sen laillisuudesta on ennen kaikkea hämäystä.

Kommunistien liitto katsoo, että tällainen äärioikeistolainen ja rasistinen järjestäytyminen tulee kieltää.

Kommunistien Liitto hallitus 24.1.2016

Maailma muuttuu halusitpa tai et

Lapsuudessaani 1950-luvulla ukki korjasi kesäisin heinää yhden lehmän ja yhden hevosen talvitarpeiksi. Hänellä oli omavaraisuus. Kuivat heinät otettiin seipäiltä ja lastattiin hevosen vetämiin lavoihin, joissa oli korkeat lautalaidat. Meidät lapset komennettiin heinäkuorman päälle hyppimään, jotta heinät kuormassa tiivistyisivät ja sinne mahtuisi enemmän. Se oli hauskaa puuhaa.

ei joku taikuri saa sotia ja väkivaltaa loppumaan Syyriassa, Irakisissa, Libyassa ja Afganistanissa ja monissa Afrikan maissa. Samalla pitäisi lopettaa nälkä ja köyhyys, jonka kolonialistiset länsimaat ovat noihin maihin aiheuttaneet. Ei taida onnistua vielä tänä vuonna.

Tosi vajakki on se, joka ei maailman muuttumista tajua ja hyväksy. Isompiakin kansainvaelluksia on ollut aikaisemmin ja ihmiskunta on niistä selvinnyt. Myös suomalaiset muuttivat muinoin muualta tänne Pohjolan perukoille.

Kreikassa tuskin on Rajat kiinni -liikettä. Aionkin myydä tavaroitani (kuten pakolaiset tekevät) ja lähteä Lesboksen saarelle poimimaan niitä lapsia merestä ja jakamaan heille ruokaa ja huopia. Kannatan Nobelin rauhanpalkinnon antamista Kreikan saarten asukkaille. Nostan piponi korkealle heidän edessään.

Marjaliisa Siira
Kirjoittaja on eläkkeellä oleva toimittaja

Aurinko paistoi aina, koska sateella ei heinää korjattu. Heinänkorjuun jälkeen mentiin uimaan, pesemään heinäpölyt pois. Ei ollut lapsilla allergioita siihen aikaan. Pitkät letit märkinä menin sitten syömään luomumansikoita suoraan ukin mansikkamaalta.

Oikeastaan toivoisin, että maailma olisi pysähtynyt tuohon aurinkoiseen heinäntekepäivään. Elämä oli silloin yksinkertaista ja kauttaaltaan luomua. Haluaisin sillittä hevosien ultrapehmeää turpaa. Sitä tuntumaa en ikinä unohda. Mutta ei maailma minun haaveitani tottele. Muutos on ollut raju kuten kaikki tietävät. Nyt meillä on käsissä älykännykät ja tabletit eikä hevo-

sen pehmeä turpa. Olen hyväksynyt muutoksen.

Typerintä tässä maahanmuuttokohussa on se, että maahanmuuttokriitikot eivät hyväksy maailman ja Suomen muuttumista. Kaikki pitäisi olla kuin silloin ennen. Lyön lottovoiton vetoa, että Suomikin muuttuu, rajat kiinni -porukoista huolimatta. Yleensä pikkuhiljaa, mutta usein on myös järjestyttäviä, nopeita tsunamieja. Sellainen saattaa nyt olla menossa Euroopassa.

Tänä vuonna Eurooppaan tulee - tai ainakin pyrkii - ennustusten mukaan 5 miljoonaa pakolaista, jos

Postin kustotukset uhkaavat palveluja

SSS/EK-hallitus ei piilota tavoitteitaan tuhopakalismsista, vaan määrittää Juha Sipilän omistajaohjauksessa Postin yt-tien. Suomi haluaa myydä koko infransa halukkaille sijoittajille. Osana kustotoimiaan Postin johto käynnisti yt-neuvottelut 2.2.2016. Kohteena on 7600 työntekijää ja toimihenkilöä, joista suunnitellaan vähennettäväksi 860 henkilöä. Yt-neuvottelut koskevat Posti Group Oyj:n, Posti Oy:n ja Posti Kiinteistöt Oy:n organisaatioita Suomessa. Vähennystarve koskee tuotannon perusjakelua, koko myynti- ja asiakaspalvelua sekä konsernin ja tuotannon hallintoa.

Tavoitteena postin yksityistäminen

Postin johto yritti v. 2015 lopulla rikkuroinnilla alistaa työntekijät etujaan huonontaviin sopimuksiin. Tämä ei ay-liikkeen tuella ja aktiivisuudella onnistunut. SSS/EK/Postin johtoryhmä päättivät nöyryyttää ay-liikettä ja pyrkinävät yksityistämään Postin myymällä sen ulkomaiselle konsernille osinkojen toivossa. Omistajaohjaajataho on tietoinen mediamaailman muuttumisesta sekä paperikirjeiden vähenemisestä. Johtajien suuret palkat ja lisät on ensin rahastettava. STT:n haastattelussa ministeri Anne Berner toteaa Postista, että "pitää löytää Suomen kaltaiselle laajasti asutulle maalle paras ratkaisu ja samalla mahdollistaa digitaalisten palveluiden syntymistä." Berner osoittaa tällä myös tietävänsä kirjepostin muutoksen digitaaliseksi.

Postin johto on vieraantunut todellisuudesta

Postin johto toistaa kahden vuoden takaisen virheen. Keväällä 2014 perusjakelun ylimitoitetuissa yt-neuvotteluissa irtisanottiin yli 400 työntekijää. Vaikka irtisanotuista yli 200 otettiin myöhemmin takaisin, ei posti tämän jälkeen ole kulkenut ajallaan. Postin (Itellan) johdon tiedote (20.11.2014) osoittaa, että nämä 200 irtisanottua eivät enää saaneet pitää entisiä työehtojaan: "Itella Posti on tyytyväinen ja iloinen, että uusi liiketoiminta on mahdollistanut kausi- ja sijaistyön tarjoamisen osalle viime keväänä irtisanotuille postinjakajille. Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU:n laskelmat siitä, että yli 200 eli puolet irtisanotuista jakajista olisi palkattu takaisin, eivät kuitenkaan pidä paikkaansa. Olemme toimineet täysin työehtosopimuksen takaisinottovelvoitteen mukaisesti, eli jos kesätöitä, sijaisuuksia, kausityötä ja uusia työpaikkoja on ollut tarjolla, on työtä tietysti tarjottu ensin irtisanotuille, korostaa Itellan palvelutuotannon johtaja Anu Punola ja ihmettelee tarjotusta työstä syntyneitä kritiikkiä."

Kilpailukykymantraako taas?

Jakajien jakelureitti ei voi muuttua, vaikka kirjeet vähenevät - velvoite on palvelu jokaista asukasta. Postin omien tilastojen mukaan resurssiongelmien takia jakamatta jääneitä postinjättöpaikkoja on viikkotasolla ja lakoista riippumatta ollut jopa satojatuhansia. Vuonna 2016 viikolla 1/2016 jakamatta jääneitä jättöpaikkoja oli 120 000, viikolla 2/2016 yli 160 000. Ja nyt ilmoitettiin jättöpotkuista. Tahallisen alimitoituksen aiheuttamista postimäärän vähenemisistä ei Postin johto halua kertoa. Tämä toimenpide on ollut tiedossa ennen postialan sopimuksen allekirjoittamista vuonna 2015. Toimitusjohtaja Heikki Malisen mukaan Postin nykyinen tulos ei ole tavoitellulla tasolla. Uusi työehtosopimus oli työnantajan mukaan askel oikeaan suuntaan toimintojen uudistamiseksi, mutta ei keventänyt työntekijöiden palkkakustannuksia. Johtajien tulot ovat toisella tasolla. Niistä Heikki Malinen ei mainitse mitään. Sen sijaan Malinen painottaa: "Postin kustannusrakenne on edelleen liian korkea. Me voimme, investoida ja säilyttää työpaikkoja vain toimimalla kilpailukykyisesti."

Posti ei hoida lainmukaisia tehtäviään

Kansanedustaja, Postin hallintoneuvoston jäsen, Satu Taavitsainen (sd) kritisoi Iltalehdessä Postin aikomusta irtisanoa 860 työntekijää. Hän moittii Postin omistajaohjauksesta vastaavaa pääministeri Sipilää, joka antaa tällaista tapahtua nenänsä edessä: "Valtionyhtiön tulee palvella kansaa ja yrityksiä. Postin lainmukainen perustehtävä on jakaa postia, mutta Posti ei ole välittänyt postin kulusta viimeiseen puoleentoista vuoteen. Työntekijöitä ei ole palkattu riittävästi ja lakisääteinen velvoite jakaa postia viitenä arkipäivänä ei ole toteutunut. Jakamatonta postia on lojunut jakelukeskuksissa ja kun riittävän monta kertaa Posti jättää aikakauslehdet jakamatta ihmisille suoraan ajankohtana, niin kyllähän siten tilaukset vähenvät. Tämä on inhottavaa toimintaa lehdistö, jotka ovat Postin maksavia asiakkaita." Taavitsainen ihmettelee myös, kun jakelu ei pelaa, niin millä logiikalla sieltä voidaan vähentää satoja työntekijöitä?

Samanaikaisesti Postin ilmoittaessa yt-neuvotteluista, henkilöstönvuokrausyhtiö SOL aikoo palkata kymmeniä uusia postinkantajia useille paikkakunnille. Asia selviää työnhakupalvelu Mol.fi:n internet-sivuilta, jonne SOL on jättänyt 27 ilmoitusta, joissa etsitään "asiakkaallemme keikkaluontoisia postinjakajia".

Osingotko mielessä postipomoilla?

Posti ja yksityinen vartiointiyhtiö Securitas ovat sopineet kokeilusta, jossa Postin työntekijät tekevät arkisen vartiointitöitä mm. Muhoksella ja Ylivieskassa. Jyväskylässä Postin työntekijöistä on tehty kotitalouksien palvelijoita, kuten puiden- ja vesienkantajia; Oulussa he käyvät tervehtimässä vanhuksia ja varmistamassa heidän vointiaan. Postin mullistuksen oloissa on tämä työntekijöiden toimenkuvan laajentaminen Postin tehtäviin kuuluttamille alueille nähtävä johtajien keinoksi lisätä osinkotuloja. Koulutetaan Postin työntekijöistä toisten alojen rikkureita ja halpatyövoimaa, kuten SOL:n vuokratyöntekijöistä aiottiin Postin työpaikoille, jää nähtäväksi. Yhteisenä nimittäjänä on työehtojen heikennys.

Juhani Valo

Lähteet: PAU:n tiedote, Iltalehti, Postin tiedotteet